

Sravan.

Katholska protyka za Hornju Łužicu

na lěto

1898.

Jedyn a tšiceth lětnik.

F. R.

W Budyšinje.

Z nakładom towařstwa ss. Cyrilla a Methodija.

W kommissiji M. Smolerja.

Čištčej Smolerjec knižicziščežeruje w macžiczym domje w Budyšinje.

I. Létu **1898** je vschédne létu a ma 365 dnow.

II. Róčne protyčne znamjenja.

- 1) Njedzelski pišmit: B.
- 2) Žlota licžba: 18.
- 3) Epafny: VII.
- 4) Wobwod slónca: 3.

III. Začmičo

Slónčka je pola naš widžecž 22. januara wot 5 h. 46 m. rano hacž do 8 h. 25 m. jako njedospolne. — Zacžnicžo mječazka je tež jeno z maleho džěla widžecž 8. januara, wot 12 hodž. 47 m. hacž do 2 h. 23 m. rano. — Druhe tajke, drje tež hiščeže njedospolne, stanje so 3. julija wot 8 h. 46 m. hacž do 11 h. 49 m. wječzor. — Tječže zacžnicžo budže dospolne a pola naš widžecž w noci wot 27.—28. decembra wot wječzor 10 h. 48 m. hacž do rano 2 h. 36 m.

IV. Sytri létne počasy.

- 1) Malčžo zastupi 20. mërca popołdnju 3 h. Džen a nóc so runataj.
- 2) Čěčžo zastupi 21. junija popołdnja w 11 h. Najdlějši džěn a najkrótscha nóc.
- 3) Nazyma započnje so 23. septembra popołd. w 2 h. Džen a nóc so runataj.
- 4) Zyma so započina 21. decembra popołdnju w 8 h. Najkrótschi džěn a najdlějšcha nóc.

V. Kwatembry abo suche dny.

- 1) We posče: 2., 4. a 5. mërca.
- 2) Po swjatich: 1., 3. a 4. junija.
- 3) Nazymu: 21., 23. a 24. septembra.
- 4) W advencže: 14., 16. a 17. decembra.

VI. Njebjeske znamjenja zwěrjatnika.

 boran,	 law,	 tšelnik,
 byl,	 knježna	 kozoróžk,
 dwójnikaj,	 waša,	 wódny muž,
 rač,	 šchorpion,	 rybje.

VII. Póstne dny.

1) Połny póst (†*): za džěn jedynkróčne dospolne nasyčzenjo z wostajenjom mjasnych jědžow.

Połny póst je: popjelnu srijedu, vschitke pjatki 40 dnowskeho posta, srijedu a pjatk suchich dnow, poslednje 3 dny martrowneho tydženja a patoržicu.

2) Wschédny póst (†): same wostajenjo mjasnych jědžow.

Wschédny póst je na wschitkich wschédnych pjatkach cyłeho léta.

3) Wolóženy póst (*): za džěi jedynkróčne dospolne nasyčzenjo z dowolnosćju mjasnych jědžow.

Wolóženy póst je: wschě džěkawe dny 40 dnowskeho posta, hdžž połny póst (hl. pod 1) njeje, soboty suchich dnow, wigilije psched swjatkami, s. Pětrom a Pawołom, do njebjeswžacžom swj. Marije a Wschitkimi Swjatymi.

3 cyła ma so katolski kšehescžan w nastupanju posta po tym mječž, šchtož kóžde létu biskop w pastryškim lišče (njedželu Quinquagesima) postaja.

VIII. Wukład někotrych skrótšenjow.

1) Pola „sšhadženja a šhowanja“ mječazka namakajš: šhow. dop., to rěka: šhowanjo popołdnja, sšhadž. pop., to je: sšhadženjo popołdnju; sšhadž. dop., to je: sšhadženjo popołdnja; šhow. pop., to rěka: šhowanjo popołdnju; h. je hodžina, m. mječšchjina.

2) W protyčny swjatych rěka: bž. bamž, b. biskop, wcz. cyrkwinški wučječ, m. martrač abo martračka, kr. kral abo kralowna, w. wuznawač, k. knježna, wu. wudowa, mč. mječnik, služ. služowna, pu. puštnik.

Šinajšhe skrótščenja so lohcy zrozemja.

IX. Wukład swjedžeńskeje protyki.

Swjedženje z tołstym łacjonškim pišmom čžišchžane su pschitkazane swjate dny.

Swjedženje z tołstym němškim pišmom čžišchžane su male swjate dny.

Swjedženje ze wschédnym ale šchěrškim pišmom čžišchžane su cyrkwinške swjate dny.

X. Jutrowna tabela.

Létu.	Popjelna srijeda.	Jutrn.	Swjatti.	1. njedžela adventa.
1898	23. febr.	10. hajr.	29. meje	27. nov.
1899	15. febr.	2. hajr.	21. meje	3. dec.
1900	28. febr.	15. hajr.	3. junija	2. dec.
1901	20. febr.	7. hajr.	26. meje	1. dec.
1902	12. febr.	30. mërca	18. meje	30. nov.
1903	25. febr.	12. hajr.	31. meje	29. nov.
1904	17. febr.	3. hajr.	22. meje	27. nov.
1905	8. mërca	23. hajr.	11. junija	3. dec.
1906		8. hajr.		

1898. Januar,

wulki róžt,
ma 31 dnów.

Dny.	Porjedžena protyka.	☉		Njeješte znamjen.	☾	
		škadž. h. m.	škow. h. m.		škadž. h. m.	škow. h. m.
1 Sobota	Wobréz. Jéz.	8	6 4	2	11 36	1 54

Wjedzela po nowym lécze. Scž.: Józef jo z Jězusom do Macaretha wróći. Mat. 2, 19—23.

2 Njedžela	Matarius, abt	8	6 4	3	11 56	3 4
3 Póndžela	Genowefa, knj.	8	6 4	5	pop.	4 13
4 Wutora	Rigobert, b.	8	5 4	6	12 55	5 19
5 Srjeda	Telesfor, bž., m.	8	5 4	7	1 39	6 19
6 Šhtwórtk	3 Kralowje	8	5 4	8	2 32	7 9
7 Pjatk †	Lucian, m.	8	4 4	9	3 35	7 49
8 Sobota	Severin, a.	8	4 4	11	4 45	8 21

1. njedžela po f. 3 Kralach. Scž.: Dwanacjelětny Jězus w templu. Lut. 2, 42—52.

9 Njedžela	Julian a Basilijsa	8	3 4	12	5 57	8 45
10 Póndžela	Agatho, m.	8	3 4	13	7 10	9 5
11 Wutora	Hygin, bž., m.	8	2 4	15	8 24	9 21
12 Srjeda	Ernst, a.	8	1 4	16	9 38	9 36
13 Šhtwórtk	Beronika, f.	8	0 4	18	10 54	9 51
14 Pjatk †	Gilarins, wčž.	8	1 4	19	dop.	10 5
15 Sobota	Pawoł, 1. pušt.	7	5 9	21	12 13	10 23

2. njedžela po f. 3 Kralach. Scž.: Jězus na twaju w Rana. Jan. 2, 1—11.

16 Njedžela	Mjeno Jězus.	7	5 8	22	1 34	10 44
17 Póndžela	Antonius, abt	7	5 7	24	2 59	11 13
18 Wutora	Stoř. Petraw R.	7	5 6	25	4 22	11 53
19 Srjeda	Kanut, kral, m.	7	5 5	27	5 37	pop.
20 Šhtwórtk	Jab. a Boščž.	7	5 4	29	6 38	2 3
21 Pjatk †	Šańža, f., m.	7	5 3	31	7 23	3 29
22 Sobota	Vincenc, m.	7	5 2	32	7 55	4 57

3. njedžela po f. 3 Kralach. Jězus wustrowi hejtmánoweho syna. Scž.: Mat. 8, 1—13.

23 Njedžela	Šlub. f. Marije	7	5 1	34	8 19	6 24
24 Póndžela	Timothej, b.	7	5 0	36	8 38	7 48
25 Wutora	Wobr. f. Paw.	7	4 8	37	8 53	9 6
26 Srjeda	Polykarp, b.	7	4 7	39	9 8	10 22
27 Šhtwórtk	Jan Khrystof., b.	7	4 6	41	9 24	11 36
28 Pjatk †	Kaymund P., w.	7	4 4	43	9 40	dop.
29 Sobota	Otilija, f.	7	4 3	45	10 0	12 49

4. njedžela po f. 3 Kralach. Scž.: Wichor na morju. Mat. 8, 23—27.

30 Njedžela	Martina, f.	7	4 2	46	10 23	2 0
31 Póndžela	Pětr z Kolaska	7	4 0	48	10 54	3 8

I. Cyrkwinska protyka.

1. Wškitazany swjaty džen z něšchorom.
5. Do Božeje mšče pohwiećenjo wody, sele a frydy. Započatk swjećenja domow.
6. Wškitazany swjaty džen. Do Božeje mšče jo woruch a mara swjećići.
16. Swjedžen towarštwu „Jězusoweho džěčatštwu“ z došpolnym wotpuštom a Božej mšchu za wotemrěte sobustawy.
19. W Khróscjankej wosadže a tež druždže tam a sem lu bjeny póstny džen k čelczi swj. martrarja Wojczana za zwarnowanjo pšched morom a strašnjeje khoroscju.
20. Lubjny swjaty džen z něšchorom w Khróscjankej, Njebjelcjankej, Radworiskej a Kulowiskej wosadže, w kšóchrje Marijnej Šwězdže a w Kóžencze. — W Khróscjicach a Njebjelcžicach wotpušt bratštwu swj. Wojczana. — W Kulowje titularny swjedžen bratštwu „šćelnikow“ z došpolnym wotpuštom za sobustawy bratštwu „šćelnikow“ a „štapulica“.
21. Cyrkwinski swjaty džen. W Khróscjicach we 8 h. Boža mšcha za bratštwu swj. Wojczana.
25. Cyrkwinski swjaty džen.

II. Měsačkowe přeměnjenja.

- ☉ Połny měsacžk 8. januara w nocy 1 h. 17 m.
- ☾ Posledni bértk 15. jan. pop. 4 h. 40 m.
- ☀ Młody měsacžk 22. jan. wječž. 8 h. 18 m.
- ☽ Přěni bértk 29. jan. pop. 3 h. 26 m.

III. Wjedro po měsaczkowym přem.

Rowe lěto čžini na 8. jan. ze zymu započatk, khiba zo po 12 h. Kralach wětr z polduja duje, šhtož potom mile wjedro wocžakowacž da. Na srjedž jan. budže na kóždy pad rjany čas, šhtož hačž do kónca wostanje, jeli 21. wječžor jo polniški abo wječžorny wěšit njepozběhnje, šhtož by potom na suh pokazowalo.

IV. Spomnjenja hódne dny.

1. Rowe lěto. — 2. Sntag = Sohtag, wuplácženjo a doplácženjo nřdy. — Wot 2. hačž do 10. zapřisowanjo pšow. — 7. Dowolenjo křawnych wjelow. — 8. Zaczmiczo měsacžta wot 12 h. 47 m. — 2 h. 23 m. rano. — Wot 10. hačž do 31. pšęči dawf. — 22. Zaczmiczo šćoncžta wot 5 h. 46 m. — 8 h. 25 m. rano. — 25. Štaczi křaw.

V. Domjace přispomnjenja.

1898. Februar,

malý rózft,

ma 28 dnov.

Dny.	Porjedená protyka.	☉		Njebješte znamjen.	☾	
		šhadž. h. m.	šhov. h. m.		šhadž. h. m.	šhov. h. m.
1 Wutora	Ignac, b., m.	7 39	4 50	☿	11 34	4 10
2 Srijeda	Čjift. s. Marije	7 37	4 51	☿	11 24	5 3
3 Ščtwórtk	Wlážij, b.	7 36	4 53	☿	pop.	5 48
4 Pjatk †	Handrij R., b.	7 34	4 55	☿	2 31	6 22
5 Sobota	Agatha, f., m.	7 32	4 57	☿	3 43	6 49

Njedžela Septuagesima. Scž.: Winicar najimuje dželaczerjow. Mat. 20, 1—16.

6 Njedžela	Dorotheja, f. ☺	7 31	4 58	☿	4 57	7 10
7 Póndžela	Romuald, abt	7 28	5 0	☿	6 11	7 28
8 Wutora	Jan z Matha, w.	7 27	5 2	☿	7 27	7 44
9 Srijeda	Haplona, f.	7 25	5 4	☿	8 43	7 58
10 Ščtwórtk	Scholastika, f.	7 24	5 6	☿	10 0	8 14
11 Pjatk †	Vitus, biskop	7 22	5 8	☿	11 21	8 30
12 Sobota	Erhard, b.	7 20	5 10	☿	dop.	8 50

Njedžela Sexagesima. Scž.: Synjo na wšchelatorej roli. Luf. 8, 4—15.

13 Njedžela	Franc ze S., w.	7 18	5 11	☿	12 44	9 16
14 Póndžela	Mrtr. Japan. ☾	7 16	5 13	☿	2 7	9 51
15 Wutora	Cyrill A., wcz.	7 14	5 15	☿	3 23	10 39
16 Srijeda	Juliana, f.	7 13	5 17	☿	4 28	11 44
17 Ščtwórtk	Anastasijs, m.	7 11	5 19	☿	5 17	pop.
18 Pjatk †	Simeon, b.	7 9	5 20	☿	5 53	2 28
19 Sobota	Gabin, měšcn.	7 7	5 22	☿	6 20	3 53

Njedžela Quinquagesima. Scž.: Jezus wuhoji štepeho. Luf. 18, 31—43.

20 Njedžela	Eucharis, b. ☉	7 5	5 24	☿	6 41	5 17
21 Póndžela	Magimian, b.	7 3	5 26	☿	6 57	6 39
22 Wutora	Stol s. P. w A.	7 1	5 27	☿	7 13	7 57
23 Srijeda †*	Popj. srijeda	6 59	5 29	☿	7 29	9 13
24 Ščtw. *	Matij, jap.	6 57	5 31	☿	7 45	10 28
25 Pjatk †*	Wiktors, m.	6 55	5 33	☿	8 4	11 41
26 Sobota *	Nestor, bisk. m.	6 52	5 34	☿	8 26	dop.

1. njedžela posta (Invocavit). Scž.: Djabol Jezusa špntuje. Mat. 4, 1—11.

27 Njedžela	Leander, bisk.	6 50	5 36	☿	8 54	12 52
28 Póndžela *	Roman, abt. ☾	6 48	5 38	☿	9 30	1 57

I. Cyrkwinska protyka.

- Swjaty džej. — Do Božeje mišče swjeczenjo swěčkow a wobšhad.
- Cyrkwinski swjaty džej. Po Božeji mišči swjeczenjo swěčkow k čječeji swj. Wlážija a požnowanjo šcijom.
- Radworju měščazna njedžela bratstwa Jezusoweje šmjerneje štjtknošče za wuproichenjo zbožneje šmjerneje.
- Wšcij p.: Radworšće bratstwo „Jezusoweje šmjerneje štjtknošče“ džerži žiawnu šhromadnu cyrkwinšku pobožnošče:
 - kóždu pjatk rano,
 - kóždu přenju njedželu měsaca popoldnju,
 - kóždu njedželu po šuchich dnach popoldnju,
 - njedželu po wšchých dušchach a pjatu njedželu posta, na fortnmajž dnomaj je dopolnuj wotpušt.
- Popoldnju zdali so wšcijta pucha z woltarjow. Žafazanjo kwainych wjelelow.
- Cyrkwinski swjaty džej; do Božeje mišče swjeczenjo popjela a potrušchenjo z nim. Potny post, t. r. za džej jednkróčne dopolne našpčenjo z woltajenjom mjašnych jědžow. Započat ščthrcyžidnowškeh o posta a jutrowneje špowědže.
- Swjaty džej z předomanjom. Wolóženy post, t. r. za džej jednkróčne dopolne našpčenjo z dowolnošču mjašnych jědžow.
- W Drježdžanach w dwórickej cyrkwi dopold. 1/2 9 hodž. šerbšće kemšče z předomanjom.

II. Měščakowe přeměnjenja.

- ☺ Potny měščak 6. febr. pop. 7 h. 17 m.
- ☾ Posledni bérštk 14. febr. rano 1 h. 28 m.
- ☉ Mlody měščak 20. febr. wječor 8 h. 34 m.
- ☾ Přeni bérštk 28. febr. pšhipop. 12 h. 6 m.

III. Wjedro po měščakowym přem.

Rónc jan. a započat febr. je rjenje, ščtož woltanje, jeli přenja šobota w febr. z poldniškim abo nawječornym wěšikom šneh nješpšiwěje, hačž do 13 febr. Wot nětk žyma pšhibjera. Dyrbjal li paš so šon džej poldniškim wěšikom z bėžnych, mamy šnehwěčo hačž do 19. woczakowacz. Šchdom hładaj žašh na wětr, hačž z poldnoč duje, to lubi rjane wjedro, abo hačž z wječora abo poldnja duje, to lubi šneh.

IV. Spomnjenja hódne dny.

- Přenja termija tralowskič dawkow.
- Wuzwolny džej Jezho Swjatošče bamža Leona XIII. (1878).

V. Domjace přispomnjenja.

1898. Měrc,

nalětnik,

ma 31 dnow.

Dny.	Porjedžena protyka.	☉		Mějeje kramjen.	☾	
		šhadž. h. m.	řhow. h. m.		šhadž. h. m.	řhow. h. m.
1 Wutora *	Albin, biskop	6 46	5 39		10 16	2 54
2 Erjeda †*	Simplicius, b.	6 44	5 41		11 11	3 42
3 Sčtw. *	Kunigunda, fejž.	6 42	5 43		12 15	4 19
4 Pjatk †*	Kozimir; Lucius	6 40	5 45		pop.	4 50
5 Sobota *	Gerařim, puřnik	6 37	5 47		2 38	5 14

2. njeđzela pořta (Reminiscere). Scž.: Pšchekrařenje na Taborje. Mat. 17, 1—9.

6 Mjeđzela	Fridolin, abt	6 35	5 48		3 52	5 33
7 Běndžela*	Domařch z A., w.	6 33	5 50		5 8	5 50
8 Wutora *	Jan w. Boha ☺	6 31	5 52		6 26	6 6
9 Erjeda *	Franciska, wud.	6 29	5 53		7 44	6 21
10 Sčtw. *	40 martr. w Seb.	6 27	5 55		9 6	6 38
11 Pjatk †*	Kozina, martr.	6 24	5 57		10 30	6 57
12 Sobota *	Grjehoř, bamž	6 22	5 58		11 54	7 21

3. njeđzela pořta (Oculi). Scž.: Žezus wuhna zleho ducha. Łuf. 11, 24—29.

13 Mjeđzela	Eufrařija, ř.	6 20	6 0		dop.	7 53
14 Běndžela*	Mathilda, kral.	6 18	6 2		1 13	8 38
15 Wutora *	Łongin, řtotn. ☾	6 16	6 3		2 21	9 36
16 Erjeda *	Heribert, biskop	6 13	6 5		3 15	10 49
17 Sčtw. *	Patricius, biskop	6 11	6 7		3 53	12 10
18 Pjatk †*	Cyrill Jeruzal.	6 9	6 8		4 22	pop.
19 Sobota *	Žozef, zařt. Žez.	6 7	6 10		4 45	2 56

4. njeđzela pořta (Laetare). Scž.: Rařečenje 5000 muži. Jan. 6, 1—15.

20 Mjeđzela	Ruthbert, biskop	6 46	6 12		5 3	4 16
21 Běndžela*	Benedikt, abt	6 26	6 13		5 18	5 35
22 Wutora *	Oktavian, diaf. ☉	6 0	6 15		5 34	6 51
23 Erjeda *	Wiktoria a tow.	5 57	6 16		5 51	8 6
24 Sčtw. *	Gabriel, arcj.	5 55	6 18		6 8	9 21
25 Pjatk †*	Přizj. s. Mar.	5 53	6 20		6 29	10 33
26 Sobota *	Hařtal, martr.	5 51	6 21		6 54	11 41

5. njeđzela pořta (Judica). Scž.: Židža řcedžja Žezusa kamjenjowacž. Jan. 8, 46—59.

27 Mjeđzela	Rupert, biskop	5 48	6 23		7 28	dop.
28 Běndžela*	Guntram, kral	5 46	6 25		8 9	12 42
29 Wutora *	Wiktoria, martr.	5 44	6 26		9 0	1 34
30 Erjeda *	Awirin, m. ☾	5 42	6 28		10 1	2 16
31 Sčtw. *	Balbina, martr.	5 39	6 30		11 7	2 49

I. Cyrkwinska protyka.

- a 4. Pěřt řuchich dnow (kwatember). Pořny pōřt.
- Cyrkwinski řwjaty džeř. — W Kamjencu pod Šchpitalom řwjaty džeř a dořpořny wotpuř za řobuřtawj bratřtwa řwj. Žozefa.
- Přichitazany řwjaty džeř z něřchporom.
- Pōpoldnju řo Bože martrj a řwjeczata na woltarjach z řijařkowej plachtu zawěřheja.
- Mjeđzela czerpjenja. W Radworju titularnj řwjedžeř bratřtwa „Žezuřoweje řwjertneje řřhřtnoćeže“ a dořpořny wotpuřt.

II. Měsačkowe přeměnenja.

- ☺ Pořny měřacžř 8. měrcu dop. 10 h. 22 m.
- ☾ Pōřledni běřřřř 15. měrcu dop. 8 h. 41 m.
- ☉ Młody měřacžř 22. měrcu dop. 9 h. 30 m.
- ☽ Přeři běřřřř 30. měrcu dop. 8 h. 33 m.

III. Wjedro po mēsačkowym přem.

Měrc pšchicžeri řo ze řněhom, kotryž na 8. žymne měřty wotmjēja. Wobwóřeži řo 14. měrcu měřt wot dolheho wječzora, hladaj deřchěž; wobwóřeži řo z ranja, pař řněh. Łohoruňa ze zařřupom nalěcžja. Wot 30. pōcžina řo hařřeřřřř pšchemjenjaty cžas.

IV. Spomnjenja hódne dny.

- Pop. w 3 h. zapōcžatř nalěcžja. Džeř a nōc řo runataj.
- Narobny džeř ř. Šwj. bamža Leona XIII. (1810).
- Přeřnja termija křajneje renty.

V. Domjace přispomnjenja.

1898. Hapryl,

jutrownik,

ma 30 dnow.

Dny.	Porjedžena protyka.	☉		Njebešte guamjen.	☾	
		šhadž. h. m.	thow. h. m.		šhadž. h. m.	thow. h. m.
1 Pjatk †*	7 bol. s. Mar.	5 37	6 31	☾	wót.	3 15
2 Sobota *	Franc z Paula, w.	5 35	6 33	☾	1 32	3 36

6. njeđzela pošta (Palmarum). Ščj.: Jezus čehnje swjatocnje do Jeruzalema. Mat. 21, 1—9.

3 Njeđzela	Bołmonczka	5 33	6 35	☾	2 46	3 53
4 Póndžela *	Isidor, bisk., w.	5 31	6 36	☾	4 1	4 10
5 Wutora *	Vincenc Fer., w.	5 28	6 38	☾	5 20	4 25
6 Srjeda *	Sixtus, bamž ☺	5 26	6 39	☾	6 42	4 42
7 Ščtw. †*	Zeleny ščtw.	5 24	6 41	☾	8 7	5 1
8 Pjatk †*	Wulki pjatk	5 22	6 43	☾	9 34	5 24
9 Sobota †*	Jutrowna sobota	5 19	6 44	☾	10 57	5 54

Jutry. Ščj.: Jezus wot mornych stanje. Mark. 16, 1—7.

10 Njeđzela	Jutrownička	5 17	6 46	☾	dop.	6 35
11 Póndžela	Jutr. póndž.	5 15	6 48	☾	12 11	7 31
12 Wutora	Jutr. wutora	5 13	6 49	☾	1 11	8 40
13 Srjeda	Hermenegild ☺	5 11	6 51	☾	1 54	10 0
14 Ščtwórtk	Tiburcius, m.	5 9	6 53	☾	2 26	11 23
15 Pjatk †	Bafilissa a Anast.	5 7	6 54	☾	2 50	wótp.
16 Sobota	Mfacius, biskop.	5 5	6 56	☾	3 8	2 3

1. njeđzela po jutrach, běla njeđzela abo mlode jutry (Quasimodogeniti). Ščj.: Jezus so Domaschej ziewi. Jan. 20, 19—31.

17 Njeđzela	Anicet, biskop	5 2	6 57	☾	3 25	3 20
18 Póndžela	Baldin, biskop	5 0	6 59	☾	3 40	4 36
19 Wutora	Timon; Leo IX.	4 58	7 1	☾	3 56	5 50
20 Srjeda	Theotim, m. ☺	4 56	7 2	☾	4 14	7 3
21 Ščtwórtk	Anselm, wucz.	4 54	7 4	☾	4 33	8 16
22 Pjatk †	Soter a Raj., m.	4 52	7 6	☾	4 57	9 26
23 Sobota	Jurij, martrač	4 50	7 7	☾	5 27	10 30

2. njeđzela po jutrach (Misericordias). Ščj.: Jezus pschiruna so z dobrym pastyrjom. Jan. 10, 11—16.

24 Njeđzela	Fidelis ze S., m.	4 48	7 9	☾	6 6	11 26
25 Póndžela	Mark, sczenik	4 46	7 10	☾	6 53	dop.
26 Wutora	Klet, Marc., m.	4 44	7 12	☾	7 50	12 11
27 Srjeda	Anastafius, bž.	4 42	7 14	☾	8 54	12 47
28 Ščtwórtk	Pawol wot ksch.	4 41	7 15	☾	10 2	1 15
29 Pjatk †	Pětr, martr. ☽	4 39	7 17	☾	11 13	1 38
30 Sobota	Katryna Senenšk.	4 37	7 18	☾	12 26	1 57

I. Cyrkwinska protyka.

1. Cyrkwinski swjaty džen.
3. Do Božeje miše swjećenje bołminy a wobšhad. Passion swj. Mateja.
5. Passion swj. Marka.
6. Passion swj. Lutajcha.
7. Cyrkwinski swjaty džen. Jeno jena Boža miša. Boža martra na wulkim woltarju z bčej plachčiczkju zaměšena. Tam a sem prěnje swj. woprawjenje džěči. Wo „Gloria“ zwjazano z wozonom. Wo Božich šužbach wotkrwanjo woltarjom.
8. Boža martra na wulkim woltarju z čzornej plachčiczkju zaměšena. Ceremonije. Wotkręžo a čžěženjo Jezusoweho swj. kschiza. Prědowanjo. Boža miša z bšchěpšchěžohnowanym woporom. Passion swj. Jana. Wobšhad z Božim Čžělom i Božemu rowej. Něšchor.
9. Do Božeje miše požohnowanjo wóhnja, jutrowneje swěcy a kšchěženije wody. Pšchi „Gloria“ wotwjazano z wozonom. — Wječor Bože horjestaczo.
10. Vidi aquam. Dospolny wotpušk. Processiony „kšchizerjom“ w Křoščicach, Kulowje, Ralbicach, Njebjelčicach, Wotrowje, Radworju a Baczonju.
11. Pšchizazany swjaty džen.
12. Swjaty džen. Processiony do Róžanta du.
23. Cyrkwinski swjaty džen. — Narodny džen trala Alberta. Te Deum.
25. Cyrkwinski swjaty džen. Próštny wobšhad.

II. Měsačkowe přeměnjenja.

- ☺ Polny měsaczk 6. hapr. wječ. 10 h. 13 m.
- ☾ Posledni bértik 13. hapr. pop. 3 h. 22 m.
- ☼ Młody měsaczk 20. hapr. pop. 11 h. 14 m.
- ☾ Prěni bértik 29. hapr. w nočy 2 h. 58 m.

III. Wjedro po měsáčkowym přem.

6. hapryla so wuwjedri. Wot 13. zasy nje wobšhajne. Wo 20. rjenje. Z fónce mějaca zymne deščeziki na naš čžakaja hač do 12. meje.

IV. Spomnjenja hódne dny.

1. termija dawka za wopalenstu pošladnicu.
18. Dowolenjo křawnych wječelow.
23. Narodny džen z Maj trala Alberta (1828).
30. 1. termija dohódneho dawka.

V. Domjace přispomnjenja.

1898. Meja,

róžownik,

ma 31 dnów.

Dny.	Porjędzona protyka.	☉		☽	☾	
		sthadž. h. m.	thow. h. m.		sthadž. h. m.	thow. h. m.
3. njeđzela po jutrach (Jubilato). Scđ.: Jezus rjezi wo swojim woteridženju Jan. 16, 16—22.						
1 Njeđzela	Filip a Satub	4 35	7 20	☽	1 39	2 13
2 Póndžela	Athanasij, w.	4 33	7 22	☽	2 54	2 44
3 Wutora	Nam. f. kichija	4 31	7 23	☽	4 14	2 14
4 Srjeda	Monika, w.	4 29	7 25	☽	5 37	3 2
5 Schtwórtk	Pius V., bž.	4 28	7 26	☽	7 3	3 24
6 Pjatk †	Jan pšch. k. wr. ☺	4 26	7 28	☽	8 31	3 51
7 Sobota	Stanisl., bisk., m.	4 24	7 29	☽	9 52	4 27
4. njeđzela po jutrach (Cantate). Scđ.: Jezus lubi Ducha swjateho. Jan. 16, 5—14.						
8 Njeđzela	Zjew. f. Michala	4 23	7 31	☽	10 59	5 18
9 Póndžela	Hrjehot z Naz.	4 21	7 32	☽	11 50	6 26
10 Wutora	Antonius, b.	4 19	7 34	☽	dop.	7 45
11 Srjeda	Mamert, b.	4 18	7 35	☽	12 27	9 9
12 Schtwórtk	Bantrac, m. ☾	4 16	7 37	☽	12 54	10 33
13 Pjatk †	Servac, martr.	4 15	7 38	☽	1 15	11 53
14 Sobota	Bonifac, m.	4 13	7 40	☽	1 31	wót.
5. njeđzela po jutrach (Rogate). Scđ.: Jezus napomina k modienju. Jan. 16, 23—30.						
15 Njeđzela	Fidor, rólnik	4 12	7 41	☽	1 47	2 25
16 Póndžela	Jan Rep., m.	4 10	7 43	☽	2 3	3 39
17 Wutora	Paschal B., w.	4 9	7 44	☽	2 19	4 52
18 Srjeda	Benancij, mar.	4 8	7 46	☽	2 38	6 4
19 Schtwórtk	Bože stpěčo	4 7	7 47	☽	3 0	7 15
20 Pjatk †	Bernard S. ☉	4 5	7 48	☽	3 29	8 20
21 Sobota	Felix w R., w.	4 4	7 50	☽	4 4	9 18
6. njeđz. po jutrach (Exaudi). Scđ.: Duch Swjaty, potojczer. Jan. 15, 26—16, 4						
22 Njeđzela	Julija, f.	4 3	7 51	☽	4 48	10 7
23 Póndžela	Desiderij, bž.	4 2	7 52	☽	5 43	10 47
24 Wutora	S. M., pom. kich.	4 1	7 54	☽	6 45	11 17
25 Srjeda	Hrjehot VII., bž.	3 59	7 55	☽	7 52	11 41
26 Schtwórtk	Filip Neri, w.	3 58	7 56	☽	9 0	dop.
27 Pjatk †	Madlena w. P.	3 57	7 57	☽	10 10	12 1
28 Sobota	Hanschtyn R. ☽	3 56	7 59	☽	11 22	12 18
Swjatk. Scđ.: Shtólz Woha lubuje, jeho kaznje dopjelnja. Jan. 14, 23—31.						
29 Njeđzela	Swjatkown.	3 55	8 0	☽	wót.	12 33
30 Póndžela	Swjat. póndž.	3 55	8 1	☽	1 50	12 49
31 Wutora	Swjatk. wut.	3 54	8 2	☽	3 8	1 4

I. Cyrkwinska protyka.

- Tež swjedžen zakitarštwia swj. Kózefa. — W swjaty džen z přédowanjom. Namo w 6 h. wotkhad processiona z Khrójezic do Filipšdorf; w 5 hodž. Woža mšcha. — W serbstej cyrkwi w Budyščinje titularny swjedžen Pobožneje Jednoty k czesckji swj. Marije, Maczerje dobreje rady a wotpuif.
- Swjaty džen.
- 16., 17. a 18. Wobkhady kichizowneho tydženja.
19. Pšchitazany swjaty džen. Po seženju zdalenjo horjescaja, jutrowneje swěcy a zawěščeneho kichija.
22. W Drježdžanach w dwórfkej cyrkwi dopolnja 1/2 9 hodž. serbste femske z přédowanjom.
27. Namo 1/2 6 h. wotkhad processiona z Wotrowa do Krupt, w 5 hodž. Woža mšcha.
28. Sobota pšchod swjatkami. Wigilny (woloženy) wót. Wobnowjenjo duph.
30. Pšchitazany swjaty džen.
31. Swjaty džen. Processiony do Róžanta du.

II. Měsačkowe přeměnenja.

- ☺ Potny měsačk 6. meje wječ. 7 h. 27 m.
- ☾ Posledni bértk 12. meje wječ. 10 h. 29 m.
- ☉ Młody měsačk 20. meje pšchp. 1 h. 51 m.
- ☽ Přeni bértk 28. meje wječ. 6 h. 7 m.

III. Wjedro po měsačkowym přem.

Khibasi 5. meje potnocy abo wječorny wěr powěr wujasni. Na najpozđišto wužijemy rjany mejst čas wot 12.—20. meje, hdžez so zasy skazy. Jeno potnocy abo wječorny wěr na 27. moht pšchpšchenje pšchinescz.

IV. Spomnjenja hódne dny.

- Wutpora.

V. Domjace přispomnjenja.

1898. Junij,

smajnik,

ma 30 dnov.

Dny.	Porjedžena protyka.	☉		☽ Anamien.	☾	
		šhadž. h. m.	šhow. h. m.		šhadž. h. m.	šhow. h. m.
1 Erjeda †*	Jumenc.; Pamf.	3 53	8 3	☽	4 32	1 23
2 Šhtwórtf	Marcellin, m.	3 52	8 4	☽	5 58	1 47
3 Pjatk †*	Paula, m.	3 51	8 5	☽	7 23	2 19
4 Sobota *	Fr. Karrace, ☺	3 51	8 6	☽	8 39	3 3

1. njedžela po swjatkach. Seč.: Jezus wupóščela japoschiolow. Mat. 28, 18—20.

5 Njedžela	Najs. Trojica	3 50	8 7	☽	9 39	4 3
6 Póndžela	Robert, bisk.	3 50	8 8	☽	10 23	5 20
7 Wutora	Robert, abt	3 49	8 9	☽	10 54	6 46
8 Erjeda	Wilhelm, bisk.	3 49	8 9	☽	11 18	8 13
9 Šhtwórtf	Bože Célo	3 48	8 10	☽	11 37	9 38
10 Pjatk †	Marhata, fr.	3 48	8 11	☽	11 54	10 58
11 Sobota	Barnabas, j. ☾	3 48	8 12	☽	dop.	wótp.

2. njedžela po swjatkach. Seč.: Wulfa wjeczeť. Luf. 14, 16—24.

12 Njedžela	Jan F., f.	3 48	8 12	☽	12 9	1 30
13 Póndžela	Anton z P., w.	3 47	8 13	☽	12 26	2 42
14 Wutora	Basilij, w., b.	3 47	8 13	☽	12 43	3 55
15 Erjeda	Vitus, m.	3 47	8 14	☽	1 4	5 5
16 Šhtwórtf	Doth. Bož. Čž.	3 47	8 14	☽	1 30	6 12
17 Pjatk †	Najš. w ut. Žž.	3 47	8 15	☽	2 4	7 13
18 Sobota	Mark a M., m.	3 47	8 15	☽	2 45	8 5

3. njedžela po swjatkach. Seč.: Žhubjena wowca. Luf. 15, 1—10.

19 Njedžela	Juliana F., f. ☉	3 47	8 15	☽	3 37	8 46
20 Póndžela	Silverius, bž.	3 47	8 15	☽	4 36	9 20
21 Wutora	Moišius G., w.	3 47	8 16	☽	5 42	9 45
22 Erjeda	10,000 woj., m.	3 47	8 16	☽	6 50	10 7
23 Šhtwórtf	Ediltruda, f.	3 48	8 16	☽	8 0	10 24
24 Pjatk †	N. f. Jana, f.	3 48	8 16	☽	9 10	10 40
25 Sobota	Wilhelm, abt	3 48	8 16	☽	10 21	10 54

4. njedžela po swjatkach. Seč.: Bohaty popad rybow. Luf. 5, 1—11.

26 Njedžela	Jan a Paw., m.	3 49	8 16	☽	11 33	11 10
27 Póndžela	Ladislav, f. ☾	3 49	8 16	☽	wótp.	11 26
28 Wutora *	Leo II., bž.	3 50	8 16	☽	2 7	11 47
29 Erjeda	Pétr a Pawol	3 50	8 16	☽	3 29	dop.
30 Šhtwórtf	Wop. f. Pawola	3 51	8 15	☽	4 53	12 14

I. Cyrkwinska protyka.

3. a 4. Póšt sudich dnow (kwatember); 1. a 3. potny póšt (jednukróžne naspćenjo a zdžerženjo mjasnych jedžow). — 4. wolóženy póšt.
- Asperges me. — Pšhipoldnju kónc jutrowneho f. woprawjenja.
- Pšhifazany swjaty džen z swjecženjom pščež 8 dnow. Swjedženstki wobšhad z Božim Čželom f štyrjom woltačkam.
- Cyrkwinski swjaty džen. Popoldnju wobšhad z Božim Čželom. — Tež cyrkwiniski swjaty džen f. Venna, patrona diócepy a serbskeho kraja.
- Cyrkwinski swjaty džen.
- Swjaty džen.
- Wigilny póšt.
- Pšhifazany swjaty džen. Došpolny wotpušć bla kšhefcžanisteje wučebny.

II. Měsačkowe přeměnenjenja.

- ☉ Potny mějacžk 4. jun. pop. 3 h. 4 m.
- ☾ Posledni bčrtk 11. jun. dop. 6 h. 57 m.
- ☉ Mlodny mějacžk 19. jun. dop. 5 h. 12 m.
- ☾ Přeni bčrtk 27. junija dop. 5 h. 47 m.

III. Wjedro po mēsačkowym přem.

Wot 4. jun. wobštajny čas. Wot 11. pat mokre wětry. Po 19. pšchimotojuje hačž do 3. jul. z hrimanjemi.

IV. Spomnjenja hódne dny.

- Dopoldnja w 11 h. započatk lěčža. Najdžejšiji džen z najkrótskeje nocu.
- Sydom spancow.
- Druha termija krajnje renty.

V. Domjace přispomnjenja.

1898. Julij,

pražnik,
ma 31 dnov.

Dny.	Porjédžena protyka.	☉		Njebješte namjen.	☾	
		šhadž. h. m.	šhom. h. m.		šhadž. h. m.	šhom. h. m.
1 Pjatk †	Theobald, pušt.	3 52	8 15	☿	6 14	12 49
2 Sobota	Dom. j. Mar.	3 52	8 15	☿	7 22	1 40
5. njeđžela po šwjattach. Seč.: Sprawnosč farizejow. Mat. 5, 20—24.						
3 Njeđžela	Droh. fr. Jěz. ☺	3 53	8 14	☿	8 14	2 49
4 Póndžela	Prokop, abt; B.	3 54	8 14	☿	8 51	4 12
5 Wutora	Cyrill a Meth.	3 55	8 14	☿	9 19	5 42
6 Erjeda	Dominka, f., m.	3 55	8 13	☿	9 41	7 11
7 Schwórtk	Bulcheria, f.	3 56	8 13	☿	9 59	8 36
8 Pjatk †	Rhilian, m.	3 57	8 12	☿	10 16	9 57
9 Sobota	Beronika, f.	3 58	8 11	☿	10 32	11 15

6. njeđžela po šwjattach. Seč.: Nafychenjo 4000 muži. Mark. 8, 1—9.

10 Njeđžela	Rufina a 7 b. ☾	3 59	8 10	☿	10 50	pop.
11 Póndžela	Brickius, mtr.	4 08	8 10	☿	11 9	1 44
12 Wutora	Jan Gualb., abt	4 18	8 9	☿	11 34	2 56
13 Erjeda	Anaklet, b., m.	4 38	8	☿	dop.	4 4
14 Schwórtk	Bonavent, wč.	4 48	7	☿	12 4	5 7
15 Pjatk †	Hendrich II., f.	4 58	6	☿	12 43	6 2
16 Sobota	S. Mar. Karm.	4 68	5	☿	1 31	6 47

7. njeđžela po šwjattach. Seč.: Profetowje we wowežich draštach. Mat. 7, 15—21.

17 Njeđžela	Alexij, w.	4 78	4	☿	2 29	7 22
18 Póndžela	Ramill z L. ☉	4 88	3	☿	3 32	7 51
19 Wutora	Vincenc B., w.	4 108	2	☿	4 41	8 13
20 Erjeda	Marhata, m.	4 118	1	☿	5 50	8 32
21 Schwórtk	Praxedes, f.	4 127	59	☿	7 1	8 47
22 Pjatk †	Mar. Madl.	4 137	58	☿	8 11	9 3
23 Sobota	Apollinar, b.	4 157	57	☿	9 23	9 17

8. njeđžela po šwjattach. Seč.: Njesprawny mufnicar. Luf. 16, 1—9.

24 Njeđžela	Rhryština, f.	4 167	56	☿	10 36	9 33
25 Póndžela	Jakub, jap.	4 177	54	☿	11 51	9 51
26 Wutora	Hana, m. f. M. ☾	4 197	53	☿	pop.	10 15
27 Erjeda	Bantaleon, m.	4 207	51	☿	2 32	10 46
28 Schwórtk	Nazar; Viktor.	4 227	50	☿	3 51	11 28
29 Pjatk †	Martha, f.	4 237	48	☿	5 3	dop.
30 Sobota	Abdon a Sen., m.	4 257	47	☿	6 1	12 26

9. njeđžela po šwjattach. Seč.: Jězús ptafa na Jeruzalem. Luf. 19, 41—47.

31 Njeđžela	Ignac z Loj.	4 267	45	☿	6 45	1 41
-------------	--------------	-------	----	---	------	------

I. Cyrkwinska protyka.

2. Šwjaty džen. Proceciony do Róžanta du.
5. Cyrkwinski šwjaty džen.
13. W Serbickich Bazlicach po starej Mišchnjanstej protych Marhata, a f čješči tnteje tužežny a marckafki wotđerži jo po kemščach wotšhad wotolo wšy po pobožnym naložku ze zastarša.
16. Šwjedžen štapulira.
20. Cyrkwinski šwjaty džen.
22. Šwjaty džen. Kermuscha w Špitalu.
25. Šwjaty džen.
26. Cyrkwinski šwjaty džen.
30. Rano 1/26 hodž wotšhad procesiona z Rhrščje f šwjatej Ganje, do Filipšdorfa a Kumborta. W 5 hodž. Woža mcha.
31. Rano 1/26 hodž. wotšhad procesiona z Budyšcina do Kumborta.

II. Měšačkowe přeměnjenja.

- ☺ Polny měšacžk 3. jul. pop. 10 h. 5 m.
- ☾ Posledni bértik 10. jul. pop. 5 h. 36 m.
- ☉ Mlody měšacžk 18. jul. wječor 8 h. 40 m.
- ☽ Přeni bértik 26. julija pop. 2 h. 33 m.

III. Wjedro po měsáčkowym přem.

3. jul. so wuwjedri a wostanje rjane lěčžo hač do 17. jul. Potom kězbuji na wěšit: polnocy abo wječorny přčinjeje krašny počas, z pođnja abo z krotkeho wječora mokre počas. Přeni bértik, 26. jul, hrozj z njewobstajnym wjedrom.

IV. Spomnjenja hódne dny.

3. Začmicžo měšacžka wot 8 h. 46 m. — 11 h. 49 m. wječor.
22. Započatk pšycžich dnow.
28. Wuzwolny džen budyšckeho tachanta Franca. (1875.)

V. Domjace přispomnjenja.

1898. August,

žnjeńc,

ma 31 dnow.

Dny.	Porjędźena protyka.	☉		Miejsce wznajen.	☾	
		sthadż. h. m.	thow. h. m.		sthadż. h. m.	thow. h. m.
1 Póndźela	Pétr w rjecz.	4 27	7 44		7 17	3 7
2 Wutora	Alfons z L., w. ☺	4 29	7 42		7 42	4 37
3 Srjeda	N. f. Schężep.	4 30	7 40		8 2	6 5
4 Schtwórtk	Dominik, w.	4 32	7 39		8 20	7 30
5 Pjatk †	S. Mar. n. jn.	4 33	7 37		8 36	8 51
6 Sobota	Pichefr. Rhr.	4 35	7 35		8 54	10 10

10. njeđzela po swjatkach. Scz.: Farizej a cfonik w templu. Luf. 18, 9—14.

7 Njeđzela	Natusch, b.	4 36	7 34		9 14	11 27
8 Póndźela	Cyriacus; Largus	4 38	7 32		9 37	pop.
9 Wutora	Rhétan, w. ☾	4 39	7 30		10 6	1 52
10 Srjeda	Kawrjeńc, m.	4 41	7 28		10 42	2 57
11 Schtwórtk	Sufanna, f.	4 42	7 26		11 26	3 56
12 Pjatk †	Klara, f.	4 44	7 24		dop.	4 44
13 Sobota *	Sypolyt, m.	4 45	7 23		12 21	5 23

11. njeđzela po swjatkach. Scz.: Jezus wuhoji hłuchoněmeho. Mark. 7, 31—37.

14 Njeđzela	Euseb., mějchn.	4 47	7 21		1 23	5 54
15 Póndźela	D. n. w. s. M.	4 49	7 19		2 29	6 19
16 Wutora	Gyacinth, m.	4 50	7 17		3 39	6 38
17 Srjeda	Joach., n. f. M. ☉	4 52	7 15		4 49	6 56
18 Schtwórtk	Helena, f.	4 53	7 13		6 1	7 11
19 Pjatk †	Ludwik, b.	4 55	7 11		7 13	7 26
20 Sobota	Bernard, w.	4 56	7 9		8 26	7 41

12. njeđzela po swjatkach. Scz.: Mitoscziny Samaritan. Luf. 10, 23—37.

21 Njeđzela	J. Franc. w Ch.	4 58	7 7		9 40	7 59
22 Póndźela	Timothej, m.	4 59	7 5		10 58	8 20
23 Wutora	Fil. Ven., w.	5 1	7 3		pop.	8 48
24 Srjeda	Bartrou, j. ☽	5 3	7 1		1 37	9 26
25 Schtwórtk	Ludwik, kral	5 4	6 59		2 49	10 15
26 Pjatk †	Sebald, w.	5 6	6 56		3 51	11 21
27 Sobota	Izef z Kal., w.	5 7	6 54		4 40	dop.

13. njeđzela po swjatkach. Scz.: 10 wusadni. Luf. 17, 11—19.

28 Njeđzela	Gawstyn, b. w.	5 9	6 52		5 15	12 41
29 Póndźela	Jan kšęceńik	5 10	6 50		5 42	2 7
30 Wutora	Koza Lim., kn.	5 12	6 48		6 4	3 34
31 Srjeda	Raimund N. ☺	5 14	6 46		6 23	5 0

I. Cyrkwinska protyka.

- W kóštrje Marińej Swěźdže a w Rum-borku došpólny wotpušt „Porciuntula“.
- Cyrkwiniski swjaty dzeń.
- Swjaty dzeń.
- Wigilny póst. Rano w 7 hodź. wotkhađ procesiona z Khróscje do Wólmśdorfa. W 5 hodź. Boža misha.
- Pšichazany swjaty dzeń. Do Božeje mshe swjećenjo zelow.
- W kóštrje Mar. Swěźdže došpólny wotpušt.
- W Radworju došpólny wotpušt a fermuškfa.
- W Brunowje došpólny wotpušt
- Swjaty dzeń. W Njebjelčicach došpólny wotpušt bratstwa f. Wójšana.
- W Budyščinje w tachantšej cyrkwi lětne wopomnježo za tachanta Karbonu.

II. Měsačkowe přeměnjenja.

- ☺ Połny mějaczk 2. aug. dop. 5 h. 22 m.
- ☾ Posledni bértk 9. aug. dop. 7 h. 6 m.
- Młody mějaczk 17. aug. rano 11 h. 28 m.
- ☽ Přeni bértk 24. aug. wječor 9 h. 25 m.
- ☺ Połny mějaczk 31. aug. pop. 1 h. 44 m.

III. Wjedro po měsačkowym přem.

August započina z njewjedrom a deščjom, a tak deščuje a kazy chle žně hač do 23. aug. Ženo jeli tón dzeń wěr so z poľdnja abo wječjora štupi, ma so wumjedrič. Toła posledni dzeń měšaca zašy z nowa pańca.

IV. Spomnjenja hódne dny.

- Druhi termin kralowstich dawtow.
- Kónc pišęčich dnow.
- Wjeniny J. Mik. biskopa Ludwifa.
- Wuzwolny dzeń Budyščsteho tachanta Ludwifa (1890).

V. Domjace přispomnjenja.

1898. Sept.,

požujec,
ma 30 dnom.

Dny.	Porjedžena protyka.	☉		njejste znamien.	☾	
		sthadž. h. m.	thow. h. m.		sthadž. h. m.	thow. h. m.
1 Schtwórtf	Egidij, a.	5 15	6 43	☿	6 41	6 23
2 Pjatk †	Schczévan, kral	5 17	6 41	♄	6 58	7 44
3 Sobota	Serapija, f., m.	5 18	6 39	♃	7 18	9 3

14. njeđzela po swjatkach. Scž.: Ničto njemóže dwémaj knježomaj služicž. Mat. 6, 24—33.

4 Njeđzela	S. jandž. pěst.	5 20	6 37	♄	7 40	10 20
5 Póndžela	Lavrjenc Just.	5 21	6 35	♄	8 6	11 33
6 Wutora	Albin, b.	5 23	6 33	♄	8 40	pop.
7 Erjeda	Regina, knjež. ☾	5 24	6 30	♂♂	9 22	1 45
8 Schtwórtf	Nar. s. Mar.	5 26	6 28	♂♂	10 13	2 38
9 Pjatk †	Gorgon, martr.	5 27	6 26	♂	11 11	3 20
10 Sobota	Mikl. T., mšch.	5 29	6 24	♂	dop.	3 55

15. njeđzela po swjatkach. Scž.: Młodženc w Raimje. Luf. 7, 11—16.

11 Njeđzela	Mjen. f. Mar.	5 31	6 21	♂	12 16	4 21
12 Póndžela	Guido, wuznaw.	5 32	6 19	♂	1 24	4 42
13 Wutora	Matern, biškop	5 34	6 17	♂	2 35	5 1
14 Erjeda	Pow. f. fšch.	5 35	6 14	♂	3 46	5 18
15 Schtwórtf	Nikomedes, m.	5 37	6 12	♂	4 59	5 33
16 Pjatk †	Korn., Cypr. ☾	5 38	6 10	♂	6 12	5 49
17 Sobota	Zacž. bl. f. Fr.	5 40	6 8	♂	7 28	6 6

16. njeđzela po swjatkach. Scž.: Jezus wustrowi wobufaweho. Luf. 14, 1—11.

18 Njeđzela	7 bol. f. M.	5 42	6 5	♂	8 45	6 27
19 Póndžela	Januarij, b. m.	5 43	6 3	♂	10 5	6 53
20 Wutora	Gustachij, martr.	5 45	6 1	♂	11 24	7 27
21 Erjeda †*	Matej, j.	5 46	5 58	♂	pop.	8 13
22 Schtwórtf	Mauric, m.	5 48	5 56	♂	1 44	9 13
23 Pjatk †*	Tšelka, f. ☾	5 49	5 54	♂	2 35	10 26
24 Sobota*	S. M. wuf. jat.	5 51	5 52	♂	3 15	11 48

17. njeđzela po swjatkach. Scž.: Najmjetšha kaznja w zakonju. Mat. 22, 34—46.

25 Njeđzela	Wiktor, m.	5 53	5 49	♂	3 45	dop.
26 Póndžela	Justina, m.	5 54	5 47	♂	4 7	1 12
27 Wutora	Koš. a Dam.,	5 56	5 45	♂	4 27	2 36
28 Erjeda	Wjacław, m.	5 57	5 43	♂	4 45	3 58
29 Schtwórtf	Michał, arcj.	5 59	5 40	♂	5 2	5 18
30 Pjatk †	Sieron., mšch. ☾	6 1	5 38	♂	5 21	6 38

I. Cyrkwinska protyka.

- Cyrfwinſki swjaty džen.
- Rano w 1/26 wotkhad procesiona z kłóštra Mar. Swježdy do Krupti. W 5 hodž. Woža mšcha.
- Wšikazany swjaty džen. Procesiony do Kóžanta du.
- W Budyščinje w tachantſkej cyrkwi lětne wopomnjecžo za bišopa Łofa.
- Cyrfwinſki swj. džen. — Titularny swjedžen serbiſkeje cyrkwe w Budyščinje.
- Cyrfwinſki swjaty džen.
- Cyrfwinſki swjaty džen.
- Swjaty džen.
- a 23. Póſt suchich dnom (quatember; polny póſt).
- Wolóženy póſt.
- W Drježdžanach w dwórtekej cyrkwi dopoldnja 1/29 hodž. serbiſke kemšche z předomawjom.
- Dže z Budyščina po dopoldniſkich kemšchach procesion do Filipsdorfa.
- Swjaty džen.

II. Měsačkowe přeměnjenja.

- ☾ Poſledni bértk 7. ſept. pop. 11 h. 44 m.
- ☾ Młody mějačž 16. ſept. dop. 1 h. 3 m.
- ☾ Přeni bértk 23. ſept. rano 3 h. 33 m.
- ☾ Połny mějačž 30. ſept. w nočy 12 h. 4 m.

III. Wjedro po měsačkowym přem.

Poſledni bértk a młody mějačž čžinitaj nadžiju na suchi čas. Přeni bértk na křódnny deščožit požazuje. Na polny mějačž wozatujmy rjanu suchu nazymu.

IV. Spomnjenja hódne dny.

- Dopoldnja w 2 h. započatł nazymy. Džen a nóe ſo runataj.
- Druhi termin doſhodneho dawka. Tšecji termin krajneje renty.

V. Domjace přispomnjenja.

1898. Oktober,

winowc,

ma 31 dnow.

Dny.	Porjedžena protyka.	☉				Nebješte znamen.	☾			
		škadž.	thow.	h.	m.		škadž.	thow.	h.	m.
1	Sobota	Remigius, b.	6	25	36	☿	5	43	7	56

18. njeđzela po swjatkach. Seč.: Jezus wustrowi wiczanimeho. Mat. 9, 1—8.

2	Njeđzela	Rózar. i. M.	6	45	34	☿	6	7	9	11
3	Bóndžela	Józef z Rupert.	6	55	32	☿	6	38	10	25
4	Wutora	Franc z Assisi, w.	6	75	29	☿	7	17	11	30
5	Srjeda	Placid, m.	6	85	27	☿	8	5	pop.	
6	Schtwórtk	Bruno, w.	6	105	25	☿	9	0	1	14
7	Pjatt †	Mark, bisk. ☾	6	125	23	☿	10	3	1	52
8	Sobota	Brigitta, wud.	6	135	20	☿	11	10	2	22

19. njeđzela po swjatkach. Seč.: Kralowka kvařna hořčina. Mat. 22, 1—14.

9	Njeđzela	Dionys, b., m.	6	155	18	☿	dop.	2	45	
10	Bóndžela	Franc B., w.	6	175	16	☿	12	19	3	4
11	Wutora	Gereon, m.	6	195	14	☿	1	29	3	22
12	Srjeda	Maximilian, b.	6	205	12	☿	2	40	3	37
13	Schtwórtk	Eduard, fr.	6	225	10	☿	3	53	3	54
14	Pjatt †	Kallist, bž.	6	245	8	☿	5	7	4	11
15	Sobota	Theresija, knj. ☾	6	255	5	☿	6	26	4	31

20. njeđzela po swjatkach. Seč.: Jezus wustrowi kralowsteho hna. Jan. 4, 46—53.

16	Njeđzela	Hawol, a.	6	275	3	☿	7	47	4	56
17	Bóndžela	Jadwiga, w.	6	295	1	☿	9	8	5	28
18	Wutora	Lukasch, scž.	6	304	59	☿	10	26	6	11
19	Srjeda	Pětr z A., w.	6	324	57	☿	11	37	7	8
20	Schtwórtk	Jan z R., w.	6	344	55	☿	pop.	8	18	
21	Pjatt †	Wórjcha, kn.	6	354	53	☿	1	14	9	37
22	Sobota	Kordula, f., ☾	6	374	51	☿	1	46	10	59

21. njeđzela po swjatkach. Seč.: Njesmilny wotrocžt. Mat. 18, 23—35.

23	Njeđzela	Severin; J. Kap.	6	394	49	☿	2	12	dop.	
24	Bóndžela	Rafael, arcj.	6	414	47	☿	2	33	12	22
25	Wutora	Khrylath; M. A.	6	424	45	☿	2	50	1	43
26	Srjeda	Evarist, b.	6	444	43	☿	3	8	3	1
27	Schtwórtk	Florenc, m.	6	464	41	☿	3	25	4	18
28	Pjatt †	Šm., Jud., j.	6	474	39	☿	3	45	5	36
29	Sobota	Eusebija, f. ☾	6	494	38	☿	4	9	6	52

22. njeđzela po swjatkach. Seč.: Daništi pjenjež. Mat. 22, 15—21.

30	Njeđzela	Theodorit, m.	6	514	36	☿	4	37	8	5
31	Bóndžela*	Wolfgang, b.	6	534	34	☿	5	13	9	14

I. Cyrkwinska protyka.

- Prěni wotpuřt w Kulowje.
- Swjedžen Kulowstje wořady.
- W Kulowje swjedžen poswjećenja cyrkwoje, fermuřcha a druhi wotpuřt.
- W Botrowje a w Kłóřtrje Marijnej Swězbje fermuřcha.
- Cyrkwinski swjaty džen.
- W Khróćicach swjedžen poswjećenja cyrkwoje a fermuřcha.
- Swjaty džen.
- Wigilny (woložen) póst.

II. Měsačkowe přeměnjenja.

- ☾ Posledni bėrtk 7. oktobra pop. 6 h. 58 m.
- ☾ Młody měsačk 15. okt. pop. 1 h. 30 m.
- ☾ Prěni bėrtk 22. okt. dop. 10 h. 2 m.
- ☾ Potny měsačk 29. okt. pop. 1 h. 11 m.

III. Wjedro po měsačkowym přem.

6. oktobra rjenje, hdyž wěřit z połnocy abo wječjora duje, desčež, hdyž z połdnja abo tróitěho wječjora. 15. okt. hač do 6. nov. wjele desčeža.

IV. Spomnjenja hódne dny.

- Dawł za wopoleniřtu pošladnicu.
- Rařupny džen na trón Jeho Majestocže krala Alberta (1873).
- W Workecach a w někotrych swjobjnych wfach fermuřcha.

V. Domjace přispomnjenja.

1898. Novem.,

nazymnit,

ma 30 dnov.

Dny.	Porjedgejna protyka.	☉		Njebjeſte znamjen.	☾	
		ſthadž. h. m.	thow. h. m.		ſthadž. h. m.	thow. h. m.
1 Wutora	Wſit. swjeći.	6 55	4 32	☿	5 58	10 15
2 Erjeda	Wſch. fh. duſch.	6 56	4 30	♄	6 51	11 7
3 Schtwórtf	Hubert, biſf.	6 58	4 29	☼	7 51	11 48
4 Pjatk †	Karl B., m.	7 04	27	☼	8 56	pop.
5 Sobota	Zach. a Hilž.	7 24	25	♄	10 4	12 46

23. njeđzela po ſwj. Scj.: Jezus zbudzi Jairovu dčowtu. Mat. 9, 18—26.

6 Njeđzela	Leonhard, a. ☾	7 34	24	♄	11 13	1 7
7 Póndzela	Willibrord, b.	7 54	22	♄	dop.	1 25
8 Wutora	4 krón. martr.	7 74	20	♄	12 21	1 42
9 Erjeda	Theodor, m.	7 94	19	♄	1 31	1 57
10 Schtwórtf	Handrij A., w.	7 104	17	♄	2 44	2 14
11 Pjatk †	Měrczin, biſf.	7 124	16	♄	4 0	2 32
12 Sobota	Měrczin, bž.	7 144	14	♄	5 20	2 55

24. njeđzela po ſwjatkach. Scj.: Bchirunanjio wo žonopowym zornu. Mat. 13, 31—35.

13 Njeđzela	Stan. Koſt., w.	7 154	13	♄	6 42	3 24
14 Póndzela	Livin, m. ☉	7 174	12	♄	8 4	4 3
15 Wutora	Herta, f.; Leop.	7 194	10	♄	9 20	4 56
16 Erjeda	Othmar; Ed.	7 214	9	♄	10 23	6 5
17 Schtwórtf	Hrjehoř, džiw.	7 224	8	♄	11 12	7 23
18 Pjatk †	Otto, abt; Eugen	7 244	6	♄	11 49	8 48
19 Sobota	Hilžbjeta, w.	7 264	5	♄	pop.	10 11

25. a poſlednja njeđzela po ſwjatkach. Scj.: Zapuſćenjio Jeruzalema. Mat. 24, 15—35.

20 Njeđzela	Felix z B., ☾	7 274	4	♄	12 37	11 32
21 Póndzela	Wopr. i. Mar.	7 294	3	♄	12 56	dop.
22 Wutora	Cecilija, f., m.	7 304	2	♄	1 13	12 50
23 Erjeda	Klimant, bž.	7 324	1	♄	1 31	2 8
24 Schtwórtf	Jan wot ſchiza	7 344	0	♄	1 50	3 23
25 Pjatk †	Katyrna, f., m.	7 353	59	♄	2 12	4 37
26 Sobota	Konrad, b.	7 373	58	♄	2 39	5 51

1. njeđzela adventa. Scj.: Znamjenja piſheb ſubnym dnjom. Luť. 21, 25—33.

27 Njeđzela	Mitafius, b.	7 383	57	♄	3 11	7 0
28 Póndzela	Kreſcenc, m. ☺	7 403	56	♄	3 52	8 4
29 Wutora	Saturnin, b.	7 413	56	♄	4 42	8 59
30 Erjeda	Handrij, jap.	7 433	55	♄	5 40	9 45

I. Cyrkwinska protyka.

1. Bchitazany ſwjaty džen.
2. Chrtwinski ſwjaty džen.
6. W Radworju a Kulowje doſpokny wotpuſt „po mornych“. — W Njebjelečicach, Baczonju a Bžeri, tež w někotrych wjaſch wokolo Budyſchyna fermuſcha.
11. Swjedžen Njebjelečanſke woſady.
13. W Budyſchinje w ſachantſkej chrtwi a w Radworju wopomnjecžo poſwjecženja chrtwie a fermuſcha.
20. W Raibicach wopomnjecžo poſwjecženja chrtwie a fermuſcha.
23. W Budyſchinje lětno wopomnjecžo za Jana Leiſentritta, přenjeho ſamoſtatneho ſachanta.
25. Swjedžen Raibičanſke woſady.
27. Zapocžatk adventa a noweho chrtwinskeho lěta. W Budyſchinje w ſachantſkej chrtwi lětno wopomnjecžo za biſkopa Woiſeho. W Drježdžanach w dwórſkej chrtwi do poſlednja 1/2 9 hodž. ſerbiſke kemje z předowanjom.
30. Swjaty džen.

II. Měsačkowe přeměnenja.

- ☾ Poſledni bėrtſk 6. nov. pop. 3 h. 21 m.
 ☉ Měsacžk 14. nov. dop. 1 h. 14 m.
 ☾ Přeni bėrtſk 20. nov. pop. 5 h. 58 m.
 ☺ Potny měſacžk 28. nov. dop. 5 h. 32 m.

III. Wjedro po mēsačkowym přem.

Wot 6. nov. njemobſtajne wjedro. 14. nov. ſtare žonjace lěčžo hač do 6. dec.

IV. Spomnjenja hódne dny.

13. W Žuricach fermuſcha.
26. Stóncženjo twainych wjeſelow.

V. Domjace přispomnjenja.

1898. Dec.,

hodovník,

ma 31 dnov.

Dny.	Porjedená protyka.	☉		Měsíce kvamen.	☾	
		řhadž. h. m.	řhov. h. m.		řhadž. h. m.	řhov. h. m.
1 Štwtórtk	Eligijs, bisk.	7 44	3 55		6 44	10 21
2 Pjatk †	Bibiana, f., m.	7 45	3 54		7 51	10 48
3 Sobota	Franc Kav., w.	7 47	3 54		8 58	11 10
2. njeđzela adventa. Seč.: Jan sejele k Dězusej. Mat. 11, 2—10.						
4 Njeđzela	Borbor a, knjz.	7 48	3 53		10 7	11 30
5 Póndžela	Pětr Rhr., b.	7 49	3 52		11 15	11 46
6 Wutora	Mikławsch. ☾	7 50	3 52		dop.	pop.
7 Šrjeda	Ambrosij, b.	7 52	3 52		12 25	12 17
8 Štwtórtk	Njew. p. s. M.	7 53	3 52		1 36	12 35
9 Pjatk †	Eutichian; Leof.	7 54	3 51		2 51	12 54
10 Sobota	Řsch. laur. dom.	7 55	3 51		4 12	1 19

3. njeđzela adventa. Seč.: Jan swědeži wo Ĺezusu. Jan. 1, 19—28.

11 Njeđzela	Damař, bamž	7 56	3 51		5 35	1 53
12 Póndžela	Epimach, m.	7 57	3 51		6 52	2 39
13 Wutora	Lucija, f., m. ☉	7 58	3 51		8 4	3 41
14 Šrjeda †*	Spiridion, bisk.	7 59	3 51		9 1	4 57
15 Štwtórtk	Rhrystina, řl.	8 0	3 51		9 45	6 23
16 Pjatk †*	Eusebij B., b.	8 0	3 52		10 17	7 50
17 Sobota*	Lazar, bisk.	8 1	3 52		10 42	9 16

4. njeđzela adventa. Seč.: Jan přěduje pokutu. Luk 3, 1—6.

18 Njeđzela	Č. ř. M. n. p.	8 2	3 52		11 2	10 38
19 Póndžela	Nemesij, m.	8 2	3 52		11 20	11 56
20 Wutora	Rhrystian, m. ☽	8 3	3 53		11 37	dop.
21 Šrjeda	Domařsch, jap.	8 4	3 53		11 56	1 13
22 Štwtórtk	Flavian, martr.	8 4	3 54		pop.	2 28
23 Pjatk †	Viktoria, m.	8 4	3 54		12 41	3 41
24 Sobota †*	řadam a řeva	8 5	3 55		1 12	4 52

řody. Seč.: Ĺezusowy narod. Luk 2, 1—14.

25 Njeđzela	Boži dź. n. J.	8 5	3 56		1 50	5 57
26 Póndžela	Řečan, m.	8 5	3 57		2 36	6 54
27 Wutora	Jan, jap.	8 6	3 57		3 31	7 42
28 Šrjeda	Njew. džěčž. ☺	8 6	3 58		4 33	8 21
29 Štwtórtk	Domařsch R., b.	8 6	3 59		5 39	8 52
30 Pjatk †	Rainer, b.	8 6	4 0		6 48	9 16
31 Sobota	Řylvester, bž.	8 6	4 1		7 55	9 35

I. Cyrkwinska protyka.

4. Cyrkwinski swjaty džen.
6. Cyrkwinski swjaty džen.
8. Wřchikazany swjaty džen. — W řulowje titularny swjědžen „řwj. Ĺarijneho towarřtwa knjeźnow“ z dospotnym wotpuřkom za řebuřtawu. — W Budyřchinje w řerbřkej cyrkwi dospotny wotpuřk.
14. a 16. Póřt řuchich dnov (quatember, potny póřt).
- 16.—24. W Radworju wřřěduje po jutnjach „novena“ k čžečži Ĺaczerje Wožeje.
17. Řolózenny póřt.
19. W Budyřchinje w tachantřej cyrkwi řetue wotpuřk za tachantřa řucžantřa.
21. Swjaty džen.
24. Řigilny (potny) póřt (řatoržica).
- 24.—25. Woža nóč, w potnocy Woža nřřha.
25. Wřchikazany swjaty džen.
26. Wřchikazany swjaty džen. Požohnowanjo řymja.
27. Swjaty džen. Wo přědowanju požohnowanjo a wudželenjo wina řwjateho řana.
28. Cyrkwinski swjaty džen.
31. Džakna wječorna pobožnosč dla dořonjaněho řěta, w Budyřchinje w tachantřej cyrkwi w 7 hodž. a w Řhroćčicach w 6 hodž.

II. Měsačkowe přeměnenja.

- ☾ Póředni řěrtk 6. dec. rano 10 h. 59 m.
- ☉ Ĺlody mějacžř 13. dec. pop. 12 h. 36 m.
- ☾ Přeni řěrtk 20. dec. dop. 4 h. 15 m.
- ☺ Potny mějacžř 28. dec. dop. 12 h. 32 m.

III. Wjedro po měsačkowym přem.

6. dec. Řyma řo z wětrami bliži. 13. dec. řucho 2°. dec. Ř hodam řněh a teč wějate wětru. 20. dec. Řyma, řhiba řo řunje poldniřki wětr trochu młřřcho řěžini.

IV. Spomnjenja hódne dny.

21. Řop. w 8 hodž. řapočatř řymy. Řařřótřřki džen z najřleřřej nocu.
24. Řatoržica.
- 27.—28. w noč, wot 10 h. 48 m. — 2 h. 36 m. řačnitčžo mějacžřa.
31. Štwtóřty termjř krajeje řenty.

V. Domjace přřpomnjenja.

Cas Božich službow w serbskej Łužicy a w susodnych wosadach.

	Čas přichetupa Božich službow		Njedźele; f. dny			Džělawe dny			
	za njedźele a swj. dny.	za džělawe dny.	w žymje.	w lěće.	popołe dnju.	načto.	w lěće.	na žymju.	w žymje.
Budyščin	tachantska	1. apryla, 1. oktobra.	5 a 9	2		5 a 9	6 a 9		
	serbska		$\frac{1}{2}$ 8 a 9	$\frac{1}{2}$ 1					
Khrósčicy	1. njedź. po jutrach, 24. augusta.	1. njedź. po jutrach, po Michal. prózdninach.	$\frac{1}{4}$ 7 a 9	$\frac{1}{4}$ 6 a 8	2	$\frac{3}{4}$ 6	$\frac{3}{4}$ 7	7	
Njebjelčicy	po 1. meji, po 29. septembu.		9	8	$\frac{1}{2}$ 2	$\frac{1}{2}$ 7, 7	6	$\frac{1}{2}$ 7, 7	7
Kadwoř	jutry, fermušča.	fermušča, jutry.	$\frac{1}{2}$ 7 a 9	$\frac{1}{2}$ 6 a 8	2	6		7	
Kalbicy	jutry, 21. septembra.	jutry, 21. septembra.	6 a 9	5 a 8	2	7, $\frac{1}{2}$ 7	6	$\frac{1}{2}$ 7, 7	$\frac{1}{4}$ 8, 8
Wotrow		1. meje, 1. oktobra.	9		2	7	$\frac{1}{2}$ 7	7	$\frac{1}{2}$ 8
Kamjenc pod Špítalom		1. njedź. po jutrach, 2. = = Michale.	9		2	$\frac{1}{4}$ 7		$\frac{1}{4}$ 8	
Marijna Hwězda .			$\frac{1}{2}$ 7 a $\frac{1}{4}$ 10		$\frac{1}{2}$ 2, $\frac{1}{2}$ 3, 3	6 a 7 a $\frac{3}{4}$ 9			
Kóžant	jutry, 14. septembra.	po 1. oktobru, po jutrach.	6 a 9	5 a 9	2	$\frac{1}{4}$ 7		7	
Baczoń	1. njedź. po jutrach, 24. augusta.		9	8	2		$\frac{1}{4}$ 7		$\frac{1}{4}$ 8
Šajnicy	po jutrach, po Michale.		9	8					
Ždžer	kaž w Kadwořu.		9	8	2	6		7	
Lubij			9		2	6		7	
Wortlecy			$\frac{1}{2}$ 8		7, $\frac{1}{2}$ 8	$\frac{1}{2}$ 8			
Kulow		24. febr., jutry, njedź. po 4. sept., 1. njedź. nov.	5 a 8		2	$\frac{1}{2}$ 6 a $\frac{1}{4}$ 8	5 a $\frac{1}{4}$ 7	$\frac{1}{2}$ 6 a	6 a $\frac{1}{4}$ 8
Štantsow			8 a $\frac{1}{4}$ 10 a	$\frac{1}{2}$ 8 a 9 a	$\frac{1}{2}$ 3	$\frac{1}{2}$ 8	7	$\frac{1}{2}$ 8	8
			10						
Na swj. Haninej Horje pola Lobendau-a			kóždu wutoru 7						
Krupka			$\frac{1}{2}$ 7 a $\frac{1}{2}$ 10	6 a 9	$\frac{1}{2}$ 3, tróćne časy a vigilije 3	6 a 9		$\frac{1}{2}$ 7 a $\frac{1}{2}$ 10	
Georgšwalde			7, $\frac{1}{2}$ 9 a 10		$\frac{1}{2}$ 3	6 a 7		7 a 8	
Šilipsdorf		1. apryla, 1. novembra.	6, 7 a 9		$\frac{1}{2}$ 2 a 4	$\frac{1}{2}$ 6, 6 a 8	$\frac{1}{2}$ 6, 6 a	$\frac{1}{2}$ 8	
Rumborf	kóštyrška		6 a $\frac{1}{2}$ 9		$\frac{1}{2}$ 5	6 a $\frac{1}{2}$ 9			
	farška		7, $\frac{1}{2}$ 9 a $\frac{1}{2}$ 10		$\frac{1}{2}$ 3	$\frac{1}{4}$ 8			

Ewropske kraje a jich wjefchojo.

Němŝke kraje.

Sakŝka: 271,83 □ mil abo 14,992,9 qkm.; 3,500,000 wobydlerjow; (pŝčež 140,000 katolikow, 59,756 Serbow). Kral Albert I., rodž. 23. hapr. 1828, na trón pŝchischof 29. okt. 1873, žwěr. 18. jun. 1853 z Karolu z Wafa, rodž. 5. aug. 1833. — Prynca cesa Hilžbjeta, rodž. 4. febr. 1830, wudowa wójwody Ferdinanda z Genuy. — Prynec Jurij, rodž. 8. aug. 1832, wožen. 11. meje 1859 z Mariju Hanu, sotru portug. krala, rodž. 21. jul. 1843, žwudowjeny 6. febr. 1884; jeju džěczi su: Mathilda, rodž. 19. měrca 1863; Bjedrich August, rodž. 25. meje 1865, wožen. 21. nov. 1891 z Luisu, rafuŝkej arcuwójwodku; Marija Józefa, rodž. 31. meje 1867, wudata 2. oktobra 1886 na Rafuŝkeho wulfowójwodu Otto, rodž. 12. hapr. 1865; Jan Jurij, rodž. 10. julija 1869, žwěr. 5. hapr. 1894 z Mariju Stabellu z Württembergsteje; Max, rodž. 17. novembra 1870, na měŝchnifa wuŝwjećženy 25. julija 1896; Albert, rodž. 25. febr. 1875; Džěci prynca Bjedricha Augusta: Jurij, rodž. 15. jan. 1893; Bjedrich Khrystian, rodž. 31. dec. 1893; Ernst Hendrich, rodž. 10. dec. 1896.

Anhaltŝka. Wójwoda: Leopold Bjedrich, rodž. 29. hapr. 1831.

Badenŝka. Wulfowójwoda: Bjedrich Wilhelm Ludwik, rodž. 9. septembra 1826.

Bayerŝka. Za kšoreho krala Otta I., rodž. 27. hapr. 1848, knježi pryncregent Luitpolb, rodž. 12. měrca 1821.

Braunŝweigŝka. Wójwodŝtvo. Pryncregent: Albrecht, pruski prynec, rodž. 8. meje 1837.

Heŝŝenŝka. Wulfowójwoda: Ernst Ludwik, rodž. 25. novembra 1868.

Lippe=Detmold. Wjěrch: Bjedrich Wolde-mar, rodž. 18. hapr. 1824.

Lippe=ŝchaumburg. Wjěrch: Jurij, rodž. 10. oktobra 1846.

Mecklenburg=ŝchwerin. Wulfowójwoda: Bjedrich Franc III., rodž. 19. měrca 1851.

Mecklenburg=Strelitz. Wulfowójwoda: Bjedrich Wilhelm, rodž. 17. oktobra 1819.

Oldenburgŝka. Wulfowójwoda: Bjedrich Pětr, rodž. 8. julija 1827.

Pruŝka. Kral: Wilhelm II. němŝki kejšor, rodž. 27. januara 1859. Krónprynec: Bjedrich Wilhelm, rodž. 6. meje 1882.

Reuŝ=Greiz. Wjěrch: Hendrich XXII., rodž. 28. měrca 1846.

Reuŝ=ŝchleic. Wjěrch: Hendrich XIV., rodž. 28. meje 1832.

Sakŝka=Weimar=Eisenach. Wulfowójwoda: Karl Alexander, rodž. 24. junija 1818.

Sakŝka=Meiningen. Wójwoda: Jurij II., rodž. 2. hapr. 1826.

Sakŝka=Altenburg. Wójwoda: Alfred, rodž. 6. augusta 1844.

Sakŝka=Roburg=Gotha. Wójwoda: Alfred, rodž. 6. augusta 1844.

ŝchwarzburg=Sondershausen. Wjěrch: Karl Günther, rodž. 7. augusta 1830.

ŝchwarzburg=Rudolŝtadt. Wjěrch: Günther, rodž. 21. augusta 1852.

Waldeck. Wjěrch: Bjedrich, rodž. 20. jan. 1865.

Württembergŝka. Kral: Wilhelm II., rodž. 25. febr. 1848.

Druhe ewropŝke kraje.

Belgiŝka. Kral: Leopold II., rodž. 9. hapr. 1835.

Boŝharŝka. Wjěrch: Ferdinand, rodž. 26. febr. 1861.

Čornohórŝka. Wjěrch: Mikola I., rodž. 7. oktobra 1841.

Danŝka. Kral: Khrystian IX., rodž. 8. hapr. 1818.

Francóžŝka. Pŝchědŝyda republiki: Felix Faure, rodž. 30. januara 1841.

Grichŝka. Kral: Jurij I., rodž. 24. dec. 1845.

Italŝka. Kral: Humbert I., rodž. 14. měrca 1844.

Jendželŝka. Kralowna: Alexandrina Wiktorija I., rodž. 24. meje 1819.

Liechtenstein. Wjěrch: Jan II., rodž. 5. okt. 1840.

Lugemburg. Wulfowjěrch Adolf, rodž. 24. jul. 1817.

Monako. Wjěrch: Albert, rodž. 13. nov. 1848.

Nižozemŝka (Holland). Kralowna: Wilhelmina, rodž. 31. augusta 1880.

Portugal. Kral: Karl I., rodž. 28. sept. 1863.

Rakuŝka (Awŝtrija). Kejšor: Franc Józef I., rodž. 18. augusta 1830.

Rom (cyrkwinski ŝtat). Bamž: Leo XIII., rodž. Joachim Pecci w Karpineto 2. měrca 1810, wuzwoleny 20. febr. a krónowany 3. měrca 1878.

Rumunŝka. Kral: Karl I., rodž. 20. hapr. 1839.

Ruŝka. Car: Miklawŝ II., rodž. 18. meje 1868.

Serbŝka. Kral: Alexander I., rodž. 14. aug. 1876.

ŝchpaniŝka. Kral: Alfons XIII., rodž. 17. meje 1886. Kralowa-regencžina Marija Khrystina.

ŝchwyc. Pŝchědŝyda republiki.

ŝchwejdŝka. Kral: Oskar II., rodž. 21. jan. 1829.

Turkowiŝka. Sultan: Abdul=Hamid=Khan II., rodž. 22. sept. 1842.

Zapis duchownych.

A. 3 budyjszkie diocesy.

Scho miłoję, najdosłojnijchi knjcz Ludwif Wahl, biskop skutski, japoschtolki wifar w kralestwje saksim, administrator ecclesiasticus w sakskej Hornjej Łużicy, tachant kapitra swj. Pëtra w Budyshinje, dr. theol., bamzowski prälat atd. rodz. we Waldsee we Württembergskej 7. sept. 1831, wuswjeczony 9. aug. 1856, na biskopa swjeczony 20. julija 1890; wuzwolony na tachanta 28. augusta 1890.

1. W Budyshinje: a) w konsistoriu: f. can. cap. senior monsignore Jakub Kuczant; f. can. cap. cantor Herm. Blumentritt, f. can. cap. schol. Jurij Łuczanski, b) w serbskej cyrkwi: f. can. Jakub Skala, farać; f. Jakub Nowak, kaplan (jobu za Hajnicy) — c) w tachantskej cyrkwi: f. Jakub Schewczik, tachantski prädać; f. Gustav Vogt, katechet; d) direktor jeminaru: f. Franc Löbmann; f. seminariski wuczër: f. Isidor Klaus, e) direktor tachantskeje wuczernje: f. Jakub Nowak.

2. W Baczonju: f. Jurij Libsch, admin.

3. W Brunowje: w tu khwilu nihtó njeje.

4. W Grunawje: f. August Könisch, farać.

5. W Huscy: f. Eugelfe, kaplan.

6. W Khróšćicach: f. can. Jakub Werner, far.; f. Jakub Scholta, 1. kaplan; f. Jan Just, 2. kapl.

7. W Königshainje: f. can. Pawol Reime, farać; f. Lindner, kaplan.

8. W Lubiju: f. Michal Schewczik, admin.

9. W Marijnej Hwëzdzje: f. P. Vincenc Wielkind, propst; f. P. Aleksander Nietschfel, katechet; f. P. Gotthardt Alt, kaplan.

10. W Marijnym Dole: f. Wjacław Tojcher, propst; f. P. Malachias Stingl, 1. kaplan; f. P. Leo Lehmann, 2. kaplan.

11. W Njebjelczicach: f. August Kubasch, farać; f. Mikawich Zawork, kaplan.

12. W Nowym Leutersdorfje: f. Julius Junge, admin.

13. W Radworju: f. Miklawich Žur, farać; f. Paul Winger, kaplan.

14. W Ralbicach: f. Miklawich Bjedrich, farać; f. Miklawich Andricki, kaplan.

15. W Reichenawje: f. Michal Wjesela, farać.

16. W Róžence: f. P. Tadej Ratusch, admin.; f. P. Józef Leopold, kaplan.

17. W Ramjencu pod Špitalom: f. Bjarnat Šicka, far. admin.

18. W Seitendorfje: f. can. Karl Junge, farać; f. Jurij Kšizjant, kaplan.

19. W Šcherachowje: f. Józef Reil, farać; f. Wilem Bange, kaplan.

20. We Wortlecach: (?)

21. We Wotrowje: f. can. Jak. Hermann, farać.

22. We Wóstrowcu: f. can. Anton Müller,

farać; f. Paul Kaschmann, 1. kaplan; f. Augustin Mandel, 2. kaplan.

23. W Žitawje: f. can. Franc Kral, farać; f. Paul Kretschmer, 1. kaplan, Max Lange, 2. kaplan.

B. 3 drježdžanske diocesy.

1. W Drježdžanach: a) dwórse duchownstwo: f. can. Karl Maaz, dwórski kaplan a präses konsistoria; f. Richard Salm, dwórski kaplan a 2. wifariatski radžicel; f. monsignore Eberhard Klein, dwórski kaplan; f. Adolf Brendler, 1. dwórski prädać a 2. konsistorialny radžicel; f. Jurij Kummer, 2. dwórski prädać. Bola princu Jurja: f. Filip Këzaf, dwórski kapl. b) W Starych Drježdžanach: f. Ferdinand Fischer, superior a 1. wifariatski radžicel; kaplanojo: f. Józef Schönberner, direktor progymnozija; f. Pawol Richter, katechet a swjedženski raišchi prädać; f. Franc Bodenbura, katechet; f. Karl Kretschmer, katechet; f. Wilem Rudolph, katechet; f. Pawol Haselberger, katechet; f. Pawol Mureden, katechet; f. lic. theol. Pawol Schulz, katechet; f. Pawol Rjeńcža, katechet. c) W Nowych Drježdžanach: f. Anton Buk, farać a 1. konsistorialny radžicel; f. Edmund Grohmann, kaplan. d) W Friedrichstadu: f. Józef Plewka, far. e) Wšchi hłownej schuli: f. Aleksander Hartmann, direktor. f) W Józefinijum wustawje: f. Hendrich Infalt, kaplan. g) Wojeřiški farać: f. Jakub Rjeńcž.

2. W Altenburgu: f. Pawol Riedel, admin.

3. W Annabergu: f. Pawol Hensel, farać.

4. We Cwikawje: f. Oskar Mansfroni, farać; f. Wendelin Trenkler, kaplan.

5. W Dubach: f. Jurij Kral, farać.

6. W Freibergu: f. Albert Reime, farać.

7. W Gerje: f. Ludwif de LaJalle, farać.

8. W Greicu: f. Franc Hackethal, admin.

9. W Hubertusburgu: f. Jan Hornig, farać.

10. W Khenmicy: f. Józef Müller, farać; f. Jakub Bart, 1. kaplan; f. Theodor Hottenrott, 2. kaplan; f. Gruhl, 3. kaplan.

11. W Lipsku: a) f. Hubert Schmittmann, farać a superior; f. Handrij Ducezman, farać; f. f. Anton Zentner, 1. kaplan; f. Jakub Stranc, 2. kaplan; Karl Vinke, 3 kaplan; b) W Lipsku-Neudnicy: f. Karl Rothe, kaplan.

12. W Löbtawje: f. Pawol Haselberger, farać.

13. W Mišijnje: f. Franc Czornak, farać.

14. W Ošmicy: f. Alois Eilers, admin.

15. W Përnje: f. Hendrich Salm, farać.

16. W Plawnje: f. Pawol Kaiser, farać; f. Klejse, kaplan.

17. W Radebergu: f. August Nowak, farać.

18. W Rychbachu: Alfons Šaschke, kaplan.

19. W Rothschönbergu: (?)

20. W Tannenhainje: (?)

21. W Wechselburgu: Fournelle, kaplan.

22. We Žebnicy: f. Miklawich Zarjent, farać.

C. Wrocławskie diecezy.

W Kuluwje: t. Robert Krause, farań; t. Jan Scholta, kapłan.

D. Zwonta diecezy.

W Eichstädtu pschi farje sw. Walpory: J. Kr. W., prync Max, s. w.; w Prahy t. Anselm Roginger, prašes serbskeho seminara.

E. Na wumjenku.

Knjez Pětr Kretschmer, farań a konf. radźiciel, t. Józef Suhr, farań a superior; t. Jan Nowak, farań.

Čas skladnostnych Božich službow.

Jutnje su w Budyščinje (njedźelu), a w Khrósczicach rano w 5 hodžinach; w Radworju w 1/2 6 hodž.; w Kalbicach, w Kóženje a w Krupcy w 6 hodž.; w Georgswaldže w 1/2 7 a w Skanknowje w 7 hodž., ale jeno wšedne dny. — W serbskej cyrkwi w Budyščinje tež na srjedach a pjatkach w poščje we 8 rano. — W Radworju su na njepriskazaných swjatyh dnach w léčje w 7, a w zymje we 8 hodž. kemsche. — W Kalbicach na pjatkach w poščje we 8 rano. — We Wotrowje na małych swjatyh dnach dopołdnja we 8. — W Marijnej Hwězdze na sobotach rano 6, 7 a 8. — W Kóženje sobotu (wšech cyfe léto z wuwzaczom adventa) we 8. — W Zdžeri su kóždu přenju nedźelu mjesaca, kemsche; něšpor na wšech nedželač a pschizanych swjatyh dnach, tež na s. Bojczana — jeno nic jutrownicztu, na narod s. Marije a na nedželomaj po donjebješ-wzaczju s. Marije a po s. Michale. Na dželanstich dnach je z wuwzaczom schulstich próždininow srjedu Boža mšcha. Mimo toho su w oktobru a w advente kóždu wutoru a šchtwórtk, w poščje pať srjedu a pjatk 1/2 8 něšpor. Tež w Radworju je oktoberska pobožnosť na dželanstich wječorach w 1/2 8 hodž. W Hajnicach su kóždu druhu a šchtwórtu nedželu mjesaca Bože služby. — W Georgswaldže je kóždy 1. pjatk w mjesacu, w léčje 1/2 8 a w zymje w 6 wječor pobožnosť najš. Wutrobny Jezusoweje a w tydženju wšech thudych dušchow kóždy wječor w 6 hodž. pobožnosť.

Bože služby w saskich herbskich krajach.

1) Stajne Bože služby maja: Drježdžany (dwórka cyrkej, pryncowy hrob, Nowe Drježdžany, Friedrichstadt, Józefininy wustaw, 4 schulste kapale), Altenburg, Annaberg, Cwikawa, Duby, Freiberg, Gera, Greic, Hubertusburg, Rhennica, Lipsk, (mješčanska cyrkej, Vincencowy wustaw.) Mišchno, Olsnica, Pěšno, Plawno, Radeberg, Rychbach, Rothschönberg, Thannenhajn, Wechselburg a Zebnica.

2) Missionske Bože služby maja: Auerbach (15 króč), Bissopicy (12 kr.), Bräunsdorf (8—9 kr.), Cotta (kóždu 3. nedželu mjesaca), Grimnitzchau (4 kr.), Döbeln (8 kr.) kupjel Elster (w léčje), Frankenberg (2 kr.), Fraureuth (4 kr.), Gersdorf (4 kr.), Glauchau (4 kr.), Grimma 1. a 3. nedž. (24 kr.), Wulfi Hain (6 kr.), Hajnichen (8 kr.), Hartenstein (4 kr.), Hochweitzschen (2 kr.), Hohenek (8 kr.), Hohndorf (4 kr.), Hohnstein (8 kr.), Kolbica (2 kr.), Königstein (12 kr.), (kóždu 3. mješčanu nedž. a róczne cžas), Leisnig (4 kr.), Markranstädt (12 kr.), Markneufkirchen (6 kr.), Mittweida (12 kr.), Marienberg (10 kr.), Neustadt (12 kr.), Rosfen (4 kr.), Delsnica w B. (6 kr.), Ošchaz (7 kr.), Penig (4 kr.), Pšicha (1. nedž. mjesaca), Pilnicy (cyfe léčjo), Riesa (5 kr.), Rochsburg (někotry króč), Roßwein (3 kr.), Sayda (2 kr.), Schneeberg (2 kr.), Schwarzenberg pola Annaberga (6 kr.), Schmorzenberg pola Cwikawy (6 kr.), Sonnenstein (něšto króč), Stollberg (2 kr.), Stolwin (4 kr.), Voigtsberg (12 kr.), Waldheim (12 kr.), Werdawa (4 kr.), Wörchn (12 kr.).

Mejske něšpory

maja	na nedželač a pschizanych swj. dnach w	na wšednych dnach
Budyščin (serbski a němski po rjadu)	7	1/2 8
Khrósczicy	1/2 4	6
Njedželečicy (jeno na sobotach, nedželač a pschizanych swj. dnach)	1/2 8	8
Radwoř	1/2 8	1/2 8
Wotrow	7	1/2 8
Kamjenc pod Schyitalom	1/2 3	8
Marijna Hwězda	7	7
Róžant	5	7
Baczoň (jeno wutoru, šchtwórtk a sobotu)		6
Worklecy	1/2 8	1/2 8
Zdžer (jeno wutoru a šchtwórtk)	8	8
Kuluw	8	8
Delnje Culschecy	8	8
Skanknow (póndželu, srjedu a pjatk)	1/2 8	1/2 8
Krupka	7	7
Georgswalde (póndželu, srjedu a pjatk)	1/2 8	1/2 8
Filipsdorf	7	7

Hermantki a štótné wíki.

(dop. = dopoldnja; pop. = popoldnju; f. = konjace wíki; sw. = swinjace wíki; w. = wolnowe wíki; l. = lenowe wíki; h. = hermant; znamješćo † rěka štótné wíki, znamješćo * pať hermant a štótné wíki; hđžej ničžo póbła njestoji, tam je jenož hermant.)

NB. Dofelž so hermantki druhdny přehopoložuja, su zmyšlki možne.

Wulki rózka.

3. Lipš (hacž do 16.).
5. Radeberg †, Njeswacžidlo † a l.
7. Rólanj †.
12. Dobrilug sw.
17. Biskopicy †.
19. Hródt sw.
24. Kinsbórk †.
31. Drježdžany-N. f., Lubań *.

Mały rózka.

2. Radeberg †, Grabin f. a †, Lubań †, Njeswacžidlo † a l.
4. Rólanj †.
8. Jarow.
9. Polčžnica †.
14. Kinsbórk, Žhorjelic.
15. Kulow †, Žhorjelic †, St. Darbnja †, Gašyn * a f.
16. Hródt sw., Luboraz *, sw. a f., Dobrilug sw.
17. Khocžebuz † a †.
18. Kalawa sw., Žhorjelic hornčž.
19. Kalawa † a f.
21. Kalawa (2 dnaj), Biskopicy †, Wóstraw.
22. Wojerecy *, Drježdžany-St. ĩmjen.
23. Nowoměsto † f., Parcow †.
24. Kamjenc † (dop.), Brody *, Witoraz *.
26. Budyhščin †, Miščno †, Drjowt †.

Měrc.

1. Wolestaw, Baršččž * a f., Bart p. W. †.
2. Njeswacžidlo † a l., Radeberg †, Hródt *, Wolestaw †, Bjerwald * a f.
4. Wětošchow sw.
5. Wětošchow † a f., Wótrań †, Ħtomacž †.
7. Stólpno, Nowasól, Wětošchow, Bjarnacžicy *.
8. Róšbork *, Dobrilug, Žahań *, Łaz *.
9. Dobrilug, Žahań, Kóšřow sw., Ħřta †, Lubań †.
10. Ħóznja †.
11. Lubin sw., Žarow † a f.
12. Žitawa, Lubin † a f., Ħulow † a f.
14. Ħulow, Lubin, Žitawa † a f., Ħalsřtrow, Ħychbach *.
15. Rólanj †, Ħulow, Ħychmaid *, Wróřřława † a f., Ħichibuz * a f.

Měrc.

16. Wóšbork †, Radeburg †, Rólanj, Ħichibuz
17. Witow † a f., Žl. Komorow sw, Radeburg.
18. Žl. Komorow † a f., Witow.
19. Žl. Komorow, Trěbule *, † a l.
21. Drježdžany-N., Biskopicy †, Wróřřława (4 dnj) h. a fož.
22. Dubc *, Ħicń (2 dnaj) * a f., Bessow, (2 dnaj) * a f., Ħužafow * a f.
23. Grabin f. a †, Wulki Ħajn † † a deřř.
24. Wulki Ħajn, Grabin.
25. St. Darbnja, Lubnjow sw.
26. Budyhščin †, Lubnjow †.
27. Miščno (pop.), (3 dnj).
28. Ħychbach, Polčžnica †, Lubij † a f.
29. Lubnjow, Ħychbach †, Kóřřow †, f. a sw
30. Kóřřow, Luboraz *, f. a sw.

Sapřeja.

1. Wojerecy †, Rólanj †, Nowe Měřto f. a †, Kalawa sw.
2. Budyhščin, Wótrań † a f., Kalawa † a f.
4. Wótrań, Stólpno †.
5. Žhorjelic †, Kulow *, Gašyn * a f.
6. Njeswacžidlo †, Radeberg †, Dobrilug sw.
12. Ščěřachow *, Parcow †, Džěže *.
13. Hródt sw.
14. Kamjenc † (dop).
16. St. Darbnja †.
17. Wóšpork †.
- 18.—23. Lipš, Biskopicy †, Kinspórk †, Pócfowj.
- 18.—20. Khocžebuz.
19. Khocžebuz * a f., Baršččž † a f., Ħybarjacy p. Ž. *
20. Wróřřława † a f.
21. Radeberg.
23. Jarow † a f., Drjowt †.
25. Drjowt, Ħalsřtrow †.
26. Ħóznja †, Krafowj *, Wolestaw.
27. Wolestaw †, Radeburg †.
28. Witoraz *.
29. Wětošchow sw.
30. Wětošchow † a f., Budyhščin †.

Měja.

2. Wojerecy, Bart p. W. *.
- Wětošchow, Seidenberg.
3. Seidenberg †, Kulow †, Žarow w., Žahań *
4. Žahań, Radeberg †, Bessow Brody *, Bjerwald * a f., Njeswacžidlo †, Ħicń †.
5. Dobrilug †.
6. Žl. Komorow sw., Polčžnica †.
7. Žl. Komorow † a f.
9. Žl. Komorow, Biskopicy.
10. Wojerecy *, Radmericy *, Rólanj †.
11. Radmericy, Rólanj, Nowe měřto, Luboraz *, f. a sw.
12. Khocžebuz w.
13. Žebnica, Kalawa sw.
14. Kalawa † a f., Nowe měřto † a f.
16. Ħomacž, Kamjenc *, Biskopicy †, Lubij * a f., Kalawa (2 dnaj).
17. Ħulow, Drjowt †, Ħulow, Ħichibuz * a f.
18. Ħichibuz, Gašyn * a f., Wětrnica *.
20. Ħulow, Lubin sw.
21. Budyhščin †, Lubin † a f., Trěbule * a f., Witow † a f.
23. Witow, Žl. Komorow w., Lubin, Wóšpork †, Kinsbórk †.
24. Kinsbórk, Baršččž * a f.
25. Radeburg †, Hródt *.
26. Khocžebuz sw.
28. Wojerecy w.
31. Kulow *, Ħybalin *, Wóbramecy *.

Junij.

1. Njeswacžidlo †.
2. Radeberg †, Kalawa w.
3. Rólanj †, St. Darbnja †.
4. Stara Darbnja w.
5. Miščno, (3 dnj).
6. Lubań,
7. Ħicń (2 dnaj) * a f., Bessow (2 dnaj) * a f.
8. Stólpno †, Dobrilug sw., Lubań †.
9. Lubin w., Khocžebuz †, f. a w., Kalawa w.
10. Wróřřława (2 dnaj) w., Lubnjow sw.
11. " †, Hródt sw.,

Sunt.

- Žhorjelic, Wulki Ħajn †, f. a deřř.
14. Wulki Ħajn, Ħychwald *, Žhorjelic †.
15. Bjerwald * a f., Hródt sw., Grabin † a f.
16. " Kocžebuz sw., Kalawa w. Wótrań † a f.
17. Wótrań, Žhorjelic hornčž. Grabin w.
18. Lubin f. a †.
20. Biskopicy †, Ħalsřtrow †, Ħuczina *, Ħychbach.
21. Ħychbach *, Ħužafow * a f., Kóřřow †, f. a sw.
22. Kóřřow, Parcow †, Drjowt †.
23. Khocžebuz sw.
24. †, Wjeleczin, Wojerecy †, Brody *, Wróřřława † a f., Wětošchow sw.
25. " † a f.
27. Drježdžany *, Wróřřław tožan., Drjowt.
28. Bart †, Róžbork *, Baršččž † a f., Žarow * a f.
29. Žarow, Luboraz *, sw. a f., Ħřta †.
30. Žl. Komorow sw., Khocžebuz † a f.

Zulij.

1. Kalawa sw., Žl. Komorow † a f.
2. Žl. Komorow, Trěbule * a f., Dubc *, Kalawa † a f., Ħuřřa.
4. Kalawa (2 dnaj), Ħychbach *, Drježdžany-N. f.
5. Gašyn † a f., Radeberg †, Džěže *.
6. Njeswacžidlo †.
7. Khocžebuz sw.
8. Rólanj †.
9. Ħulow † a f.
11. Ħulow.
13. Wróřřława † a f., Hródt sw., Dobrilug sw.
16. Lubin † a f.
18. Lubij f. a †, Seidenberg, Biskopicy †, Polčžnica †.
19. Polčžnica., Seidenberg †.
20. Radeburg †.
22. Wětošchow sw.
23. Wětošchow f. a †.
25. Wóšpork †, Krafowj †.
26. Ħóznja †, Jarow † a f.
30. Witow † a f.

August.

3. Kulow *, Zahan *
3. Zahan, Radeberg†, Njeswaczidlo †.
6. Budhyschin.
8. Kinsbórk †.
9. Bart †, Łaz *, Zl. Komorow sw.
10. Zl. Komorow † a f., Wétrnica *
13. Lubin f. †.
15. Bistopicy †.
16. Pšchibuz * a f., Wolestaw, Dobrilug †.
17. Dobrilug, Wessow †, Wolestaw †, Picin †, Pšchibuz, Grabin † a f.
18. Grabin.
19. Wétoschow sw.
20. Wétoschow † a f., Poležnica †.
22. Wétoschow, Zhorjelsc.
23. Zhorjelsc †, Gashn * a f., Rólany †.
24. Rólany, Bjerwald * a f., Galschtrow *, Šródk †, Brody *.
25. Kamjenc † (bop), Stara Darbnja †.
26. Stara Darbnja, Zhorjelsc hornecz., Wojerety †, Trébule f. a †, Lubnjow sw.
27. Lubnjow †, Wótran † a f., Baršecz † a f.
28. Miščno (pop.)
- 28.—18. sept. Lipsk.
29. Wóspork *, Lubnjow, Wótran, Luban.
31. Luban †, Noweměsto † a f.

September.

2. Rólany †, Kulow w.
3. Kulow † a f., Kinsbórk †, Žitawa.
5. Žitawa † a f., Kulow, Khoczebug, Wulki Hajn † a f.

September.

6. Wulki Hajn, Kóstkow †, f a sw. Kalawa sw., Khoczebug *, f. a farp.
7. Khoczebug, Njeswaczidlo †, Radeberg †, Kóstkow.
8. Wolbramecy *.
10. Kalawa † a f.
12. Kalawa (2 dnaj), Wrotstaw (4 dnj) h. a fož., Kychbach.
13. Kychbach *, Hózuja †, Džže Butow, Jarow * a f.
14. Jarow, Šródk sw., Dobriluga sw., Barcow †, Žty Komorow w., Stotpno †, Radeburg †.
15. Radeburg, Lubin sw.
16. Lubin † a f.
17. Wótran † a f. Miščno †, Drjomf †.
19. Drjomf, Wóstrorc, Kamjenc *, Bistopicy, Šlomacz †, Lubin.
20. Mužatow * a f.
21. Bart *.
22. Khoczebug sw.
24. Budhyschin †, Trébule *, f. a l., Wojerety w.
26. Galschtrow †, Nowosalc, Bistopicy, Seidenberg.
27. Seidenberg †.
28. Žebnica, Polčznica †.
29. Polčznica, Khoczebug sw., Wjeleczin, Mitoraz *.

Oktober.

3. Ščěrachow *, Huczina *, Nafecy.
4. Šórfa †, Dube †, Kychborecy p. Ž. *
5. Njeswaczidlo † a l., Wétrnica *, Radeberg †, Grabin † a f.
6. Grabin w., Jarow w., Krawow p. K. *, Khoczebug sw.
8. Lubin † a f.,

Oktober.

10. Kulow *, Lubij * a f.
11. Baršecz * a f., Zahan * Gynbalin *, Pšchibuz * a f., Kóstkow †, f. a sw., Žty Komorow sw.
12. Luboraz *, f. a sw., Žty Komorow † a f., Noweměsto † a f., Šórfa †, Zahan, Kóstkow, Gashn * a f., Pšchibuz.
13. Khoczebug sw.
17. Bistopicy †, Wóspork †, Kinsbórk †.
18. Kinsbórk, Stara Darbnja †.
19. Radmericy † a f., Dobrilug sw.
20. Khoczebug sw., Wifow † a f.
21. Wifow, Wétoschow sw.
22. Wétoschow † a f.
24. Wétoschow, Wjarnaczichy *, Galschtrow †, Drježdžany.
25. Wulki Hajn †, f a desf., Kychwald *, Picin * a f., Wessow * a f., Wolestaw.
26. Wolestaw †, Brody †.
27. Koczebug † a f., Seidenberg, Wótran † a f.
28. Wótran, Stara Darbnja,
29. Budhyschin †, Drjomf †, Rólany †.
31. Rólany.

November.

1. Bart p. W. †, Šródk *.
2. Njeswaczidlo h. a l., Noweměsto, Radeberg †.
3. Khoczebug sw.
4. Rólany †, Bjerwald * a f., Lubnjow sw.
5. Budhyschin, Lubnjow †, Trébule *, f a l.
7. Drježdžany-R. f., Šlomacz, Lubnjow, Kychbach.
8. Kychbach *, Zhorjelsc †, Łaz *.

November.

9. Kóstkow sw. Luban †.
10. Khoczebug sw.
11. Polčznica †, Lubin sw., Žty Komorow sw.
12. Žty Komorow † a f., Lubin † a f., Žitawa.
14. Žitawa † a f., Kychbach *, Lubin, Žty Komorow, Stotpno, Kózbork *.
15. Grabin † a f.
21. Bistopicy †, Wóspork *, Wrotstaw (4 dnj) a fož.
22. Wrotstaw † a f., Kulow †, Dobrilug †.
23. Dobrilug, Radeburg †.
24. Kamjenc †.
25. Kalawa sw.
26. Kalawa f. a †.

December.

1. Mitoraz *.
2. Rólany †.
3. Kulow †.
5. Nowosalc hod., Drjomf, Seidenberg.
6. Seidenberg †, Džže *, Gashn * a f., Pšchibuz * a f.
7. Pšchibuz, Radeberg †, Njeswaczidlo h. a l. Brody *.
9. St. Darbnja, Lubnjow hod.
10. Wojerety *.
11. Picin hod., Wessow hod.
12. Bistopicy †.
13. Baršecz, Butow, Wrotstaw l.
14. Rólany, hod., Šródk hod., Luboraz *, sw. a f.
16. Dobrilug sw., Drježdžany, hod. (2 dnaj).
17. Wrotstaw, hod., Trébule h. a l.
18. Galschtrow hod.
19. Mužatow hod.
20. Kulow *.

Wuczah ze saksteho zakonja, dohodny dawf nastupaceho.

klafsa:	lětny dofhód:	dawf:	klafsa:	lětny dofhód:	dawf:
1a.	pšchez 400—500 mf.	1 mf.	11.	pšchez 2200—2500 mf.	37 mf.
1.	" 500—600 "	2 "	12.	" 2500—2800 "	45 "
2.	" 600—700 "	3 "	13.	" 2800—3100 "	54 "
3.	" 700—800 "	4 "	14.	" 3100—3400 "	63 "
4.	" 800—950 "	6 "	15.	" 3400—3700 "	72 "
5.	" 950—1100 "	8 "	16.	" 3700—4000 "	82 "
6.	" 1100—1250 "	10 "	17.	" 4000—4300 "	96 "
7.	" 1250—1400 "	13 "	18.	" 4300—4800 "	112 "
8.	" 1400—1600 "	16 "	19.	" 4800—5300 "	128 "
9.	" 1600—1900 "	21 "	20.	" 5300—5800 "	144 "
10.	" 1900—2200 "	29 "	21.	" 5800—6300 "	161 "

Pucjowanſte dopomnjenſi,

(serbskemu pacholej mjelczo z dženifa wupisane.)

Cyly śwēt nētke puczuje, a ſchtōž dale pjecy pobyl njeje, je wojoł, zo wjeteſcheho na ſwēcze nima. Tohodla wotmyſlich ſebi teſz ja, junu do ſwēta na pucjowanje ſo podacz. ſako bēchu moje mozhy tajku mudru myſliczku znjeſle, zahwizdach ſej z wjeſołoſežu:

Sym Serbow serbske pacholo,
Mi ſakub rētaja,
Swēt ſchēroki ſej wobhladnu,
Do cuzby wuleczu.

Raž prajene, tač činjene. Du do lēſa, wotrēznu ſebi najrjeiſchi brējowyj kij. Wačzoł čziſnu na khrjbjet; zda ſo mi pſchiſtojniſchi, dyžli kwarzak. Cuznych ſym teſz pſchecy z waczokom k nam pſchithadžecz widžal. A njecham tola w cuzbje Serbam haubnu čziwicz. Wubjeru ſebi ſtaru nohajcu, tyknu nētotre ſwētke tolerje k ſebi. Njepſchelicžich pač, wjele jich je, zo bych ſo pozdžičſcho trjebaj njemjerzał, zo ſym wjele pſcheczinił. Sunnych je do nohajcy, a nohajcu do waczoka. Tač, nēt k w Božim mjenje!

Zo najprjedy do reſidency džēſche, ſo ſamo rozemi, pſchetož wrota do ſchērokeho ſwēta ſu jeno wulke mēſta. Rač ſym hač tam pſchiſchoł, njetrjebam powēdacž. Drježdžany džen ſu huydom zadny najſhej pjecy a ſtari ludžo ſu tam dawno wſchitcy w pēſchi pobyli. Tež njeju wſchač Drježdžany dale ničzo, hač ſtara serbska wjeſ, wot Serbow založena a hiſcheže dženja wot Serbow wobhdlena. Su tu wjacy Serbow, dyžli w nētotrēžkuli serbskej wſy, khiba jeno z tym rozdžēlom, zo ſu serbscy zabyli. Pōdla Serbow tu teſz hiſcheže nētotſi Nēmcy bydla. To teſz ničzo wſe bite njeje, dokeł teſz w drubich serbskich wſach bydla njež Serbami Nēmcy.

Wot Drježdžan ſuowa pacholo do dalokeho Wlawna. Cheych rad pſchemēricž, kač wulka poprawom Saſka, naſcha luba domizna, je. — Wſej ſkobano, to džēſche daloto! Čłowjek njeby rjeł, zo je tōn mały krajik tola tač wulki. Haj wſchač, hdyž ſej jōn na karcže namolowany wobhladujieſch, wōn nimale podobny won hlada serbskej wulkej kołbaſy, kotraž teſz hižo wulka rēta; tuž mōžieſch ſej poprawom myſlicž, zo budže Saſka teſz wulka.

Duch pſchez rudne hory dopomnich ſo na Freiberg a na serbskeho ryczerja, ryczerja ſwj. Sawy, kotryž tudy kač ze Serbow wupokazany a w cuzbje jaty ſebži. A nēt k jēcha mōj parnik dale do mazaneje, zakurjeneje Kamjenicy. Tu je wōn doma, tu je ſwētlo ſwēta wuhladač. Tohodla tač wjeſele pacha, ſmorčži a rjehota, zo je ſtoro doma. Tež hewač je to na nim widžecz, dokeł čžornaj ſtaj wobaj jenaf: mōj parny kōn a Kamjenica. Cyke mēſto bēſche njeje, hač wuheč. Afrikanſki mōr pač teſz bēle džēczi nje- porodži. A ſchtōž z Kamjenicy wulhadža, dyrbi

čžorny byč. W nowiſchim čžaju wſchač zda ſo wēc trochu pſchemēricž a Kamjenica barbi ſo khetro čžej- wjena, pſchetož je tu pječa wjele „čžerwjonych.“ Tu pozajtač a wotpočnyecz žadoſč njemējach. Wojach ſo, ſej rucy womazač, dokeł bēch ſej glažejki doma wotajil, kajtež tola woſobni ludžo po mojim ždacžu tohodla noſcha, zo bychu mazane rucy widžecz njebyle.

Skōncžuje dočžahny naſch hōlc do Wlawna. Parowōž mējeſche dobry dych, ze ſuchocžinu ſo narodžil njeje, Pucž hač ſem bēſche daloti byl, hižo ſmērkowaſche ſo, tuž dyrbjach ſebi tu troſchku wot- počnyecz: tu w poſlednim mēſeče lubeje domjaceje zemje. Mimo toho mējach tu lubowaneho pſcheczela w k. ſararju, kotrehož njepoſtorčžicz by z hrēchom bylo. Kraſny ſarač to! „Khuba ſara, hđžež pop ſam zwoni“, praji pſchiſtowo. Tola ſchto praji pſchiſtowo wo Wlawuſkej ſarje? Tu drje je ſarač a teſz ſam kaplan, ale nimataj ani zwona, zo mohloj ſamoj zwonicž.

A hđže je tač ta ſlawna ſara? dołho hižo pytam. Skōncžuje ju mam, tutōn mōlcžiczki dom, za jenoho kujeza drje wulki doſč. Ale ſchto w tutym domczku wſcho je? ſara, ſchula, cyrkej za woſadu 4—6 tyſac duſchi wobſahacu! Num za kapalu je tač wulki, kač jena ſchulſta iſtwa. W njej ſtoji wołtač, džerži ſo ſchula, a pſchez nju kłodži ſarač do ſwojeje lēhanſeje komory, kotraž je huydom pōdla. Se to ſtoro hōrje, hač we wōjnje 1870 w Francōžskej, hđžež ſarač w N. Najſwjeczijſche w ſamſnej iſtwē khowaſche, hđžež princ Turij w kwarteru ležeſche. Haj wopravdže w ſakſkich miſſionſkich ſtačnjach je čžasto hōrje, hač we wōjnje: ſama khuboba! Tohodla pſchecy powēdam: daj, ſchtož ſy ſebi wotmyſlił za naležnoſče serbskich woſadow; mačhli pač potom hiſcheže ſchto wſche, dha njezabudž na zwontowne miſſiony. Serbja bjeſ toho cuznym džeſač kōbež wjacy dawaja, hač cuzi jim.

Mažajtra rētaſche, z čžajom dale jēhač, lubej domiznje božemje prajicz. Sym drje hižo daloto wot domizny, ale džerži mje pſchecy hiſcheže myſliczka doma, zo tu w Bogtlandže a w lubej Ružicy jedyn a tōn- ſamſny wječch kuježi; naſch lubowany kral Albert, kotryž je nimo toho ſwojim Serbam jara pſcheczelnje zmyſlony a je džen teſz nēhdy ſam pola naſcheho Smolerja serbschčžinu powuknył, runjež teſz nēt ničzo wjacy njemohl — kač wōn ſam princyſt Mathildže ſo wuzna, jako bēſche žhonił, zo chce tuta serbski wuknyecz, prajicy: „ſeli wjacy njenawuknieſch hač ja, njeje hōduo započecz.“ A ſchto cheč to wſoſemu kujezej za žlo mēč, kotryž ma wažiſche mēcy za džēlo, hač rycž wuknyecz, kotruž tola ženje naložicz njemōže. Wōn je Serbam ſwoju pſchithilnoſč pokazal, a to doſaha.

Hdyž runje wo rycžach powēdam, dyrbju tu teſz podawč ſtačicz, kotryž ſo mi bōrzu po tym ſta. Mjež tym, zo nēt k Mūrnergej jēdžech, žlēze ke mni do

wyza puczwowacy pschekupe, kotryž běšče dolhe lěta w narańskich krajach był. Ze mnu so do rěčow dawšchi, mi wjele zajimaweho wot tam powědašče. Tak na psch., kať je pola Turkow waschnje, hdyž sebi mlody muž žonu pyta. Ze drje to runje tať jednore, kať spodživne. Chceli so mlody Turka woženicz, prasha so wowski abo druheje stareje baby, hacž žaneje žony za njeho njewě. Tuta znaje, runje kať pola nas, wězo jich wjele z daloka a z blizka; a porucza jemu jeuu. — Potajskim tež pola Turkow, kať pola nas, maja stare žony samšne zastojnistwo, mjenujey brajščejenje. Zdadža so tuž powšchitowne a wosebite prawo k tomu měz. Derje tať! Něchtó dyrbi so tež wo to staracz. A wone maja tež pschi tym zwjětšcha zbožo, kať nawopak duchowni rady njezbožo. Wólške pschisłowo praji: Kotryž por duchowny zbraščezi, tón djabol ziwěruje. —

Ža turkowskeho nawoženju je to to zle, zo wón swoju njewjestu ženje wobladacz, ani z njej ženje powědacž njesmě. Z cyła pschjindu wschitke žónške wot sčtyrnateho lěta jeno malo z domu, a hdyž nohu pschěz prób staja, su cyłe zababjene, tež mjezmozči, tať zo ničžo wot nich widžecz njeje, khiba woczi a nós. Ani njeje spóšnacž, hacž je žónška stara abo mloda, khiba na tym, hacž ma suchi kofčaty, abo hladki kulwaty nós. Kať spmožne by tute turkowske waschnje tež někotrejžkuli naščej pschnej holcy bylo.

Mjez tym, zo tajke a podobne powědachmoj, zlězeschtej do kupeja žónškej, kotrejž mjez jobu čěšči ryčesčstěj, sčtož mje jara zajimawšče, dofelž běch něhdy sam trochu čěščezinu powuřnył. Hdyž běch dolho došč jinaj pschjopoluchał, zmužich so a zatryczach tež po čěšku na njej, sčtož bē so dotal jeno po němštu stało. Tuž rjeknych: „Dnes jest velmi teplo, bylo včera v Praze také tak horko?“ Włóbdjca ze žónškeju sčezče cyly meter dolhe mjezwoczjo a wuwali z njeho woczi tať wulkej kať nopaščtaj, a džesčhe: „Vý jste také Čechem?“ Ža, wězo njemalo horby na swoju čěščezinu, zo mje z rodženyh Čzechom pschemjenjeja, njechach so tať rucze spóznacž dacž, ale chych hšchčeže khwilu pruhowacz, kať budžetej wonej z mojej čěščezinu dale spotojom. Tuž wuwjezech „ano“, kotrež słowczko pak so mi trochu w řku hacžesčhe, dofelž bēšče tola řza. Ale „řže maja křótkē nohi“. To je stara wěc. Tu dyrbjach z nowa nazhonicž. Ahoštanje bēšče hnydom tu. Z huby Čzechowki zablyřta a zahrima so, a z čezřeho njewjedra řkychach řłowa: „Mjehařbuječe so, cyly pucž ze mnu němšti powědacž, hdyž řče Čzech. To je posledni čłowjek, řž swoju macžetnu ryčž zabudže a so za nju hařbuje.“ Ža ředžach jako by mi brobu truhal a to hšchče žónřka. Wysłach sebi: Žařubje, to řh sebi krařnje do pasli zalěžł, něť hładaj, kať z nich zařh wulčezsch. Tuž dyrbjach z wěrnosčzu won: „Šym Čzech, dofelž čěščy móžu, ale nic rodženy

Čzech, ale rodženy Serb.“ Tak, něť je wona ztróřchtowana; hacž je mi wěřila, njewěm. Pschetož z boka pschecy hšchčeže na mnje kufajšče. Ařhobla tuta holca bēšče. Tola pschi sebi řej myřlach: Hdy bychu tola našchi Serbja jeno džesaty džěl tať na swoju ryčž a naroduočej džerželi, kať Čzescha, dha njebychju so w Drježdžanach a druhdže w cuzbje po řhřacach poněmčžowali, a njeby mjez tym doma we Řuřicy jedyn řtatok po druhim do cuzych řukow pschethodžal.

Sako do Nürnbergera dojedžechmy, bēšče řižo zařh čžma. — Na řtronje, z kotrejež do řěřta zařtupichmy, bē runje řjemješřniřta a wumjekřta wuřtajeřca, z elektriskim řwětkom wobřwěřlena, zdashče so, jako zakuřłane stare řěřto.

Wot Nürnbergera džěšče k Würčburgej. Tu, kať wřchudžom duch po pucžu, mějach řkladnošč wobdžiwacz, zo so ratařřtowo w kóždej krařinje trochu hinať wobdžěla. Z wjětřcha myřla sebi našchi burjo, zo so jeno tať džělacz hodži, kať pola nas čžinja. A hlej! druhdže džělaja hinať, a maja tež řně. Tu na psch. widžu, zo řyno ani njewobrocžēja, ale na řjabach ležo wostaja hacž njewuřřhnye. Ze-li řuche, zřhabnu je hnydom do wulřch kopjenow a wozmu je za něřčto čžasa domoj. Džěla maja na to waschnje wězo mjenje. Šacž pak je řyno řhmařřšče, njewěm.

Tež jedyn wjeiolny řus, kotryž našchemu hólcej wjele žorta pschihotowa a bajerřkej piwowej řlawje řanu hařbu njecžini, poda so na tutym wotdželenju pucža: bližachmy so malej řtacyji Ř. Tu pozajřta nadobo našch „ryřřik“, a to na řchtwóřčž hodžiny. Wysłach sebi z woprědka, zo je so něřčto stało. Tola njeběšče ničžo dale, hacž zo hjezbóžna horcota a lačžnošč řřót a ludži čžwelowajšče. W řtacyji njebē ani forcžmy, tať řnadna bēšče. Ale psched njej řtojesčhe drjewjana budka a w njej něťotre picžowki „mnichowřšeho“. Ze bēchu móčne doščž, zo zamožichju cyly ryřřik zařtajicž. Řiwko, w Bajerřkej wřchudžom dobre, bē tu cyłe wosebite. To bē nje-pokřhibuje widžecz na mořim konduķteru. Włój konduķter bē muřžisto ryřž bajerřke, w uniformje, kotraž bē po řchěrořoščži, wulfoščži, kulojřoščži móčne podobna na piwowe řudj, kajřčž bēch něhdy w mnichowřkej dwóřřkej piwarňi wobdžiwal. Tež konduķterowj koprowj nós, čžewjene indiařske mjezwoczjo, řhija lačžna jako čžop, pokazowajšče — řchtož ja do kraja a ludži rozemju — na to, zo dyrbesčhe wóu wubjerny znařeť piwow byčž; a wón porjedžesčhe sebi jenu měřku po drugej. A na kóždu wuřmewřlowajšče so luboņnje kať Němc na řylanc.

Něťo džěšče z čžerřtwymj mocami dale. Šhije a dych bēchu wřšče derje namazane. Tuž hjez džiwja, zo so bóržy w jenyh z našchich wozow z móčnyh hłojami řhwalba piwa zanjeře. Ale to tať móčnje

zo mējach strach, zo so nam lokomotiva naplōfchi, kotraž hižo bjes toho njendra začahowajše, jako by thorta mēla.

Na to waschnje bēchmy wječor w prawym času w Maincu, w tu khwilu mjez studentami wjele mjenowanym. Tola njejsym hiščeže pschiležnoiče mēl, so pschepokazacž, zo su ludžo tu mudrišchi, hacž druhdže. Z najmjejšcha wušchi maja tu runje taf dolhe, faž hdžežkuli druhdže.

Wot Mainca točesche so pacholo serbske do Bingen a hladasche wottud pschez „němski Rhyh“ k Emfej, klawnej kupjeli, tež Wotrowčanam derje znatej. Widžecž pak wona njebēše, dokelž je daloko a za horu w dolinje. Za to naduwajše so na pōdłanskej hōrchy czim bōle hobeska statua „Germanija“. Ze to pomnik na wōjnu 1870. Kat wjele serbskeje krewje je Němcam pomhālo, jōn zašlužicž!

Bingen leži krajnje nad Rhyhom, srjedž samych winicow. Wina je tu wjele a dobreho. Tež picžkow je tu wjele a dobrych, faž podawf wuczi, kiž bē so tu njedawno stal. Slawa němskich picžkow, faž czēfskich jēdžkow bē hižo za časny Luthera wulka a hacž na dženjnischki džen njeje woslabla, taf zo ju sami Zēndzēlczenjo pschescžahnyč njemōža, faž budžemy hnydom widžecž. Zo so hewaf w Zēndzēlstej dokladnje na tute wumjēstwo rozemja, mōžesč z toho judžicž, zo su tam najwosobnišche damy taf palenca lacžne, zo kōžde mōžne waschnje wužitwaja, zo bychu k njemu pschisčle. Dokelž pschistojnoiče dla z bleschu njemōža khodžicž, su taf rafinirowane, zo maja wschē parfūmwowe schlēncžki a bonbonsy, z kognakom pjel-njene, z kotrychž jedyn po druhim do huby sumaja. Hdžž to slyšchimy, njebudžemy so džiwacž, zo pōssta a rakuska runje najwosobnišcha knjeni swoju cygartu porjadnje smoli. Schtō chcył jim to wobaracž, hdžž jim kōbži. Tobaf maja tam dobry. Kasche bērnjace zelischčžo tam wēcže pachali njebychu. W Zēndzēlstej wschaf bjez džiwa. Hdžž chce tam žona kralowa a kōžda lady (žōnka) mužej runja byčž, dyrbi picž a furicž mōc a w kholowach (z najmjejšcha w spōdnich) khodžicž.

Tola proschu, wodaj! zabudu, zo sym w Bingen, tu njesmēmy na picžkow swaricž, chcych džen runje jich klawu klawicž. Tuta bēsche wōndy hacž do samoho Londona docpēla. Englisch sportsmannaj bēschtaj zašlychaloj, zo su w Bingen rjekowscy picžcy. Hnydom nastajischtaj so na pucž do Bingen a wustrupischtaj w hosčencu „k slotemu lawej“, a prēni džešche k hosčencarjej: „St have thōrt in Engeland, daž in Bingen seind kufhe Thrinkher, und it mōkte maken eine Wethe, daž, wer than mer thrinthen, nig brauch bezahlen seinen Wein.“ — „Dōs sullens hobn“, wotmōlwi hosčencar a pōsła hnydom do bližšcheje skaly po Wendelina. Slataf Wendelin njeda sebi dwōjcy kazacž, ale zašlychawšchi, wo cžo

so jedna, mēnjesehe: „To mōže so hnydom zapocžecž, cyke dopōdnjo sym dželaf a prōch frēbal, picž by so mi runje prawje chcylo. Schlēncžka woplofnje prōch ze schije. Z dobom pschēdštaji forczmaf kōždemu po dwēmaj bleschomaj „Rūdesheimer“. Za schtworcž hodžimy zawōla so: „Njež hosčencar! schtyri nowe bleschki!“ Zasy za nēschto časa kazasche so: „Hiščeže schtyri bleschki!“ Ale jazyt pocža cžežki byčž a so zatopowacž. Dolho tež njetrajesehe, a Zēndzēlczan sumy so pod blido. Wendelin pak zaryčža: „Eberhardo, hiščeže dwē czerstwej Rūdesheimjke a dweju czerstwyh Zēndzēlczanow k tomu! Winko je dženfa dobre a tunje, dyrbyju so k tomu mēčž.“

Jako so nazajtra rano trochu bliže po mēstacžku rozhladowach, widžach hiščeže rozbite schlēncy za posleicu „złotoho lawa“ ležo.

Z Bingen chcyšche pacholo serbske z kōždu dale. Krašny rhyhski parnik, hacž na najzdobnišcho wuhotowany, je za kōždeho, kiž wjetšche kōžde hiščeže widžaf njeje, nēschto wopravdže wulfotne. Wjedro je krašne, zo njemōže rjeišche byčž. K tomu rjany mejsti čas. Nēka je schēroka a majestotna. Na brjohach z wobeju stonow so wysoke hōrki, ze samymi winicami wobsadžene, pozbēhujā. Tola nicžo rjane tajka winica njeje. To sebi njesmēmy myslicž. Sene delanike neplischčžo, abo polanike bērnischčžo, abo Kulowjke kulšischčžo je kōždy čas rjeišche. Ženo z tym roz-dželom, zo je kufka wina, hdžž tež nic shtnišcha, tola lēpscha, hacž bērna, abo nepl, abo kulka.

Prēnja stacyja, nimo kotrejež dyrbimy, je Bingerloch, je to skalojta hlubina w rēcy, hdžež bēsche wčera rano jena kōž so ponurila, a pschi tym tež nēšotfi ludžo wo žiwjenje pschisčli. Tohōbla so mi njetrebasch džiwacž, zo tež ja dženfa na samšnym straschnym mēstnje z schepotacej wutrobu kōždi so dowēricž.

Tute mēstno je tež hewaf znate pschez taf mjenowanu myšchacu wēžu, wo kotrežž so tuto powēda: Za čas wulkeho hlodu bēsche bohacžk, kiž mējesche polne brōžnje žita, taf nahramny, zo khudyh ludži, wo khlēb proschachy, do prōzdneje brōžnje zawrē a ju zapali a potom wōlasche: „Wosthajcže, taf myšche kwicža“, hdžž wopalemi w brōžni žalōsčachy, Zako pak surowe nazajtra svoje polne brōžnje z nahramnym wōčžtom wobhladowacž džešche, wuwali so jemu tajka syla myšchi napichčžo, zo so jich wobrucž njemōžesehe. Pschescžēhany cžēlasche do tuteje wēže, tola myšche za nim a stōncowachu jeho.

Wosebicže pschne a zajimawe su rhyhste pohōrkate brjohi dla svojich mnohich hrodow, z dželā wobhydlenych, z dželā rozpadanych. Napohlad je molerški, to njehodži so prēcž. Najbōle kedžbowach na schērofu a wysotu skalu: „Voreley“ mjenowanu, kotraž ma pjecža schtaltnoičž cžlowjecžeho mjezwocža. Slabaf

šym, zo mohł sebi woczi wuhladac, tola něšto jeno někat na cžłowječe wobliczo podobne nješym wuhladal.

Dokładnišeho Njhu wopisowac, njecham, dokelž tam tola ničo njeje, hač sama winica, a to serbskeho bura mało zajimuje. Bych jemu jeno štótku hubu načinił (abo tež kijału, by-li so na serbske kmošiske wino dopomnil).

Z wječzora docžahny našch hólce do swjateho němiskeho Rólna. Ze to wopravodže srjedžiščežo němiskeho katholicstwa. Šeho deba su njeliczomne cyrkwyje. Mjez nimi najstariše a najkrašniše. Swj. Geron a swj. Marija nad šněhami stej w swojim nastupanju na pschiklad wjele zajimawšej, dužli wjele mjenowanj dom, kotryž je nimo měry wulcotny twar, dale pak ničo.

Wot Rólna nastupi so našch pachol do Nachena. Z tym běšče cyła Němka po dolhošči wot cžěstich hač do belgiskich mjezow pschepucžowana. Zednotliwe města njecham ščero to wopisowac, dokelž twarjenja a plestrowane hašy serbske wjeine pacholo wulcy njezajimujaja. Na zmahowate pola a zelene kufi wone lepje fedžbuje; na te so jemu wutroba šmjeje. A tajkeho běšče dotal poprawom mało noweho widžecž bylo. Wschudžom běšče mało hinashi, hač we Łužicy. Nětk pak srjedž Nachena a belgiskeho města Werviers so swět wobwroczi a pokazaja hinashi wobraz. Nadobo wšcha rola pschesta. Zenu milu po drubej pschebězi parny wóz, tola nihdže ani półka. Šak špodžiwnej! Doma w serbskim kraju drapaja so Šerbja z polom hač na Lubin a na Prashicu horje, a kóždy ščtom a fekt, kiž ze zemje wulěze, je k smjerczi wotšudženy, zo by polu rum džěłal. A tu daloki, ščero ki kraj, cyly bjez pola. Ššto tam to potom maja? budžesč so praschecž. Kufi maja, same kufi. A jednotliwe hona su mjez sobu džělene ze žiwymi rabičžkowymi abo podobnymi plotami. Na kóždym honu pase so štablo howjadłow. Špomnju wosebje: nětkle w meji, nic trasič jeno nazymu. Krašny, žadny napohlad! Same zelene ploty, kufi, a na nich pišane štabla. To je něšto za našchego hólca. To dyrbišch sebi bliže wobhladac, tu dyrbišch šhwilu wotšacž. Bjez toho je wječzor blizto, a kofcje, wšchě pschetschafene, kšětro bola. Štacija rěka tu Šerbesthal a je poslednja němka wjes pschi belgiskej mjezy.

A wječzeri šydasche — a tomu so nježiwam, po tym, zo šym tu telko štotu widžal — pomazła z twaroztkom. Tu jědž našch hólce tež znae a znješe. Běšče pak to tu cyłe wosebje dobre, a ščtož je najwadžnišče: tež tunje. Běch bjez toho hižo kšětro hluboko do ššěborneje nohajcy majal, a čchych hiščeže daloko wotolo. W Rólnje bě wjekšowje drohe bylo. Telto pjenjež so we Łužicy njezasluži, zo mohł wot nich w Rólnje dolho žiwy byčž. Tuž bě štrach, zo so hólcej tež pónđe, kaž so na pucžowanjach rad štawa: zo złote putki wulětaja.

Mažajtra rano čchych jako dobry kšchescžan něhdže ke mšchi, jeli so hodži. We wšy pak njeběšče cyrkwyje. Pokazachu mje do šudneje, hižo belgiske wšy. Cytu šchwitu kemscheri zetfah ducy pschěz wjes, a ščtomjachu mje jara z „bon jour“. Zdasche so mi, jako by to někat na francóžski pschecžepalo. Našch njeboh wuj běšče lěta 1870 w Francóžskej byl. A tón je mje, tehdom šchulškeho hólca, nawucžil, zo bon jour rěka „dobry džěł“. Tež du pain a du vin běšče tam wón nawuknył a mje nawucžil, hdyž hiščeže na měšczanstu tachantstu wulku šchulu kšodžach. A to zdasche so mi tehdom něšto jara wucžene, tak zo wopšchimnyč njemóžach, zo móže w Parizu kóžde džěcžo hižo francóžski. Nětko wšchaf je hinak: měšczanšcy šchulerjo wuknu prawidlownje tutu ryčž a ryčžu po francóžsku, jeli so njemny, lepje hač po serbsku. Šdy bě to za našche cžasy tež hižo tak bylo, dha bych džensa šnano šti šłowa wjacž zrozemil. Tuž serbske džěcži ua měšczanškej šchuli, wuknuče jeno pilnje francóžšcy, šnadž tež junu jene z was so do Belgiskeje zabłudži, a móže to potom trejebacž, ale zajiž zabycž to nješmjeće, prjedy hačž tam pschidžecž!

Wi pocža so džecž, zo drje je nětk najdlěje po němiku šchlo. Tola dobry pschecžel w domiznje, kiž je tež hižo wjele pucžował (jednu z tych, wo kotrychž so praji, zo jich doma nječžetpi), běšče mi nadžiju cžinił, zo wšchaf móža w Belgiskej wšchudžom němšcy. Ně, a hdy by njebylo, wšchaf du pain a du vin wěm; k tomu po tajkim budže rada. Najššeršče, ščtož móže so ščacž, je: póšt pschi šuchim kšlěbje a winje. Tež běch pozdžišch hiščeže něšto francóžski k tamnym šłowam pschiwuknył. Tuž šmědžich so nadžijecž, zo ta wěc pónđe.

W cyrkwi prajchach so za knjezom jarašjom. Tomu buch bóržy pschedšajeny. Běšče jara pschecželny knjez, tež wza mje po kemschach šobu k šnědanju. Wšchi tym so wukopa, jako jemu powědach, zo šym ze Šakskeje, zo wón njeje rožženy Belgicžan, ale Němc, w kulturnym wojowanju z Němcow wupokazany, a zo je jako bohšłowe w Rólnskim seminaru z knjezom šcholaštkom Łuščanškim a z knjezom dwórškim kaplanom Šalmom ščudował. Woběmaj knjezomaj dyrčjach wjele dobreho wot njeho prajcž. Ščtož ja njewěm, hač je so pschi mojim znatym hubjenym pomjatku, kiž je džěrawny, kaž wofata kšchida, štało. Zajimawe mi wězo běšče, zo su našchi šaksčy knježa tež tu w belgiskich wšach znacži. Ščzemu knjezej běšče wjećže tež zajimawe, po tak dolhim cžasu zajiž něšto wo šwojich něhduschich šobustudentach kšyschecž. Z hiščeže druhimaj knjezomaj, kotrejž namaj šnědacž pomhajčtaj, běchmy tak wjeseli hromadže, jako bychmy so pschecy znali, tak zo sebi woni zwažichu, naposledu moju, kaž pschecy, tak najššerje tež tehdom zajiž, wulku brodu šchřecž.

Wot Herbesthala džějše pučž dale do wutroby Belgiskeje a zasta w Brüsselu, „mały Paris“ mjeno-
wanym. A tute mjeno zašluži sebi wonc wopravdže. Běšče horce połdnjo, jako tam dojědžech. Tuž chych
jo na dwórnišćezju ze schleńcu chłódneho piwa wo-
schewicz. Tola to pytam podarmo. Tu njejsu na
dwórnišćezach žane forcžny, kaž pola naš w Němcach.
Zda jo, zo ludžo druhdže tak hlódni a lacni njejsu,
jako my, a zo druhdže psychikowo njeplaczi, zo hubjena
forcžma najrjeńschu krajinu skazy. Na to zbože pak
bě tola hnydom napscheczjo dwórnišćezju rada k žada-
nemu woschewjenju.

Nětko pak z chwatkom město wobhladač!

Bórzy stojach na přenim torhošćezju, Place
Charles Rogier, tak wulim, kaž Budyšiske žitne
wiki. Tute bě, kaž tež wschitte druhe drohi a hašy,
z ludžimi pschepjeljnene, kotřiž tu běhachu, kaž na
mromišćezju. K tomu je jeno wschědny džěń, njejsu
ani wiki, ani hermanš. Šhwilu bludžach tak po
hašach, jenu won a druhu nuts. Njewidžach pak
ničžo, hačž wulke domy. Tu rječnych pschi sebi:
„Šafubje, ty sy kožany Matij. To wjele: na wulke
domy hladacž, móžesh w Drježdžanach tuńišo mēcž
K tomu njetrjebajch do Brüssela jězdžic.“ Wádefera
wo Belgiskej njemějach a praschecz jo wjele nje-
mózach, dofelž nje ta luba francóžčina martrowašče.
A wo tym, zo je tu wjele Němcow, kaž bě mi mój
němški pscheczěl nadžiju scžinił, so njemózach psche-
pokazacž. Móžno drje, zo tu su, ale hdyž na čžole
napisane nimaja, zo su Němcy, mi to ničžo njepomha.
Na kotrehož čžłowjeka zarječach, němscy njemóžeshče.
Hdyž hišćezje doma do škole chodžach, běch kručje
pschewědčeny, zo so po cylum šwěcže jenož němscy
ryczji. Ale tomu njeje cyle tak. Tak daloko hačž
němške mjazy du, haj, ale potom je kónč.

Tu pschidžje mi nadobo myšlicžka kaž roznyta
w kólaczu. Englishmen wustoji so na pučžowanje.
Wón pschidžje dale po šwěcže, hačž žadny drugi
narod. A kak čžini Žendželčan na pučžu? Šydnje
so do woza a da so wokolo wozycz. Za něotre
hodžiny je cyle město pschějědžene a potom rjeknje:
znaju cyle město. Tak zalutuje čžas a pjenjezy a
wuhlada tež najwažnišče. Žendželčau je mudry
muž. To scžini tež pachol serbski w Brüsselu: šydnje
so do dróžki a za tři hodžiny je cyle město wob-
hladane. Najrjeńšchi je wuhlad z Palais de la
nation, z wokfelž cyle njesměrne morjo měšćezanskich
domow tutoho wulkeho města pod nohomaj ležo
widžišch.

Wopoldnju wottschafsch hižo zasy Brüsselski próch
a wječor běch w Antwerpnje. Tu w hošćencu
pschjwoda so mi francóžski abbé (duchowny). Tola
rozmołwa so trochu hacžeshče, dofelž wón njemóžeshče
dočž němscy a ja nic wjele francóžicy. Nazajtra
rano chwatach ke mšchi do wysokeho doma. Ze to

krašny gothiski twar. Sředž cyrkwyje běšče z mejow,
nuchawkow a rostlinow mejski woltař natwarjeny,
ale tak wysoke, zo dyrbišch po dwacecži schodžěnkach
horje hičž. Šorka na rózowej horje čžitajše runje
knjež božu mšchu. Wulke šwjeczata na cyrkwinych
scžěnach su pječža wumjelške džěla šlawneho Kubenja;
ale běchu zaměšchane. Bichcy šym sebi po swojim
hlupym rozomje myšlil, zo su šwjeczata k wobhlado-
wanju, a tu su pschitryte! A čžohodla? Šu, hacž-
runje šwjate wěcy pschědštajēja, tak njehańbicžiwje
molowane, zo so njesmědža žawnje wustajicž. To
je mi potom krašne wumjelstwo, kiž dyrbi so do čžmny
chowacž! Šajki wužitk pak wumjelstwo ma, kotrež
je w chachlowej džěrje najlěpje schowane, to nje-
rozemju?

Za to pak chwalu sej Antwerpski lud: Wě runje
w domje schtyrcečidnowiška pobožnosčž. Wulka šyla
ludži klecžeshče tu pschěd Šajšwjeczishim. Doniž
njeběch hišćezje dale staršichiškeho domu pschichol,
měnjach, zo nihdže na šwěcže tak pobožny lud njeje,
kaž w Serbach. Tola dale pschidžu, a bóle jo psche-
pokazam, zo su druhdže hišćezje wjele chmanšchi, a
zo je serbska pobožnosčž chětro nahnita. Zo by to
tola wěno njebhlo!

Tola nětk rucže posnědacž a potom k morju.
Morjo same drje w Antwerpnje hišćezje widžecž njeje.
Ze hačž tam hišćezje na džesacž mil. Za to pak su
tam móške kóžže widžecž, dofelž je řeka Schelda tu
tak šchěroka a hluboka, zo móža tež najwjetšče
z nich hačž sem. Šwoje žaitanišćezža maja we wulkich
wumurjowanych schtyrčžkathach hatach (basinach). Kóžže
same su pječž, schčezž schošow wysokeželezne a drjewjane
twarjenja, dlěšče hačž žana cyrkeji, ale poměrnje
wuzte. Z jeneje runje mahagonijowe drjewo, floch,
wuzběhujja a wmoschēja, kajkež drjewo našchi tyscherjo
k wušadžowanju wosobnišchich meblow nałožuja, a
kajkež jeno w Americy rosčže. Šu to čžerwjene,
schěšcherate haložy, na našche dubowe nic njepodobne.
Pšchi brjozy stoja čžrjódby wčžipnych pschihladowarjow,
jako n. psch. ja sam. Šchěrocy ramjenjaczi matrozowje
so tu pschěthodžuja, šherijowu półku sebi podawajo.

Kaž pola nas na rózkach měšćanskich hašow
šadowe žony šydaja, šwoju tworcu pschědawajo, tak
stoja tu štare baby, njeroduje žhotowane ze schčěrošimi
korbami a maja cyle šepje małych móšskich racžkow
schnafow a t. r. Někotři džělacžerjo kupichu sebi za
něotre centy tajkeha žiweho drobjaža a doštachu cylum
horšchčž. Žona našypa jim trochu popjela a šele na
njón. A woni wušpachu cylum žiwu portion do
hlódneje huby. Prošit! Dobry apetit! Za mnje to
njeby bylo. Šchlinki a schnaki ja njeměm. A tym
su to chłóšćezěńki. A šcho dale, wschaf Numburgscy
mnišcha a tež druzy najwosobnišchi ludžo schnaki a
žabjace plecča jako delikatesu jědža. Z lubej jědžu
wschaf je, kaž so kóždy nawucžil: něotry je konjace

a drugi koczje mjaso; jedyn wëdomje a drugi nje-wëdomje, a wobëmaj šlodži jenak jara. Kak wjele třëchnych zajacow w našich najwobnojnichich hotelach njezjedža. Čžohodla n. psch. kaž je powšchitfownje znate, w Drježdžanach nihto žanu koczku wukhowacž njemžje? Kak wjele konjaceho hžjo ty sam w naj-lëpsichich kolbafach špözeral njejsy? A hlej, wumrël z toho hiščeže njejsy. Wšchaf čžičežiske stoczjo njeje hacž kón. Zo jo konjaceho mjaša taf bojimy, pschiündže z tutoho:

Pola nas bëšče pohanske wafchnjo, pschi woporach pschiboham konjace mjašo woprowacž a je jëc. A zo bychu jo šlodži kšechëžijenjo pohansich wafchni čžim šferje wotwucžili, prócowachu jo miššionarowje, jich pschecžiwno tajfemu mjašu wogramowacž. Šchtož je so jim taf derje radžilo, zo so jeho hiščeže nëtto bojimy, jako jëda.

Šdnyž tajfe delikatešy w Antwerpnje widžach, bëch bórzy štyt a clyt šlöd bë jo zhubil. Tuž hladach, zo dale pschiündžech. — Wój pucž wjedžešče nëtč do Nižozemišje, najprjedy do Rotterdamu. Zeleznica dže pschëž surowu wodu, mórsku rucžicu, Hollandsch Dieg mjenowanu, na tutym mëšče 2640 mtr. šchërofu, pschëž kotruž je železny mšst 1430 mtr. dolhi položeny. Zo tajkim mošče ze železnicu jëcž, za bojazne natury njeje. Tež mi hracijahu wšče stawy ze strachom, zo mohł mšst padnyč. Ale hlej! Wšon štoješče a njepadny.

A za moštom, fajfe pschëmënjjenje! Žašy drugi kraj, žašy norwy šwët!

W Rotterdamje žaštachmy. Čyle mëšto bëchmy hžjo ze železniskeho mosta dele sebi wobhladali, kotryž wyjšto jako w powëtje cyle mëšto pschëčëžnje. Tež Rotterdam je mëšto pschi morju, šchtož je mjež druhim na šelowej wóni značž a na wóni za rybami, fajšëž jo tu na kóždej hašy pschedawaja. Tuta wón je napschecžiwna w Benedigu taf derje, kaž w Rotterdamje, zo clyt čžas hacž tu bëch, prawje njewjedžach, hacž šym w jerjowym šudže, abo jako Šónas tšj dny w brjušče mórške ryby. Najmëbniješo žapajče tuta lubožna wón na rybjacych wifach, t. j. w železnym twarjenju, taf wulkim, zo by cyla cyrkej do jeho žlëžka. Tu pschedawaja jo ryby po lowrijach, jako pola naš čžëšče wuhlo. Njebudžëš jo džiwacž, zo hiščeže džënišiči džëš, hdyžkuli jo na Rotterdam dopomiju, abo jerja žjëm, sej najprjedy prizu tobata wozmu, zo by jo mi nšs njewogramowal. Šchtož křajace ryby nježajmjerdža, to docžini žhnila woda na hašach. Šrjebž kóždeje hašy mjenujcy bëži abo šëpje stoji rëča abo kanal, hlubofo wumurjowany. Pschi tutych kanalach, t. j. pod pleštrowanymi hašami maja rybacy a čžolmacy šwoje wobhdlenja. Pschi hašy pozbëhuja jo potom hašle mëščëžanške domy. Šdy bych z Wšotom byl, bych šnano jo tu bëšle doma čžul.

Taf žlë drje to z tym hiščeže njeje, kaž moje-

dla we Wezenšthnu pola Šërna w pynë Žurjowym hrodže, hdyž su pschi zemi kuježe jale a šalony, w druhim poškodže pwačnja, w třëčim su pincy a w šchtwörtym konjemcy.

Z křwatkom wobhladach sebi najžajimawšče wëcy w mëšče, jako železny pomnik Grafma Rotterdamskeho, kotryž tam we wulkich knihach šedžo čžita, a kóždu nšc, hdyž dwanačže bicž „štychi“ jene kšpieno wobrocžji, kaž jeho křajenjo sebi powjedaja.

Tež šlawnu buržu sebi wobhladach, zo bych junu widžal, šchto tam to poprawom pjenježnicy čžinja. Njebë pał tam dale wjele widžecž, hacž same orientalske mjezwocžja z wuzhibnjemyimi nošami, čžornymi wocžemi a wšofami, tež njebë wjele štyšecž hacž: „aw waj!“ To za mnje tež ničjo njebë. Tuž dale do kraja!“

Duch po pucžu poškëžji so žašy rjany wobraz, podobny kaž na belgišich mježach. Same zelene kufi, jeno nic pschëž žiwë pšoty mjež šobu džëlene, ale pschëž wušchörjene nëhdže meter abo dwaš šchërote rëčki, kanale, w kotrychž woda taf pomalu bëži, zo mžže jo jeno wumjëlšce pschëž wšëbje k tomu pschë-prawjene wëtrniki w hibanju džđeržecž. Šdnyž pał druhdy nëtotre dny žašobu žadny wëtr njeduje, šchtož wšchaf je tu pschi morju žrëdka, je po clym křaju tajfe šmjerdženje, zo k wutracžu njeje. Wëtrniki, kotrež su tu taf nuzne, stoja tež tohodla jedyn pschi druhim, a dadža cylej křajenje špodžiwny napohlad. Čyla Hollandska je jena zelena kufa, pschëž rime hrjebje do šchtyrëwškatyč honow džžëlena. Na kóždym honu nahladne šadło pišaneho škotu a drjewjana kšlunja stoji, hdyž šlöt deja a pschëd wjedrom šchitaja, a šlawny hollandški twarožk džžëlaja, a pschëpšdla wëtrnik, taf, zo tutych na poš šta z dobom widžëš. Tajka je čyla Nižozemiška. Šörka žana widžecž njeje.

Pschiündžemy do Grafenšhaga, woprawdže haj, rjany haj, to je park. Wuhladam w nim wulke šadło (šnadž 60 šchtuf) na poš štrudnych šerow. Žadžeržowanje tu wulke njeje, čču škšncžnje dawno žadane morjo widžecž. Šym nëtč cyle blizko pschi nim. Poł hodžimy pucža hiščeže. Du a du, widžecž njeje hiščeže ničjo. Tola mššiki wëšfik žaduwa, „lšhka priza“, kaž pomorčëžjo praja. Mššika ptacžina, dotal mi čyle njeznata, pjerchota a žašchřëfuje pschëž powëtr. Do kola wšlšlo žhubi jo zeleny trawnik. Pořaje jo jeno pëš; pëškowe jamy, pëškowe hšrfi, jako žolny morja, „düny“ mjenowane. Pëšik je drobnišči, hacž mufa. Wëšfik hraje sej z nim. Wšëšë durje a wofna domow žnutška a žwonta su prošëne. Ale hdyž z porštom po nigu šchmšrnješëč a woptašëč, njeje to pëšik, ale ššl. Žana trawicžka njemžje tu žëškhadžecž. Žanu hodžimu njewštanu pëškowe žor-njatka ležo, ale wëtr wobwaluje je štajnje. Tu wuhladam na dobo Šchëweningšku železnu wëžu, kotraž

w nocn kódzam na morju swěczi, zo bychu kězbné byli a wjedzeli, zo je tu brjoh. Tež cyrkwinsta wjejna wěža so pokáže a bórzy tež druge domy. Najprjedy wulki wofobny hotel, to je kupjelny dom, tak wofobny natwarjony, zo mohł w Drježdźanach hišćeže pychu czinić. Tu bydla kupjelničy hojčo, kiž wottud wschědnje do morja so kupacž kłodža. Skóždy wofomik dyrbi nětk so ta wulka woda pokazacž, sym tak blizko, zo mohł do njeje padnuć.

Džakowano Bohu! tu skóncznje sym na poslednej horecy a mi pod nohomaj na jene dobo njesměrne morjo. Nětko wóczko hladaj, hacž móžesč je wobjahnyć. Tu nětk móžesč skóncznje junu lecžecž tak daloko, hacž chcesč, tu masč ruma dojeć. Na kraju je wuhlad stajnje wobmjezowany pschěz hory, sčtomny, a t. r., khiba k njebjesam horje. A tež tam zadžela pak jasnosć skónczka, pak uóena czma a młha, pak mróčejele. Tu skóncznje ma kóžde wóczko rumu dojeć. Hladaj, hladaj po žołmach czěrwjenkojtych z jeneje štrony, módrozeleny ch po drubej. Na kraju pscheměnja so nam napohlad wofoliny z kóždym štopom. Tu je njespscheměnja runina w zymje a lěče; ale nahladacž so njemóžu, fak wěsčik ze zmohami hraje, fak tu zasj mjerzace, zo k měrej njespschědu, wozběhuja a na brjoh mjetaja. Stajnje bodu wono do brjohow a lizaja zorno po zornjatk, hacž su tež najczěšče kamjenje podmleće. Runje twarja a porjedžeja tu zasj na hacženju, kotrež je woda lěta na polsta metrow baloko cyle rozdrěla. — Wbohi człowječko, sehto su twoje mocy pornjo elementam wschodhomónecho štworiczela!

Kak daloka je tuta mółsta puščina, zo wona cylu zemju wobjahuje? Dwe třecziny našeje cyleje zemje staj morjo, jeno jena třeczina je suchi kraj. Stojimy potajkim jako na kupje, a jeli je žadyn džěl swěta mały, dha je to Ewropa, kotraž so nam tola hišćeže wulka zda. Kak mali tola sym, zo so nam tajta šlapka kraja hižo wulka zda!

Kak njesměrny dyrbi tón byč, kiž je tele njespschewidomne morjo štworik. Mlam dobre wóczko, ale móžu hladacž, tak daloko hacž chcu, tu mjezu zawohladač, njeje žanemu wóczku móžne. Nětko kapow woby dreje su w tutym bježskóncznym jězoru? Wóh je mě! Hdy by kóžde tysac lět (a to je dolhi čas!) jene ptačatko pschěskło, a jenu jenicžku kapku z morja wupilo, a by tak dolho pschěskadžako, hacž by cyle morjo wupite było, fak dolho měniš, by to trało? Hdyž budžesč tak dolho we wěcznosći, budže potom zwet wěcznosće sčto mjenje? Pschecy jenat dolho změjesč hišćeže so zradowacž abo platač! —

Jena hylža kul so mi pschi tajkim rozpominanju po licu a kapny do morja. — Runježe, Wóžo, sehto je moja hylža porujo njesměrnemu morju! Jena kapka, pornjo morju! Sčto je tola naše žiwječko, hdyž je z wěcznosću pschirunamy? Hacž sy nětk džesacž

abo što lět živy, wscho jenat wjele, abo lěpje, jenat mało, pornjo wěcznosći!

Tak štejach we hlubofich myslach ponurjony; wěcznosć běch widžal, tuž czasny swět mje wjacy njezasimowasche, a njemějach žadojeć, hišćeže wjacy na swěče widžecž. Czishe wróczich so do domizny z wotmyslenjom, jeno hladacž, zo by tež moja wěcznosć něhdy zbdžna byla.

We wudawařni Nowiny.

I.

Pisat Schkrabak sedži zamysleny za swojim blidom. Dofelž žaneho džela nima, počuje sam pschi sebi štoržicž:

Ničto njespschědu. — Ničto so njepokaza, zo by něšto do Nowiny stajicž dal a fak mi za pijanje něotre kroschki zaslužby pschewobročil. — Poslednju hriwnu sym psched tydženjom natorhnył, a nětko sebi hižo tři dny dolho ani prizy tobaka wjazy kupicž njemóžu. —

Kak jeno sym tola na tak hlupu myslicžku pschěskol, zo pisat wutnyech! — Hdyž běch tola radicho do Tšoch Šhěžkow za wotročka abo do Pariza za lajtnanta czahnył, to běch tola z najmjeišcha wschědnny khlěb bjez starosče měl. Tak pak tu nětko sedžu bjez džela a bjez pjenjež. —

Ach, sym wschón zamysleny a rozpschěny. (Tu klepa so do duri.) — Ha, něšto dže! Nětko reka so hromadu bracž, zo tola žaneje hluposče njena-pisam. Ale pláčicž mi dyrbja za swoje wozjewjenja, zo budža na mnje špominač. (Klepa so zasj.) — Haj tak! je džěn so klepalo. — Dale, dale!

II.

Dželacžer Lěnjuschť zastupi z czasnikom pod pažu a postrowi: Dobre ranje!

Schkrabak: Dobre ranje! Proschu, pschědže so! — A sehto dha nam rjaneho njesecže?

Lěnjuschť: Sym czasnik namakał. A tón chcu dacž do Nowiny stajicž, zo bych jón zasj wróczicž mohł — wězo za dobre myto!

Schkrabak: Do Nowiny stajicž! Pětnje, pětnje! Ale wěsče? cyle tunja ta wěc njebudže. To dyrbi so wscho nadrobnije wopijacž. — To pláčži tři hriwny.

Lěnjuschť: Tři hriwny! sehto sebi myslicže. Telko tola tón cyly klepotak hóbny njeje.

Schkrabak (na czasnik pohladujo): To pak so tola cyle dobry czasnik byč zda; a te rjane rječazki. Ze tola same hižo za tři hriwny njejsu.

Lěnjuschť: No, mi k woli. Dyrbicže tež jónu prawje mēcž. Tuž pisajcže!

Schkrabak: Potajfim najprjedy: hdže scže tón časnik namakaf?

Lënjuscht: Bichi Krawcec luži pola Čorneje Schtrympy.

Schkrabak piša: W Krawcec luži — na polu w čornej schtrympje.

Lënjuscht: Dowolče, knjez pišarjo, to bēšche tola wopafi.

Schkrabak: Prošču jara! To so taf piša. — Seno pomjedajče dale! Kajsi dha tón časnik je?

Lënjuscht: Kajsi wón je? (Wobhladnje časnik.) Ma staru schery cyferblot a zhibnjene wucho. Tón je najskerje w francóžskej wójnje sobu byl.

Schkrabak piša: Stary cyferblot z francóžskeje wójny, a schere zhibnjene wucho. (Tu klepa so do duri.) Schto? zasy něchtó klepa? — Dale! dale!

III.

Knjejfki pohoncž Ršchudleschczo zastupi a tšchafe deschczik z klobuka: Ach, je to zasy kruch wjedra dženja!

Schkrabak: A schto dha was w tajfim wjedrje sem wjedže?

Ršchudleschczo: Wažna węc, knjez pišarjo! Najcha stara knjeni je so zaběžala a zhubila.

Schkrabak: Stara knjeni zaběžala! To je wam taf wažna węc?

Ršchudleschczo (šhdnje so a položil klobuk pschi sebi na drugi stólcžk): Ach knjez pišarjo! Ta stara wobožna mamzela sama na sebi wschaf nic, ale wona chcyšche mi 10 toleť wottfazacz; a te sebi tola njesmēm dacž nimo hieč.

Schkrabak: Ach, něschto wottfazacz. Haj, to je druha węc. — Alle, to drje mēnicže, zo dyrbju ja hieč pomhacz pytacž abo schto?

Ršchudleschczo: Spelajbe! Dyrbicže ju jenož do Nowiny stajicž, zo bychmy ju škerje zasy namakali.

Schkrabak (wjesele): Ach, do Nowiny itajicž! — haj, to hinať klineži. — Ta węc je prawa. — Alle šhschče! cyle tunjo to njeponđže. — To placzil 5 hriwnow.

Ršchudleschczo: Ty šlódka dobrotla! 5 hriwnow za tónle kusť wozjewjenja?

Schkrabak: Haj, to czūncže, faž chēcže. Alle tu staru knjeni hewaf wjacu njerwohladacže.

Ršchudleschczo: Šm, schto sebi chcu? Dam tola radšcho 5 hriwnow, hacž zo 10 toleť zhubju. — Alle prošču, pišajče khētše! Hewaf so wona mjez tym hišchče schto wē hdže zabēhne.

Schkrabak (pschima za pjerom a papjeru): Šnydom, hnydom. — Potajfim, wopišajče mi tu staru knjeni trochu.

Ršchudleschczo: Staru knjeni wopišowacz? — Haj, hdyž bych wjedžal, schto to rēfa: — Kwas wopišowacz, to šym hižo pschetral; a tež hōrščhe węc.

Alle itaru knjeni wopišowacz! to je mi wopravdže něschto nowe.

Schkrabak: Nō, to nicžo dale njerēfa, hacž zo prajicže, fajfa wona je.

Ršchudleschczo: Kajfa je? — Wostudla je. Štupa a nahrabna tež je. Wumyslana tež je. — Macže to nětko štoro dosčž? —

Schkrabak: Prošču, nješče mi zrozemil! Chcu wjedžecž n. psch. taf stara je, fajfa bē tehdom zhotowana, hdyž je so zhubila, a podobne węc.

Ršchudleschczo: Raf stara je? Haj, schto to wē! wona praji, zo je 47, ale po mojim zdaczju drje dyrbi to tola rēfazč: 74. — Po dračje bēšche tehdom, hdyž je so zhubila, w zelenych bunclach a w trodškattym rubišchku.

Schkrabak piša: W zelenych bunclach a trodškattym rubišchku, 74 lēt starym. — Dale, fajfe ma zuby?

Ršchudleschczo: Zuby? Ma, z tymi smy bōržny hotowi. To wona jenož hišchče dwaj ma. A tej šchče štej dodžeržanej, jedyn je wufazeny, a drugi je „lofr“.

Schkrabak piša: W zelenych bunclach, jedyn je wufazeny a drugi je lofr.

Ršchudleschczo: Te buncl tola nic! — Zuby, zuby! —

Schkrabak: Prošču wo mēr! Hewaf so potom zamylu. — Nō, a dale: hdže dha je so ta stara knjeni zhubila?

Ršchudleschczo: Hdže je so zhubila? — Nō, šhschče! hdyž bychmy to wjedželi, njebychmy ju do Nowiny itajeli. To bychmy sebi tam po nju ššli.

Schkrabak: Alle, taf trochu so to tola prajicž hodži.

Ršchudleschczo: Nō, wjecžor je wona do Kacžeje korcžmy na reje ššla, a wottam so wjacu wrócžila njeje. Myšlimy sebi, zo je ducy domoj najškerje pučž zmyšlila. Ze so zawēščže mēsto toho, zo by k nam dele ššla, po drožy k Mēstu horje winyla.

Schkrabak: Alle šhschče! Wot njedželu wjecžora pak pōndželu rano tola hišchče něchtōžkuli domoj njeje.

Ršchudleschczo: Haj, haj, to wschaf je wschitto prawje, ale špušchczecž so na to tola njemōžemy. — Stara knjeni dyrbi do Nowiny!

Schkrabak: Haj, do Nowiny dyrbi.

Lënjuscht njesčēpliwje: Alle, knjez pišarjo, docžinče tola najprjedy moju węc, zo zasy domoj pschiindu!

Schkrabak: Prawje, prawje! — Potajfim, fajfe to z tym časnikom dale bēšche? —

Lënjuscht: Wōn bije bērtlki a cyle hodžiny; bērtlki mjelcžo, cyle hodžiny pak wōtše. — A potom je hišchče něschto džiwne na nim. To tón dundr wē, schto so to nječžini. Hdž wjecžor domoj pschiindu, dha wōn kōždy raz „rano w šchtyrojch“ bije.

Schkrabak piša: Potajkim — pije bértlki — w trodlatym rubijskhu — rano w schtyrjoch w zelemych bunclach. — (Tu zaklepa so do duri.) — Dale, dale! Istwa dolho hiščeže polna njeje, a móščen tež nic.

IV.

Sudnik Prawda zastupi: Džeń dobry!

Schkrabak stawa a so kloni: Džeń dobry, knjez sudniko! — Z čim móžu wam poslužić?

Prawda: Mam džensa cyle wurjadnu a zaschmjatanu naležnosć. Wěcka běšče tajkale. = Wonych džowka w něhdžecach mějesche dwejn nawoženjow, jeneho za pschichodne mandželstwo; ale dofelž tón rejwacz njemóžesche, hiščeže jeneho k rejam. — Zadyu wo druhim njewjedžesche. Tola njezbožowny pschypad je chychsche, zo so jónu w trawniku pola džowki trječischtaj. — A sčto so sta? — Šhadli so hrabnyšchtaj a nabišchtaj. Sednu rozdrěsebi kabat, drugi pschjadži pajmo wlošow. A nětko je wěc w stórzbye. A tomu pak dyrbyu wězo wjedžecz, kotry je zapoczal, kotry je pschestał, kotry bě z wjercha, kotry spody, — a podobne drobnosće. A myslu sebi, zo to wscho najlěpje pschez Nowinu zhonju.

Schkrabak: Cyle prawje! Nowina wschitfo na swětko pschinjesje.

V.

Mjez tym, zo so sudnik a pišar hiščeže rozžohnujetaj, zastupi stražnik Trubjawka bjez klepanja.

Schkrabak: Nó, njeklepany a njekazany?

Trubjawka: Ach, wodaježe! Sym to ze styšnosćju zabył.

Schkrabak: Ze styšnosćju? Sčto dha je so čži stalo? Se so tebi tež stara knjeni zaběžala?

Trubjawka: Stara knjeni? Moja žona, wy mēnicže?

Schkrabak: Wězo, sčto, hewak?

Trubjawka: Oh, ta so bohuzel njezaběhuje. To hagle bē džensa rano hiščeže zasy hacž k tšeczemu susodej styšhecž, zo tu ta hiščeže je.

Schkrabak: Sčto dha pak štaj to zasy mēloj, zo je so takle rozhněwacz dyrbjala.

Trubjawka: Wěch sebi trochu dolho pola Korcžmarjec zabył. A hdyž domoj pschinđzech, to potom přědowanje šydasche, ale dlěžiche, hacž tšipuntowiska róla tobaka.

Schkrabak: Haj nó! Sdyž wojał stomdži, to feldwebl wězo njeshwali.

Trubjawka: Ale, knjez pišarjo! nješym sebi pschischol k wam šwědomjo pschepytowacz. — Mam cyle druhu starosć. — Sym swoju wajchtaršku trubu něhdže zhubił. A nětko chcju sprawueho namafarja pschez Nowinu prošecž, zo by mi ju zasy wróczo dal.

Schkrabak: Dobre, dobre. — Ale najprjedy pjenježy. — To plačži tšj hrivny.

Trubjawka: Tšj hrivny? Za to tola nimale nowu trubu dštawu.

Schkrabak: Nó haj, ale ty džiwny čłowjecze! Stary roh, na kotryž štaj hižo nan a džěd trubiloj, je tola wjele čšeczownišchi, hacž nowy hwižk, kotryž je nazajtra hižo pscheduty.

Trubjawka: To wschaf macže tež prawje. — Tu su pjenježy.

Schkrabak pjenježy wobhladujo: Dobre, haj to trječhi. — Potajkim: kajta ta truba běšche?

Trubjawka: Pol lohčža dolha — z mejinfowej šhromu — znutšfa trochu zezawa — zwjazana na čšerwjenu fenschnórku — a wotěda njedž so we wmdawarňi Nowiny.

Schkrabak piša: Potajkim — pije bértlki — z mejinfowej šhromu — čšerwjene trodtki — z nutška trochu zezawe. — Sdyń so tak dolho, doniž to nje-dopišam. — Ma so we wmdawarňi Nowiny wote-dacz.

Trubjawka so šydnje, ale z njeděžbnošće na Ršchudleščezowy klobnk. Ršchudleščezjo postoczj a počznje do Trubjawki storkacz a wołacz: Čłowjecze šy dha pjany, abo sčto?

Trubjawka: Wodaježe, nješym jón widžal.

Ršchudleščezjo: Nó, hdyž tón hiščeže uje-widžišch, kał wysoki dha dyrbi to za tebe byč. — A hdyž by to hiščeže mój najlěpšchi wěrowanski klobuk njebył. A hdyž by z najmjenišcha zaplačženy byl.

Trubjawka: Hahaha! wěrowanski klobuk a hiščeže nic zaplačženy!

Ršchudleščezjo: Sčto dha je to džiwue na tym, hdyž hagle šym tšinacže lēt ženjeny. — To wscho hiščeže ničjo swojemu knjezej nješym. Tón hižo z tšeczimi konimi jěždži a wōndaawo je sebi hagle pjenježy počžil, zo by přenje zaplačžil. (Tu klepa so do duri.)

Schkrabak: Proščju wo mēr! — Dale, dale!

VI.

Z durjemi zastupi wobštarny jejowyy wifowac Handrij a strowi pscheczeluje: Džeń dobry, knjez pišarjo!

Schkrabak: Džeń dobry! Budžeče powitanj!

Handrij: Haj mój jejdyrko!

Schkrabak: A sčto dha nam rjaneho njejecze?

Handrij: Mjenjesu wschaf ničjo, mój jejdyrko; mēcz něšto chcju.

Schkrabak: A to budže?

Handrij: Hladaježe! šym so dolhe lēta jako nježenjenc po swěcže wokoło bil. Ale, mój jejdyrko, to wjacj hič njecha. Tuž dyrbyu na to myslić, zo bych so woženil. Ale, mój jejdyrko, to so wam pschecy tak nječžini, kaž čłowjek chce. Te Kadwoške, Měščezauske abo Ršwólcžauske knježnički, te sebi našchob' jeneho njewozmu. A w Kalbicach, Wotrowje,

Njebjelčicach, haj, samo večora w Kulowje, hdžež z wulkej nadžiju džěch, sym podarmo pobyl. Běšče wšchat jich tam, mój jejdyrko, došč, kaž wchudžom, ale žana za mnje. — Senej njemějach pjenjezy, druhej njemědžach wumjeńkať byč, tšeczej njemóžach repwacž, šchtwórtej njeběch mlody a rjany došč. — A tak ma čži, mój jejdyrko, kóžda něčhto wustajicž. — Tuž chcu nětko swoje zbožo w Nowinach špytacž.

Schkrabat: Bělnje, pělnje! z tym seže cyle na prawym pucžu. — Hans Depla, Nychporjec Bosčzij, njeboh Natuschkec šchewe a druzy klawni mužowje maja so za swoje pětne a hospodářske žony jenicžen naškej Nowinje džakowacž.

Handrij: Ach, mój jejdyrko, tak mam tola z najmjěńšcha hiščeže jenu nadžiju. — Najrjeńšchi hólbit, kotrehož kupju, dyrbi wam byč, jeli byščeže ze mnu tež tak zbožowny byl.

Schkrabat: Toho sebi z lohkej prócu zašlužu. — Chcu to hnydom napisać. — „Njewještu pyta rjany zróstny muž w šrenich lětach“ — njewěрно?

Handrij: W šrenich lětach, haj mój jejdyrko, to je runje tak prawje.

Schkrabat: A wasche mjeno?

Handrij zaštróženy: Ale mój jejdyrko, šchto dha z tym tola chćečeže?

Schkrabat: Chcu je pschypisać, zo by kóžda hnydom wjedžala, šchto žonu pyta.

Handrij: Mjeno pschistajicž? Mój jejdyrko, potom by wězo wšcha próca žhubjena byla.

Schkrabat: Nó, tak nic. — A wona dyrbi byč — njewěрно? — „Čžestna, lesna, šchitwana —“

Handrij: Haj, mój jejdyrko, kufš šchitwana dyrbi tež byč. — Telegrafija njech so pschipołožži.

Schkrabat: Měnicže: fotografija. — Nó, a kajka dyrbi hiščeže wjacž byčž? —

Handrij: Wjacž? — Ně, mój jejdyrko, w jacž a w kholowach chcu ja wostacž.

Schkrabat: Prošču, njejšeže mi prawje zrozemil. Měnju: kajke samotnoščže a pocžinki dyrbi hevat hiščeže měčž?

Handrij (mysli pschi sebi): Pocžinki? — mój jejdyrko! —

Kschudleschčžo (stanje njeseččipliwje): Ale, kuzez pišarjo, docžincže tola najprjedy moju wěc.

Lenjuschf: Ně, moju najprjedy! ja hižo dlěhe čžakam.

Schkrabat: Prošču wo měr, moji lubi! Stanje so cyle po waschej woli. — Njech sebi pschecžel Handrij mjez tym rozmysli. — Botajsim: čžajnik a stara kuzeni — haj, tu je. — W zelenych bunclach — pije bértlki — dwaj štaj dodžeržanej — z nutšta trochu zezawa. — —

Lenjuschf: Ale wy blaznje, šchto dha tola do hromady pišacže?

Schkrabat: Bšt, bšt! to dyrbju ja wozemicž, fak mam pišacž.

Trubjawka: Ale njejšeže dha z mojej trubu hiščeže storo hotowy?

Schkrabat: Prošču hiščeže wo mału prizku sečetpuoščeže. Mam hnydom dopisane. (Wša špěschnje.) — Nó, tak bu wšcho hotowe.

Kschudleschčžo: Tak chcemy sebi pschehladacž, šchto seže pišal.

Schkrabat: Docžakacž, docžakacž! Sutse dopoldnja dostanjecže Nowinu. Tam wšchitko namakacže.

* * *

Nowina pschidžže. W njej čžitamy šchtyri wul-
kotne wozjewjenja naškeho pišarja:

Čžasnik je namakany.

Ducž z kacžeže forcžmy w čžornych schtrympach — je w šrenich lětach a zelenych bunclach — jedny zub ma wukaženy a druhi je lofr.

Stara knjeni je so zaběžala.

Mějejeche šchery cyserblot z francóžskeje wójny a stare žhibnjene wucho — běšče na čžěmjenu šchit-
schnórku zwjazana a znutška trochu zezawa —
wězo za dobre myto.

Sym wajchtařtku trubu žhubil.

Čžestnu, lesnu, šchitwanu — w trodklatym rubišchku — kłodži rano w šchtyrjoch domoj — foto-
grafija njech so pschipołožži.

Njewješta so pyta.

Pol lohčža dolha — z mešintowej kromu —
74 lět stara — bje bértlki a cyle hodžiny — wote-
da njech so „we wudawařni Nowinu“. N.

Rožhladuj so!

Hdyž je pucžowat napinajo wjeršcht hory do-
krocžil, pozastanje zo by swojej wóčžy zložil na hona,
pola, wšy a měšta, kotrež psched niin so wupšheštre-
waju hač do šchěreje deliny. Tež my, luby čžitarjo,
smy tajki wjeršcht hory znorny dokrocžili stojicy na
kóncu stareho a spocžatku noweho lěta. Tuž po-
zastajmy a wotdychajmy troščku, zo bychmy hiščeže
jónkrócž so wohladali na zaschle lěto, kotrež ze swojimi
dnjami a nocami, ze swojim justom a štyřkom psched
nami leži, kaž po woczichnjemym wichoru we wječoranych
směřkach so hladkowacy jězor. Tam a sem hiščeže
žołmicžka zaplusknje, tam a sem hiščeže zehraje rybčžka,
— tola bóržy je wšcho woczichlo, a měšac ze swojim
wěčžuje šwěrnym stadlom horđži so we hladkim jězo-
rawym hladatku kaž wupikany nawoženja. Tež
w miujemym lěče widžimy hiščeže tam a sem lahodue

postorfnjenje, sbradzne pokhilenje, tam a sem hiščeje mištrki so ščtriczka haščaceho wobnja čłowisłeje rozhorjenojeje, hač so skóncznye wjcho njezměruje, nje-minje — na wěki! Na wěki? D ně! Lěto drje haj, ze swojimi mēšacami ze swojim drohim časom; nic pak to, ištož je čłowjek jadzał a wuhywał za čas a wěcznošč. Derje tebi luby piščeczelo, ihy-li dobre plody sadžal, kmane smjo wuhywał, z kotrehož zezrawja njeinite plody! —

Noču a njemōžu tebe w tutym nastupanju prnhowacž. Čiž to jam! Senož jenc prasčenczko mi dowol: Kak ihy w zasčlym lěče pjelnil winowatoščje napiščeczjo swojemu narodej? Malo je bohu-

žiwjeuja w khlacym so lěče. Kaž zesłhadžane skónczko w miłym bñščežu wocuczacu pschirodu, wobč zloty jubilej Maczicy Serbskeje budžace so Serbowstwo. Běchu to pozbehowace, hordozne swjatocznoscze wotmēte pschi skladnoščzi tohole jubileja 20. a 21. hapyła w Budyhjinje. Nihdy njeminu so wobdželnikam z pomjatta a ze zlotym pišmom budža zaryte do našchich stawiznow. Kamjen, kotryž tehdy jako přeni z wulkej swjatocznosczeju so k maczicnemu domej zapołoži, budže do njedohladnych wětow swēdčicž, zo lěto 1897 woznamjenja złote lěto w serbskich stawiznach.

Kaž je jubilarka, Maczica Serbska, duchowne sřjedžiščezjo čyheho Serbowstwa, tak budže to jeje dom

Serbski dom w Blótach.

žel Serbow, kotriž so skónc lěta takle prasčēja, a tola mašč ty jako Serb winowatoščje pscheczjwo Serbowstwou, kaž mašč je jako kšesčezan pscheczjwo cyrkwi. Běh jam je tebe jako Serba stworil, jeho swjata wola tuž tež je, so by ty stajnje Serb byl a wostal, jako hódny Serb so čžul a zadžeržal a Serbow kmanosčž a slawu množil. Šy to čžinil?

Šmy drje mały ludžik, horstka lědom. Tola smy a budžemy po Božej woli. Myla so, kiž hižo Serbam k rowu zwonja, zo so dawno hiščeje nje-podamy, za to swēdčja wnohe dopokazy narodneho

widžomne. W nim budža so sřhadžowacž serbscy wótčziny, w nim budža so wuradžowacž našče narodne naležnosčje, w nim budže so khowacž wulkotna knihownja a nahladna zberka starožitnosčjom, zo by wšchón swět, wosebje pak my sami zeznali hódnosč Serbowstwa. Tuž njech nětk bōrži wuroščje rožk Lawškeje hašy našch serbski dom, njech wšchiten Serbjo pschinosčheja k twarej kamusčk po kamusčku, njech rucže kōždy z wjeselom swoje sčerpatko wopruje na woltar Serbowstwa. Čžezke drje su čžasy, a sčtōž chce wobstacž, dyrbi lutowacž. Lutujmy pak na

prawy męszce: na klasach, hiechcziznach, termuschach a w torczinach! Tam so nekotry toler njetriebawshi wuda. Hdze pak so wo naschu czescz, wo nasche zimjenje jedna: pschi twarje naschego serbskeho doma, — tam by lutowanje stuposcz byla. By-li kóždy Serb jenož telko k twarej daril, kelkoz za leta na piwje, kwajach, rejach a t. d. njetriebawshi wuda: bjez dolha by k letu hor-

dził so dom
Macziczy
w Budyhichinje!

Wjele drje by
so hiechcze meło
wo jubileju
Macz. prajicz;
tola hdze za-
poczecz? hdze
stóneczicz? Tuž
njech je jenož
spomujene, zo
je so we wschem

nastupanju
derje poradził,
zo bechu zbro-
madżizny wot-
rjadow derje
wopytanc, zo
so z wulkim
pschipoznacjom
na psched-
swjedzenju
hrajefche Bar-
towe „Na
Srodżizichku“,
zo mbeny wot-
hlós nama-
kachu stowa
swjedzenischo
rycznika fano-
nifa J. Herr-
manna we
wschých wu-
trobach a zo
wulkotny kon-
cert naschich
katholskich spě-
warskich towar-
stwom hluboko
jimafche nutrinj
naschich duschow.

Gdy bychu tola sebi Serbjo hiechcze bóle swoju
Maczicu wazili a k teje maczeri serbskich towarstwow
jako sobustawy we wjetschej liczbje hacz dotal pschi-
stupowali! Towarshne zimjenje mjez Serbami mohlo
z cyta hiechcze wjele horlwische bycz. Jenož tu a
tam so sprócnije džela, tu a tam jenož jasna pruha

do zjawnosce sypnje, kaž na pschiklad pschi skladnoscezi
pjeczdżefaczletneho jubileja Sbrósczansteje „Zednoty“,
kotryž so na swj. Mateja z wulkim blyschjom a
z bohatym wobdzelenjom wotme. Towarshnoscz je
tola hewal Serbam pschinarodzjena; bohužel wschal
tež zawiscz a sebiecznoscz. Telej njepoczinkaj pak
kazytej wschelke zdobne dželo. Wóh dał, zo byschtaj

w nowym lecze
wotemreloj w
serbskej Luzicy!

Tola, schkoda
spominacz,
schtož kóždy we.
Schto pomha,
druhich brachi
wopytowacz,
hdhž tola nje-
stycha. Slub
jenož ty mi,
lubj pscheczelo,
zo bycz chcesch
Serb z czelom
a duschu, zo
chcesch hajicz
wulshwalenu
serbiku boha-
bojnošč, schki-
tač wótcow
stare prawa,
mužnje stacz na
swojim męszce
a njesebicznje
spchowacz roz-
težew naroda,
njech je to na
roli abo w
schuli abo w
zjawnym zimje-
nju. Hdž
kóždy, njechbur,
njech khezkat
abo czeladny,
njech macz,
njech holca,
džeb a wowka
na swojim
męszce swornje
stoji, potom je

Katholska njewjesta z nawozenju.

wšchem a wšchemu ludej zbožo zawěsczene tu a nehdy.
N to daj Wóh! — —

Nascha njeboh wowka by wěcznje prajila, zo
Serbja bydla w zlotym kraju. N zawěreno, cyle
wopak njeje meła. Wjeze wschoho horja a kichžita
wschal drje tež w Serbach hiechcze žane lětko so
minylo njeje —, tak je w lońschim wjele žita wu-

roštko, wotawa so wuwalała a tu a tam zła chorosć mjez istotom zachadźala —, ale hdyž na cuze kraje pohladamy, dyrbymy z hnutej wutrobu wuznacź: Božo, mój dźak za wschě dary a dobroty a za njeslōncźnu miłosć! Wnozy su loni domapytani byli z wulkej wodu. Zastołne horjo rozhleny so w auguseje po němſkej Łužicy, po herbſkich krajach, po Schlezſkej, Čěſkej, Rakuſkej, hdyž ſylne zliwki znicžachu wschě čłowſke dźela. Z potow buchů žně a dobra pjerſchěz wotplawjena a moſty, hčže ſpowalane. Tež wjele ludži pſchińdže wo žiwjenje. We Württembergſkej zbidhu krupy cyle žně. We wulkim dźele Ruſſije i traſachna ſuchota wschě plody zemje ſpali. W Indiſkej pōzryje mōr tyſacy a tyſacy ludži. Na železnicach a na morju pſchińadži wjele ſtow ludži ſwoje žiwjenje. Z krōtka: lěto 1897 bē zwonka Serbow lěto njezboža a horja kaž z rēdka žaſne druge lěto. Echťo čyčł tu přecź, zo Wōh ſwēt napomina, zo hrožo pozbēhnje ſwōj porſt, zo by zaſludžene ludy wrōcził na pučź wěry? Zola, ſwēt ſo mało wjacy wo to ſtara, njerozumj znanjam čyſa! — —

Nic jenož wulku wodu, ſuchotu, mōr, uē, tež wōjnu mējeſche zaſchle lěto we ſwojim klinje, wōjnu, bitu pſchi zwuſach

europiſkeho koncerta.

Je čzi to dźiwnuſchki koncert, tōnle europiſki. Ruſka, Němſka, Awſtrija, Italſka, Francozſka a Zendželſka to ſu čzi ſcheſežo hercy, kotſiž žhromadnje do trompety trubja. Derje pał tomu, ſchtōž jich hudžbu njezaſchtyſchi. Dofelž kōždy hinał trubi z dobom lamſny ſpēw wo mērje. — Hdyž w uoiſchim čyſu Turka zaſo ſurowje pſcheſežehaſche a jich po tyſacach morjeſche, tele wulkomocy na njeho trubjachu, zo by pſcheſtał. To jim ſlubi, ale jenož z hubu. Krej kſcheſežanow ſo dale žōrleſche. Najhōrje bē w Arme- niſkej, hdyž na 200,000 kſcheſežanow za ſwoju wēru wumrc. Tež na kupje Kreče poča krej- laczny Turka palicź, rubicź, moricź. Wſchōn kſhe- ſežanſki ſwēt z rozhorzenjom wo tom kſyſcheſche. Wulkomocy zaſo trubjachu, ale kōžda ſwoju ſchtuſku. Tuž ſo jich Turka tež tōn raz njenaſtrōža. Mordowajſche dale. Tomu Grichojo dleje pſchiſladowacź nočyčydu. Piſchinuczihu ſwojeho krala k wōjuje z Turkami. Wōjna pał za nich zrudny kōnc wza. We wſchitkich bitwach buchů zbidži. Sich wōjſko bē wjele ſtabſche hač turtowſke, a tež nic tak derje wuwučenje a nawjedowane. Na 30,000 wojakow we wōjnuje ležo woſta. Turka pał ſo bóle naduwa hač přejdy, a wulkomocy maja z nim lubu nuzu, zo by ſkōncźnje po jich woli do mēra z bitej Grichiſkej zwolit.

Tež **Spaniſka** zrudnu wōjnu mjedže, hižo lěta dolho. Dwē z jeje najſhmaiſchich kolonijow, Kuba a Filipiny, wojujetej wo njewotwiſnoſć. Zbēžkarjo bija ſo zmužicze a wutrajnje a njemōža

Spaniczenjo niczo z nimi wucźinicž. Wjele wojakow a wjele millionow pjeněz je Spaniſka hižo woprowala, zo by teje koloniji zdžeržala, ale zda ſo, zo wſcho pſchiſadži. To by za nju njewuprajnje wulka ſchłoda byla. Hiſcheje wjetſchi ſtrach pał jej hrozy doma. Tu ſo anarchiſtojo, kotſiž ani krala, ani Boha wjacy njepſchibōzawaju, mōcnje hibaju. Přenjeho miniſtra Canowaſa ſu zatſelili. Strach a hrōžba wot nich wukhadža. K tomu njeje lud pſche- jene. Čzi ſylne politiſke ſtrony napschecziwo ſebi wojuja: konſervatiwni, liberalni a karliſtoje. Kōžda chce kuczič a ſo na ſchłodu kraja wobohaczič. Wjež džiwa, zo ſhudoba a bēda pſchibjeratej. Zrudne ſu wuhlady za Spaniſku na nowe lěto.

Francoziſka je polna radoſeje nad ſwojim zwjaztom z Ruſkej. Zeje prezident Feliks Faure je cara w Pētrohrodže wopytał. Car a ruſki lud jeho z wulkej pychu witachu, z widžomnje wjetſchim zahorjenjom, hač něſchto njedželi přejdy kejžora Wilhelma II. Francoziſka je bohaty kraj. Němcam wuplaczene milliardy ſu dawno zabyte, ale na Elzaſ- Lotringſku, kotruž dyrbjachu l. 1871 Němcam wot- ſtupicź, zabycž nočedža.

Zendželſka ſwjeczeſche wulkotnje demantowy jubilej kralowanja kralowy Viktorije, kotraž 19 lēt ſtara 1837 na trōn ſtupi. Z jeje pječź dźowkow ſu ſo ſchtyri na němſkich wjerchow wudate, naj- ſtarſcha, Viktorija, je macź najſchego kejžora. Zendželſka je wulki, mōcny a bohaty kraj, wulki wofebje pſchěz mnohoſež kolonijow. Tele kolonije pał tež wjele ſtarosjezow činija. Pſchede wſchim ſo w Indiſkej njez muhamedanſkimi ſplahami zbēžkarjo množa. Zendželſka pał tam zbožownje pſchecziwo nim wojuje.

Ruſka kroci ſtajnje doprēdka. Je to hobr, pſched kotrymž ma kōždy reſpekt. Z Čhinu je do zwjazka ſtupila, po kotrymž ſmē železnicu hač k Port Arthur twaricź a wot kozakow ſtražowacź dac. Tež čhinſkej pſchiſtawaj Port Arthur a Talienuan ſtej ruſkim lōdžam wotewrjenej, a pſchi naraiſcho-čhinſkej železnicy ſmēdža ſo jenož čhinſcy a ruſcy zaſtojničy pſchiſtajecž. Puta, kotrež dotal kaſholſku cyrkej w Ruſkej putachu, poča car Mikławſch II. po nēcim wolōžecž. Tež Polakam je pſchiſhileny, za čzož jeho wopyt we Warſchawje ſwēdčehſche, a wuſaza, zo ſmēdža ſo w Ruſko-Pōlſkej kaſholſke cyrkwje zaſo ponowjecž.

Awſtrija je po ſwojej ludnoſeji najwſchelakorſchi kraj ſwēta. Madžarojo, Čehſcha, Polacy, Němcy, Slowacy, Khrowatojo, Serbjo, Slowjency, Wlochojo a t. d. bydla hromadže w nim, ale nic kaž bratſja. Nē, pſchekora tu ſceptač wōdži. Dotal mējachu we Wuherſkej Madžarojo, w Rakuſkej Němcy přenje ſlowo. Němcom pał je w Awſtriji jara wjele mjenje, hač Slowjanow. Tohodla Slowjenjo, pſchede wſchim

Češča, píšečy wótsižo a wótsižo wo runo-
prawošč z Němcami wołachu. Zich sprawné žadanjo
wnjchnoš z dleje wotpolazadž njemóžesche. Tohodla
poštaji wona, zo ma w Češach a na Morawje
čžeska ryčz tojame
prawo mječ, kaž
němska. Z tym pač
sebi wjchnoš pola
Němcom do čžjopka
stupi. To hičesže
by bylo, zo by
Słowjan telko prawa
mječ směl, kaž Němci!
Ně, a ně, a ně!
Kafuscy Němcy stu-
pichu so tuž na zad-
nej. Sta a tyjacy
so sšhadžowachu we
Egeru, Tetschenje,
haj, samo w Sakstej
a Bayerstej, zo bychu
tónle zafon haniłi a
tupili a wjchnoš z

č wróčozwadžu
zakonja pschinučžili.
Na wjacorych městach
krwawne puči su-
dachu, zo dyrbjesche
wójsko mēr čžinicž.
Šepjeradž Němcy
pač ze swojim njem-
drjenjom zčžeska sčto
wuczinja. Słowjenjo,
wosebje Češča,
Polacy a Słowjenčy
su so zjednocžili a
stoja slyni w parla-
mencž Němcam na-
pscheczo. Knježestwo
dyrbi na nich džiwadž
a jim runopravošč
z Němcami zamě-
ščez. Ščkoda jenož,
zo prezident minist-
stwa rozhladnišči a
wustojnišči muž
njeje, hač Badeni.
Tónsamón drje je
po njenje katholic,
ale nic w žiwjenju.
To pokazaj swétej

žjawnje, hdyž w septemburu zapóslanca Wolfa hanjaceho
słowa dla na pištole žadašče a z tym nic jenož swétny
zafon, ale tež cyrkwinisku kaznju samopašchnje pschestupi.
Tajki čžłowjek slišča po awstrijskim zakonju do kłódy

a nic na wjerscht knježestwa. Wobžarowadž pač so
tež dyrbi, zo je kejžor Franc Žóžef Badenimu duel
dowolil. Wbohi kejžor! wbohi kraj!

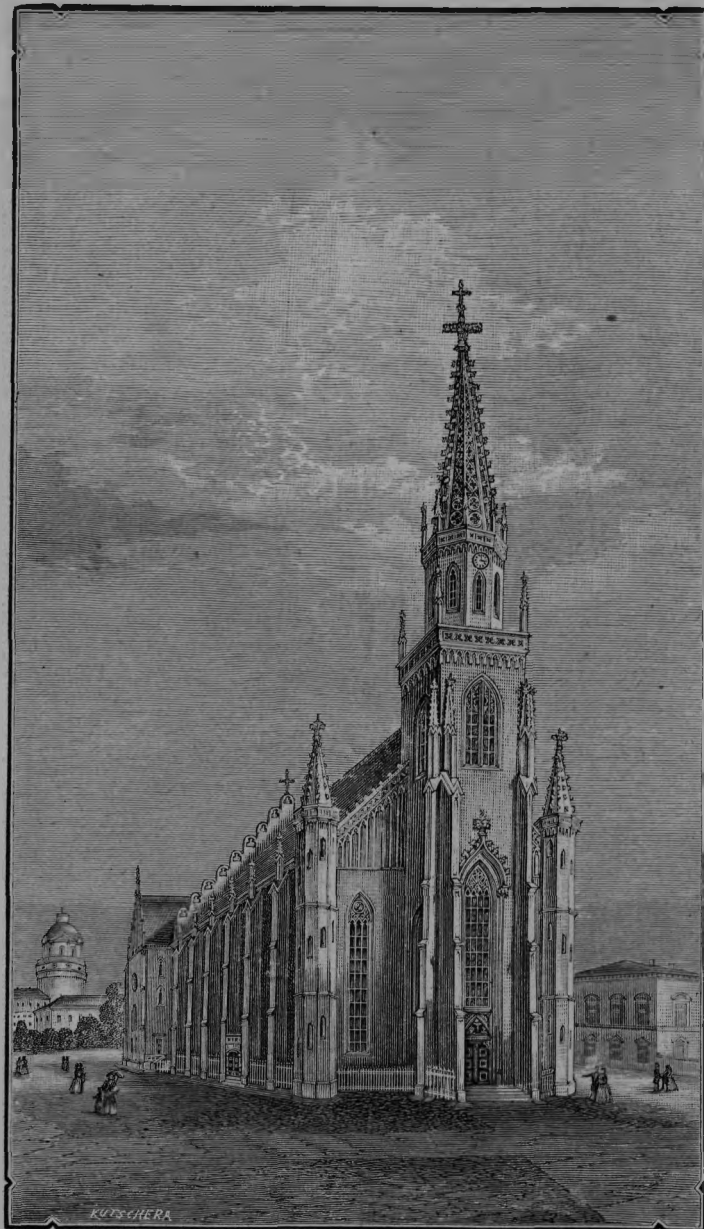
W žnutškwonej politicy je **Němska** wjele zbožow-
nišča, hač Awstrija.
Bjez wjchorow pač
so wězo tež w njej
lěto minyło njeje.
Wosebje na Polafow
kžetro jery wěstít
dujesche. Na wšče
móžne wašchnje so
pólske towarštwu po-
tkóčžowachu a Polacy
so pschescžehowachu
wery a ryčze dla.

Tola Polacy su
pscheshlni, hač zo
bychu so rozmjajšč
dali. W pschescžeh-
hanjach wobkručža
so hrušč, a tuža so
mocy.

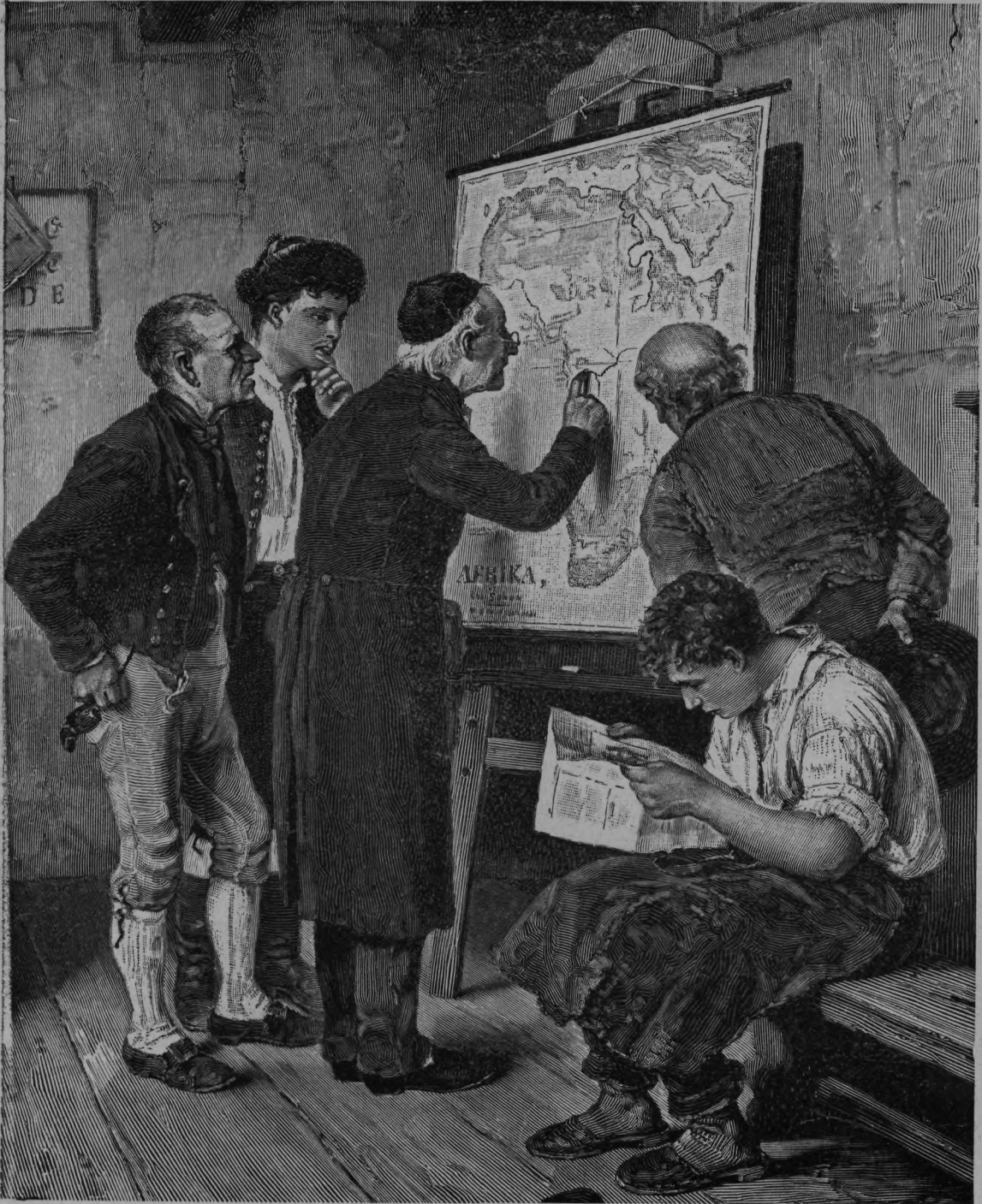
Najwadžnišči po-
dawč žnutškwoneje
politiki bē pschjecze
noweho stadžanskišeho
zakonja, kotryž wot
lěta 1900 po cykej
Němskej plačžiwosč

docpěje. Nowy
towaršchny zafon, ko-
trij chychche Bruska
zawjesč, so začžisny.
Čžemne pruhi sčžele-
sche proces pschecžiwu
Ledertej a Taušchej
do němskeho nowi-
narštwu a na po-
litisku policiju, a
hičesže čžemnišche
strony w zarjado-
wanju naščich kolo-
nijow w Africy wot-
fry proces pschecžiwu
dr. Peteršej a Leisťej.
Wěčti, kotrez so tu
wulopachu — Peters
bē čžornych pajčžo-
wadž, dráčžowadž,
haj, něfotrych samo

moricž kazal — su drje tola někotrehožčuli zahorjenosč
za kolonije pomjenšchile. Dotal našče kolonije, z kotrychž
je najwadžnišča **Kamerun**, jenož pjenjczy žeru a su
z pschicžiwu, zo so na stajnosčji wo rozmnoženje na-

Katholiska faršla cyrkej w Ljubku.

Gdje leži Kamerun?

mórskeho lódzništwa wola. Wosebje je sebi fejzor tole do hłowy stajil, kotryž swoje nahladny je statistiskimi pschegladami a z wobrazami wujasnjuje. Ze-li pak by so fejzorowa wola wuwjedła, by na 500 millionow hriwnow na lódzništwo hač do lěta 1901 trěbnych było. To je pschewjele. Tuž tež sejm po wustojnych słowach dr. Diebera a Richtera z 204 słowami pschecziwo 143 naczišt wo rozmnoženju lódzništwa začzišny.

2. hapyła sejm z nowa zběhnjenje jezuitskeho zakonja wobzamtny, ale zwjazkowa rada so njehiba, a tuž dyrbja němcy jezucza, nětko hižo 25 lět psche nicžo a za nicžo z wótczišny wupokazani, hišće dale cuzy khlěb jěšć.

W Badenskej je po smjerczi biskopa dr. Noosa Freiburgske archibiskopstwo hišće pschecy wosyroczene, dokelž chce wyschnosć tajkeho muža za biskopa měč, kajkehož bamž pschipoznac njemóže. Zednanja traja hižo cyłe lěto a nichto njewě, hdy stónczije zasy Freiburg swojeho archibiskopa změje. Wjercchowstwo **Vippe** je pschecy wusud krala Alberta hrabju Arnoshta z Vippe-Biesterfeld za knjeziczerja dōstalo.

Wulkowdowoda Oldenburgski Wittlawšch Friedrich Pětr swjeczeske 8. julija swój 70. narodny džen, sławjeny wot cyłeho luda. Z rědko hdy je žadny wjetč wot swojich poddanow tak lubowany był, kaž Oldenburgski. Wón pak je tež sprawna dušcha a starofejzny wótc swojeho kraja. Tež katolikam swjate prawa schfita.

Safisa mějeske tež w minjenym lěče wulku rjemješlništ wustajenju w Vipsku a druhu, wumělsku, w Drježdžanach. Wobě stej powšchitkownje pschipoznacnje nadeschloy. Róždy móžeske so wo wjchěstronskim wuwicžu nascheho kralestwa pschewědczič. Bohužel pak wšchě strony, kotrež so rozwiwaju, runje jako dobre pschipoznac njemóžemy. Wosebje nabywaju „čerwjeni“ džen a wjetšeske mocy. A njech tež po nowym, sčepšnym wólbnyim zakonju, po kotrymž so nazymu přeni raz posřednje woleske, z wopředka socialdemokratam pschistup do sakseje komory so zamkne, dha so tola tale strona w kraju z tym nihdy njepodush.

Tola, smy so rozhladowali dolho došć. Tuž prajmy nětko w božnje staremu lětej a zložny wóczcy do pschichoda. Ale ach, tón je nam hišće pschikryty. Schto lěto 1898 za nas w swojim klinje khowa, njewěmy. Nadošć? zbožo? kwas? zrudobu? khorosć? smjercz? Wóh sam je wě! Nam njepchistoji, tónle zawěsch zběhnyč, ale so dowěricz za nowe lěto Božej přědšwidzomnosći. Do Božej rufi smy džě zapijani, a tež w nowym lěče žana wlófka z nascheje hłowy njepadnje bjez jeho wole. Njech tuž, schtož chce, nowe lěto w swojim klinje za nas khowa: stuwmy do njeho **w Božim mjenje!** J. Š.

Hdy so w Serbach deščezil pschindže?

Hdyž pos trawu žerje,
hdyž kóčka kofchcžo drapa,
hdyž kóčka bluwa,
hdyž mrowje wulězu,
hdyž pocpula bije,
hdyž čzarž schkreczi,
hdyž czihimichal woła,
hdyž honacž pozdže spěwa,
hdyž lastoježki so šuwaja,
hdyž muchi kufaja,
hdyž so ptaczki kufaja,
hdyž so ryby pschemjetuja,
hdyž so rano deščezuje,
hdyž su ranške zerja,
hdyž ma měšacž čerwjeny dwór,
hdyž je stónczto blěde,
hdyž wěšik do rohy duje,
hdyž kur k zemi pada,
hdyž schleńca horje lěze,
hdyž mnžik z kčezki stupa,
hdyž so tamjenje pocza,
hdyž porst swjerbi.

Rak so pscheczelej witaschtaj.

Gadzacij Silek.

Ze jasny julijowy džen. Wón poschczeneho slyna dycha z kufow. Na balkonje knježkeho domu je blido pschikryte a na nim dwoja naprawa k jědži pschihotowana. Nětotre bleške wina, litera a wódky iměja so a wabja wosředž blida. Rokwokoło bleški stoja w rjanyim wěncu schleńczi a wšchelatore k pschikufowanju.

Rubler Wichaczew, bywšchi ulan, pschethodzuje so w bělej lětnjej drascze, pomału po balkonje a hlada kědžblivje do dalokosče, tam k železniškej staciji.

Hdyž k so jemu wostudžiko, stajnje kědžbowacž, pschistupi k blidu, wupi schleńczi wódky, a wotewriwšchi z nowa dopis, kotryž bě wčera dostal, pocza čitacž:

„Pscheczele Dmitrijo! Poslachu mje na pucžowanje. Džen dwanateho w jednej pschipołdnju dojědu na waschu staciju. Posčel wós a w dwěmaj, mje k wobjedu woczafuj. Wjeselu so, zo mi wosud pschiležnosč dawa, zo bychmoj sebi po dolhim času zašo hromadže popowědaloj a troschku wjeselaj pobyljoj. Twój Rakčalow.

P. S. Njezabudž na jendželski hórki a na raki.“

„Haj Sergijo Rakčalowje“ — rozpominaške Wichaczew — „mamoj sebi mnoho powědacž.“ Wšchaf so šydom lět njejsmoj widžaloj! To budže džiwjanje.

Robjesadujemoj wo starych časach a budžemoj wjeselaj, haj, wjeselaj budžemoj, kaž so kšufcha". Pšchi tychle słowach wupi schleńczku litera.

"Zatubje", zawoła na stareho służownika. Mamy dosć rakow? Wěšch džě, tak rad je Sergij Swanowicz jedžesche."

Swěczatej woczi bywšeho ulana dopokazowajchtej, zo sebi dolhe czakanje pschifrótschowawšeho z pilnym srěbanjom schleńczkow hórkeho xerefa a litera. W domje wotbi runje tsi hodžiny. Lichaczew bu nje- sečetplimwy.

"Džiwna wěc, hižo w tšjoch, a hiščeje tu njeje. Hač so jemu tola njeje na puczu niczo stało? Zatubje, pschijneš mi kotletku z hribjacej jušchu a pječene kurjatto. Wójem trochu a lehnu so na diwan, zo bych wotpocznył. Hdyž pschijjedže, daj jemu hnydom wobjed a wubudž mje."

Derje pomowjedowawšchi a zapiwšchi wscho ze schleńcu wina, poda so Lichaczew domoj a wusny tam bórzy ze sparom sprawnych.

"Wěšch pomazy, Zatubje! Knjez je doma?"

"Je doma. Wot ranja je na was czakał, Sergijo Swanowicz."

"A hdže je?"

"Se wobjedował a džěsche sebi powotpocznyč. Hnydom jeho wubudžu. Se mi tak pschilazał."

"Ně, njesměš jeho budžić. Wocuzi sam, hdyž wotpoczuj. Radšcho mi daj hnydom wobjed, mam jurowy hlódb. Wjedrowy čas, zapozdži so polisecza hodžiny! A mašch dha hórki? Su tu raki?"

"Su. Wubjerne raki, tajke w Pětrohrodže nje- doštanjecze."

"Nó, prawje tak. Senož so njeformdž."

A hóseč zaměri so k blidu z pschifusowanškami. Wubrawšchi sej najwjetšchu schleńczku, nala do njeje hórkeho a pschifusny k tomu jasotroweho (Stör) khribjeta. Potom so po dolhim puczu trochu pscheczahowawšeho, wza sebi z nowa jendželskeho hórkeho a něšto sardelow. Prjedy hač so k wobjedu sydny, wupi hiščeje schleńczku wódki a potom jedžesche z prawym wjelczim appetitom wscho, sčtož jemu Zafub nošesche. Kóždu pojědž zapijesche z winom. Stónčnje buchu raki na blidu pschijnjesene. Kacžalow da so do nich z chynjatosczu slědnika, njemóžesche jich wukhwalicz, a skoro kóždy kus woploka za schleńcu wina. Wot czoploty a sferje hiščeje wot wupitych napojow roz- swětli so mjezmoczi, zo so jeho barba czerwjenosczi rakow runasche, na talerju ležazych.

Wijesche sydom hodžin.

"Ach, to sym tola posedžał! Zafubje, domjedž mje do mojeje jstwy, zažehlu sebi a woczakam, doniž Dimitrij njewocuzi."

Za džesacž minutow spasche w swojej komorje

twjerdy spar a smorcžesche tak, zo dyrbjesche kóždy judžić, w komorje lokomobila džěla.

* * *

W džesacžich wjeczor wocuzi hosćiczer a woprascha so Zafuba: "Se pschijěl?"

"Se pschijěl. Se pomowjedował a so po puczu- wanju lehnył. Pschecjeje sebi, zo bych jeho wubudžil?"

"Ně, njech wodychnje, bjez toho je so po puczu napinał. Podaj mi na balkon lampu, samowač a a poruč kucharkej, zo wjeczeť pschihotuje."

Wupiwšchi něšto schleńcow punycha, wza Lichaczew nowiny do rukow, zo by někak čas zabil. Wo dwanaćich hodžinach kazasche Zafubej, zo by wjeczeť pschijnjeł.

"Dži so lehnyč", praji po wjeczeri k služow- niki, "a ja woczakam, hač hóseč wocuzi."

Bocžinasche switacz. Lichaczew wotpoložil nowiny a zańdže czišche do domu. Pschiposłuchasche khwilu smorcženju swojeho pscheczela a wróci so na balkon.

"Njech 'nož so wuspi", praji sam pschi sebi.

"Nó, j so hiščeje dosć wuzijemoj."

Z tymile słowami pschistupi k blidu z pschifuso- wanškami a zamysli so. Ale njepšchemyšlesche dolho. Raki, kotrež sam njebeť jedł k wobjedu ani k wjeczeri, njedawachu jemu dolho myslicz. Z appetitom poča je jěsč, ani batterija blešchi njewukhowa so jeho starostliwej kedžbnosczi. W pječich hodžinach bu hlowa czežta, a wón poda so z nowa na diwan. Džesacž minutow snadž posłuchasche kedžblimje, nje- wocuzili hóseč, ale potom pokazo so jeho wojowanje ze zasalkym sparom, bjez wuspěcha. Woczi so jemu zańdželišchtej a wón zaby na sebje a na pscheczela.

* * *

Wójom hodžin rano beť wotbiło. Kacžalow wocuzi a njemóžesche so dolho dopomnicz, hdže je a sčto so z nim stawa. Hatke hdyž Zafub po porstach do ko- mory zańdže, wróci so pomjatt.

"Hdže je Dimitrij?" woprascha so.

"Knjez je cych nóc na balkonje pscheseđžał, na was czakajo, a nětko spi."

"To niczo njewadži, daj jemu spacž. Pschijnjes mi czaj, napiju so a pońdu z Trezorom na hońtwu. Trezora tola hiščeje macze, z kotrymž sym tak časno na hońtwu khodžil?"

Na wjeczor wróci so z hońtwy a zakaza Za- kubej kručze, zo knjeza njeby mylił, kiž zaso spasche. Potom sydny so k wobjedu. Wězo pschi tym na raki njebu zabYTE. Wo jedmej hodžinye poda so Ka- cžalow, sprócenty wot hońtwy a pschemóženy wot do- breho wobjeda a cžrjódki schleńczkow, do swojeje jstwy z krutym zamysłom, zo tóntróc woczakuje, hač hosćiczer wocuzi. Ale ach! Zly wosud zehra sebi z nim zas swoju hru: wusny kruty spar.

Hólcę spasche cyku nóc, a hojcziczeŕ czałafche na njeho hač do ſwitanja na balkonje. Botom paŕ bę ſprócnj, džęſche jemu na ſpanje, a džęſche ſo teŕ lehnjcz. Džensijſchi džęn bę runje tajki, kaŕ weče-rawiſchi.

W jednej popoŕdnju wocuczi. Šeho pręnje praſchenje t ſakubej bęſche:

„Spi?“

„Kaŕ paŕ by ſpał? Tón je hiŕo dawno ſtanył.“

„Štoku mi jeho pſchjwjedŕ ſem!“

„Gęŕŕto pſchjwjeſcz, knjeŕe! Sergij Zwanowicz je hiŕo pſched wjacj hač dwęmaj hodŕinomaj na ſtaciju wotjěl.“

„Šhto? Wón je wotjěl? Na kajku ſtaciju? zawoła wuſtróžany Lichaczew, a zo bę jeho pſchekwapjenje ſprawne, wo tom ſwędčęſche to, kaŕ ſo z wotmachom na diwan poſydnj.

„Na ſtaciju ŕeleznicy“, wujajnjeſche ſakub męnje, „a za waſ je tu tónle ličŕik zawoſtajil.“

„Štoku jón woteró!“

Lichaczew pſchija podatu wiſitku a cžitafche:

„Wožemje, pſchecęelo, jędu. Dęje woſtacz njemóžn, ſluŕŕba woła. Šchfoda, zo ſo njeſimoi widŕaloj a pobjeſadowaloj haſo ſtaraj znata. Ale to ničzo njeſchfodŕi. Da-li Wóh, budęemoj ſo bóřny zaſo witacz. Twój ſalaczow.“

Pſcheloŕil a.

Słowczto wo pſchiftojnoſczj.

(Blenil ze ſpjiow ſiloſofa, kiŕ chce rady na ſwętko.)

ŕadnj cęlowjeſ njemóže ſo za wzdŕęlaueho wu-dawacz, kotryŕ pſchiftojnny njeje, kotryŕ kóřdy wokomil ſwojeho ſuſoda rani; tohodla njemóže tajke ſtworjenje teŕ ničtó wuſtacz, byrnjeŕ to bóle widŕany a bohatty cęlowjeſ był. Njeſchiftojnny cęlowjeſ je połny cęuczi-woſcęe za ſebje ſamoho, ale za drugeho ani w naj-njenieſchim nic: a tuŕ dha hiđi jeho teŕ kóřdy, jenoŕ wón ſam ſebje nic. Njeheblowanjch ludŕi, kiŕ wiſchal móhli ſo derje tróſchku heblowacz dacę, je wopravdęe węrnno na ſwęcęe doſcę — runjeŕ dęrcbi ſo pſchiftajicę, zo to mnohim ſkónčnjnje wudawamy, dofelŕ z dobrej wolu tajcy njeſſu. Šim ſnadŕ tónle hewat pſchj-narodŕenny pocęinſ pſchinarodŕenny njebę, woni njebuchu pręnje lęta ſtarſchifſeho wufublanja hinał wucęeni, a ſchtoŕ je poſdŕiſcho ſchula wuſywała a twariła, ſtaj nan a macę zaſo doma poduſchaloj, wutupjaloj.

Po haſy džęſche njedawno, kaŕ ſo to huſto ſtawa, zamkarſki wucęomnik a njeſeſche na lęwym ramjenju ſręnje tokſtu ŕeleznu ŕerdŕ. Teŕ w jeho ſłowniku njebę ſłowczta „pſchiftojnoſcz“. Šemu ſo njewuŕda, wofrjedŕ drohi hičŕ, hđŕeŕ wozj jęřdŕa, wón džęſche po trottoaru; jemu ſo njewuŕda, ludŕom, kiŕ pſched nim džęchu, ſłowo popſchecę a jich na ſwoju ŕerdŕ ſfedŕžnjch ſęŕinicz. A kaŕ ſo ſta, zo ſtary knjeŕ tajki

ſtorŕ z njej doſta, zo z trottoara padęe. Šwarjenje pſchjſladawarjow na złóſtnika, ſchfody njezaruna; wón ſo teŕ wo to njeſtarafche, ale džęſche zmęrom dale, kaŕ by ſrjedŕ polow do nekajſeje ſłowczimj był zaloŕil, ŕaj, hdy bę tónle hólcęec na połu był, tam bę móhl ſwoju ŕerdŕ njeſcę, kaŕ bę chęyl; tola jow bę węc cyle hinał.

Šu pał ludŕo, kotriŕ — wobraznje powędane — ſwoju ŕerdŕ wjele hroŕniſcho noſcha dęŕli tónle wucęomny hólc. To ſu tamni hiŕo najpomnieni pokwzđęłani, kotriŕ ſu na ſwoje waſchnje hórciſi hač cyle njewzđęłani, runjeŕ myſla, zo maja wſchitku wzđęłanoſcę w małſchku. Gęi ze ſwojej njeſchiftoj-noſcęu cęlowjeſa runjewon chędŕa hnęwacz, tym by wopravdęe najlępje był, zo bychu ſo z cęlowjeſſeho towarſtwa wuſtorčili, ſchtoŕ ſo bohŕŕel jenoŕ ŕredka hodŕi.

Gęi noſcha ſwoju ŕerdŕ cęaſto doſcę tał, zo kóřdy, kotryŕ jim na pucę pſchidŕęe, dęrcbi „jedyn na hłowu“ doſtacz, cęi ſu njeſchiftojnny wot wjeſchſka hłowj hač do kulow dele.

Znajecęe pſchiftojnoſcę wocęow. Piſchecę liſt. a wofrjedŕ piſanja cęe něchtó na miuutu poŕada. ŕrudnje doſcę, dęrcbiſch-li ſwoje piſanje, prjedy hač ſo wotſaliſch, zamknęcę, zo ſo něchtó węčipny njeby na nje walil. Piſched wzđęłanym cęlowjeſkom to ŕenje njebudęeſch trjebacz cęinicz: wón je pſchiftojnny, a pſchiftojnoſcę jemu zaſazuje, něſchto mjelcęace ŕhonicę chęcę, a něſchto mjelcęace jemu twóji liſt budęe. Njeſchiftojnoſcę wocęow teŕ je, hdyŕ něchtó wiſcho móžne ſpytuje, zo by znajmjeſſſcha naſlędŕil, komu piſchecę, a z toho potom wſchitko móžne a njemóžne ŕhudawa, ſchto ſy ſnadŕ piſał. Abo liſtonoſchecę je cęi liſt pſchjnjel, ty pał maſch mjcz tym druhi hiſchcęe doſkónčicę, zo móhl jón ſobu dacę — a mjcz tym pſchepytuje cęi twóji pſchecęel ſchtempl doſtateho liſta, ſtuduje piſmo jeho adreſy, móžno zo teŕ hiſchcęe pſchcz wobalku cęita. Tajkich pſchecęelow wottraſch. Něchtó pſchiftojnny teŕ nihdy na ſwęcęe pſchcz klucęowu džęrcku hładacz njebudęe, zo by ŕhonił, ſchto we iſtwje abo w komorje cęinja.

Kaŕ derje je ŕhudemu abo niŕſchemu, hdyŕ druhdy, a byrnjeŕ jedne jenicęke pſchecęelne ſłowo wot ſwojeho pſchedſtajeneho wuſſchjſchi; to by pſchiftojnoſcę jazyta była. Ale teŕ ta je jara ředka. Gęohodla? Dofelŕ ſu wopravdęe wzđęłani jara ředka. Wnozy maja móhl řec ſwoje wjeſelo na tym, drugeho mjczacz, boſcę a kopacz.

Šchtoŕ za durjemi poſlucha, rani pſchiftojnoſcę wuſchow. Wzđęłany, a runje tohodla: pſchiftojnny cęlowjeſ njeje ŕenje „ſpion“, ſhiba zo je to jeho zaſtojn-ſtwa.

(Dale ſo rukopiſ njehodŕi cęitacz — a)

Bornjattka z cuznych honow.

Cuze nježadam, swoje wobaram. — Swoju pokrutu puschezil, za cuzej sribu je bježal. — Ze swojoh' kaž mucha, z cuzeho kaž wol (bjerje). — Z cuzoh' njeb'džesich bobaty. — Ta je prjedy do cyrkwoje schla, hačž jmaj zwonjachu (ma njemandželske džěcžo).

Čzas bježi kaž woda, kóždej' khwile wěczna schkoda. — Maschli k' cžom' pschihodny cžaz, nječafaj na druhi zas. — Z cžerta jandžel njebudže, byrnjež joh' w džewjeczi cyrkwojach krjepil (ze swjeczenej wodu). — Wlaty cžerwik powali wulki schtom. — Schtóz sam cžesče nima, cuzej' cžesčeji hrami. — Cžistoty so cžłowej njenaje (zamołwja so žona mazuch).

Čžin wšcho, kaž da; nicžo, kaž so zda. — Dalofo so hot'wał, blisko je woštał. — Wlazn, schtóz dama, wjetšchi, schtóz njebjerje. — Schtož so doma trjeba, susodej so njedawa. — Doma jěz, schtož masch, pola ludži, schtož cži dadža. — Schtóz doma nima wjesela, w torcžnje tež joh' njeam'fa. — Schtož mam w domje, to je moje. — Tón so drjeje, džiw, zo duschu njewublawa. — Šdžž dwaj so wo nju pjerjetaj, tječži krowku podoji.

Šdžž chce djabol toho zawjesčž, hotuje so na jandžela. — Šdžž je krowka, tam tež tramka. — Šdžž je mēd, tam su wošy. — Šdžž nje' kežnja, tam tež sadu nječafaj. — Dyr z hłowu wo seženu, hnydom budže hinaf: nic wšchaf seženje, ale hłowje.

Drobnostki a smělšti.

Šdy móže tež khorý žoldk kórkowu solotej znješčž? Šdžž so kórka wot schiški traje, so placik derje wucžiščž, zo cyla woda z nich wuběhnje, hdyž so potom najlěpschi wolij na nje linje a z minowym křafom derje pschěšbu, wšchitko so prawje derje pscheměšča, z coforom pošypa, a potom so — prječž linje.

(Za socialdemokratow.) Šdy by so wšchitke wobseženištwu na cykej zemi mjez wšchitkich ludži štajne rozdzělilo, by na wojobu pschischlo „2 hriwnje pjenjez a 1 □ meter zemje.“

Z Čhiny pschepšcheda so lětnje za 2,200,000 hriwnow cžłowjecžich wlosow z džěla wot khdnych, z džěla wot zemrěnych, z džěla wot k' smjerezi wot-ludžennyh.

W poslednich wójnach je so woblicžilo, zo wot 58 wutěšennyh kulow jena trjechi.

We wulkim powodženju w Łóbtawje stojesche socialdemokrat pschi wodže a hawtowasche:

„To hišchže wšcho nicžo njeje. Dyrbi hišchže wjele hórje pschitčž. Krej dyrbi tak z rěfami cžecž,

kaž woda.“ Tu zwjeze so wot wody podmlěty brjoh, na kotrymž luduwozbožer stojesche, z nim do hlubiny wodow a nicžo njeb' wjacny wo nim widžecž a kš-schecž. — Tak, něf drje je jemu doščž žle bylo!

Kralowna Marija bu junu wot khdnych ludži w Gosterwicach na kótruw wuproschena. We swojej znatej dobrocžiwosčži wona kótruwstwo pschija, kazasche ludžom, zo by ju něchtó zastupil a pošla jim rjane wjazanje. — Něhdže za lětko pschidže wona sebi swoju mótku wobhladacž. Macž, kralowu nazdala wuhladašchi a dobroho so nje-nadžijawšchi, wza přenju lěpichu holcžku a položi ju do kolebki, a pschěštaji ju kralowej jako jeje mótku. Kralowna wupraji swoje spodžiwanje nad tym, zo je džěcžo hižo tak wulke a hylne, a woprascha so: „Kaf stare wone poprawom je?“ — Tu sawola holcžka w kolebky hnydom sama: „Schtyri lěta.“

(Ze schule.) Wucžer: „Schto je w mojim mjezwoczju jeno junu?“

Schuler: „Nós.“

Wucžer: „Derje. Schto mam dwójcy?“

Schuler: „Wocži.“

Wucžer: „Prawje. Čžoho mam na hłowje jara wjele?“

Schuler: „Wšchow.“

(Na paczerjach.) Farač: „Žona dyrbi mužej wšchudžom sežchowacž. Muž pak dyrbi žonu ze-žiwicž.“

Njewjesta: „Anjez farač, njehodži so to něfaf pschemjenicž? Mój nawoženja je mjenujcy listy-uoschet.“

(Na wucžbje.) Katechet, kotryž je džěcži rošwucžowal, zo je domawobštaranje khorých wěc fatškich duchownych, prascha so džěščž: „Po toho poběhnjesch, hdyž je pola was něchtó khorý?“

Fanf: „Po knjeza fararja.“

Katechet: „Čžohodla runje po toho?“

Fanf: „Dokelž je tón pschect doma.“

Lěkar pschi pleštrowanju hašy pschihladujo, dže k' džělaczerjam: „Čžohodla hotowy pleštyr kóždy krócž z pěštom pošypujecže?“

Džělaczer: „Čžinimy, kaž knjeza lěkarjo: hubjene džělo pošypujemy ze zemju a z pěštom.“

Liberalny najeńk nori stareho duchowneho: „Anjez farač: Zene ja w swj. pismje ženje rozemil njejjym: jandžele, kotrychž patriarch Šakub wo snje widžesche, khdžachu po schodže z njebjez na zemju horje a dele. Čžohodla woni njeletachu?“

Jarač: „To chcu wam hnydom rjec: „Woni bėchu runje jeneho liberalneho najėnka do hele donjesli a pschi tym sebi fchidła wopalili.“

(Schto je wóslif?) Staru žónku, kotraž z hnadowneho města Einsiedela w Schwyey domoj jėdžesche, počza wosobny (wosolny?) knjezyl schkreč, so prajšejo: „Nó, seže dha j. Marku widžala?“

Wona wotmołwi: „D haj, sym hiščeje wjacy widžala. Tež Žėzus-džėczatko a j. Šózeffa sym widžala; ale wóslif, tajlehož maja hewal pschecy pschi sebi, bėšče jim čzeknył. Ale napisam jim hnydom list, zo sym jeho tu namafala.“

(W cuzbje.) Cuzy: „Hólcžko, njewėsch, kak je na čžaju?“

Hólc: „Se w dwanacžich.“

Cuzy: „To njeje móžno, dyrbi dale byč.“

Hólc: „Pola nas čžajnik z cyła dale hač do dwanacžich njeidže, dokelž potom won kóždy króč žahy z nowa započžina.“

(Na hermanku.) Wobšedže menažerije: „Proschu, zastupeže wschitcy; tu je najwjetšchi had cyleho swėta widžecž, je tši metry dolhi.“

Wobhladowar zastupiwšchi: „Proschu, tón had tola žane tši metry dolhi njeje.“

Wobšedže: „Tu je meter. Proschu, zastupeže do kłėtki a pschemėrcže hada sam.“

(Aurora grandiflora.) Francozski spisowacžel, Alexander Dumas mlódschi, kotryž bě čas žiwjenja wulki lubowal jelenych a popjerjanych žortow, mějesche wutrobne pschecželstwo z knjezom Meissonierom, flawnym molerjom. Meissonier bě nimo toho wulki pschecžel pschirody, wosebje pak kwėtkow, kajlichž sebi we swojej zahrodcy cyłe hrjadki z najwjetšej starostliwosčju hajesche a pėšesčesche. A tomule swojemu pschecželej wuwjedže raz Dumas hrozny žort. Pschi-njeje jemu mjenujcy jónu na wječor rjenje krasuje tyřku polnu nėkajkich zornjatkow, a wudawasche tute zornjatka za symjo wuley žadneje kwėtki, kotraž jurowa grandiflora Bruneriana rėka. Samo so rozumi, Dumas nježaby napominacž: zo by sebi te kwėtki božedla hladal, zo by nėšchtu hódne z nich bylo. Meissonier bėšče nad tym wschėm jara zwjeseleny, wobkrucžesche, zo je wo tej žadneje kwėtcy dawno hižo slyšchal, zo je za jeje symjenjom tež šlėdžil a zo so nimo měry nad darom pschecžela zraduje. Samo so rozumi, zo budže sebi tajki dar wėdžecž wažicž a zo budže sebi žadnu družinu kwėtkow pėstonicž, schtož so hodži. — Z tajkim slubjenjom bě Dumas spočojom a wróčzi so zbožowny domoj a pschi sebi so fichtojajo: pschetož to žadne symjo, z kotrymž bě pschecžela tak

wozbožil, bě džėn rozenlėty — jerjowy drob! Mėšac so miny a pschecžel donidže žajo pschecželej pohladacž, kak dha je to žadne kwėtáčko zefšhadžalo. Ale nėtko so kopjeno wobroczi. Tón tiž bě so přėni smjal, ale mjelcžo sam pschi sebi, tomu wusmjja so nėtko druhi wótsje. Meissonier witašče pschecžela z wobėmaj rukomaj, wofoschowasche so z nim — a po khwili wjedžesche jeho do zahrodki, zo by jemu tola tež pokazal, kak rjenje je aurora grandiflora so pschimnyla . . . Ale zo by so tola tón pschecžel tak džiwije njeposmiėnkowal! Dumas njewočakowasche nicžo dobre, a fchiwische bu pschecželowe woblicžo, dlėšče a dlėšče bu jeho. Dumasowe woblicžo podlėšchi so hiščeje wo cyly tónc, hdyž k městu donidže, hdyž bě jeho aurora grandiflora „řyta.“ Tam kufachu w fhlódnym kucžiku lubozneje zahrodki z kłina zemje ze swojimi žlotoblyščežatymi hlówčžkami — řuščene jerjki. Bėšče jich dwanacže abo „ducent.“

Hódanicžko 1. Šdyž poz, kón a huřyca hromadže stojitaj, kotry z nich jtoji řjedža?

włqslaj lřaj jřd
wólncž řpřugard v řpřugwł wu lřajřaj wřj v sořř

Hódanicžko 2. Čžohodla řu hoderje na pruskich tolerjach, psched lėtom 1866 bite, řuche, a po 1866 tucžne a toľšte?

Hódanicžko 3. Čžohodla bėchu loni tak wjele žlětkow?

wřlřoř řoat ařoatřoř řřlřa řřj wřj
-ořoř řřaunat řřřřřř řřřř řřř řř řř řřřřřř

A. Pšchispomnjenje za chřkwinřku protřku.

W Radworju bu loni na řwjedženju najřwjeć. Kóžarija založene „bratřtvo řwj. Kóžarija.“

1. Mėšacžna njedžela je kóždy króč přėnja njedžela, na nėšchorje z pobožnosčju a z procesionom; (sobustawy bratřtwa, kotsiž so na procesionje wobdžėla, maja dospolny wotpuřř.)

2. Nastupajo bratřtwa „Žėzusoweje řmjertneje řtyřknořesče“ pľacži, schtož je w februaru wotčėřšesčane; jeno mėšacžna pobožnosč njeje w jacy přėnju ale kóždu řsrežu njedželu mėšaca na nėšchorje.

3. 2. okt. je titularny řwjedžen řarřkeje chřkwoje w Radworju. Přėni wotpuřř w Kulowje a Radworju.

4. 9. okt. druhi wotpuřř w Kulowje a Radworju.

5. 6. nov. w Radworju a Kulowje dospolny wotpuřř „po morych“.

B. Řorjedženje řmyřřow:

W tabeli pšchestupa Božich řřřřřř řř. 15. pola „Radwor“ řorjedž dwóřcy, měřto „řermuřřa“. „1. njedželu oktobra.“

Řř. 18., řřncžř 19. a 20. wot delka řorjedž měřto po „Měřali“: „1. njedželu oktobra“. Řřncžř 24 wot delka měřto „přėnju“: „druhu“.